

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 1-వ తేది గురువారము } No. 78
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందర జ్యోతిషమాస బహుళ షష్ఠి ౬. } సంచిక ౭౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంపభాష చీటి చూచి కొనిక మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తోలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

క్రొనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

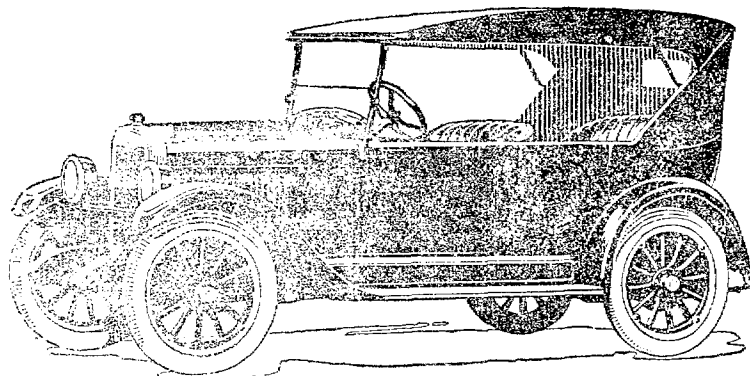
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

for Economical Transportation

తక్కు వధర

ఒకసారి చివ్రలెట్టు కమ్యూర్నియల్ ట్రాన్సుపోర్టేషనునందు పెట్టుబడిపెట్టిన వివరితమైనట్టియు, తలచనట్టి మరమ్మత్తు ఖర్చులుండవు!
మితప్రయాసకు తక్కువవ్యయమునకు ఎప్పుడు సుప్రసిద్ధమైనది. ప్రస్తుతపు చివ్రలెట్టు ట్రక్కులు వారి స్వంతదారులకు ఇంకను ఎక్కువ లాభమును
గలిగించును.

ధర
ర్పు 2400

ధర
ర్పు 2400

తక్షణమే పనిని ప్రారంభించవచ్చును. పూర్తి చివ్రలెట్టుభాగములు, అది చులకనగా పనిచేయుట మొదలగు లాభములను అలక్ష్యము
చేయకుడు. చివ్రలెట్టుతో ఎక్కడనైనను ఎంత అవసరము గలిగినను తక్షణమే పనిని ప్రారంభించవచ్చును. మీకు సహాయముచేయుటకై చివ్రలెట్టు
సేవను ఎప్పుడును మీకు సమీపముననే నున్నది. భాగములన్నియు ఎప్పుడును సిద్ధముగా నుండును, త్వరితముగాను అమోఘముగాను, మర్యాద
తోను పనిని మియివ్వమైనప్పుడు ప్రారంభించవచ్చును.

దక్షిణ ఇండియాకు ఫోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—

సింప్సన్ అండు కో, లిమిటెడ్.,

మద్రాసు,

ఉదకమండలము.

అఖిలభారత శిష్టకరణ ద్వితీయ సమేళనము

సాలూరునందు మే 27, 28 తేదీలను జరుపబడెను.

అధ్యక్షులు:—బరంపుర వాస్తవ్యులు, శ్రీమాన్ గోపాల కృష్ణ భీమా రావు పట్నాయకులు, మహాశయులు బి.వి.బి.ఎల్.

ఈ సంఘముయొక్క ద్వితీయ సమేళనము, సాలూరు నందు జరుపబడెను. సుమారు 500 లకు పైగా, ప్రతినిధులును, ప్రేక్షకులును స్థానికోద్యోగులును హాజరైరి. అన్నిప్రాంతముల నుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. హాజరయిన సభ్యులలో ప్రధాన సానము నలంకరించినవారు, శ్రీమాన్, వంశరాం రాధాకృష్ణ మ్మ పట్నాయక మహాశయులు, బి. వి. బి. యల్. డిప్రెట్ట మున్సిఫ్ గారును, శ్రీ వంశరాం వెంకట సూర్యనారాయణ శర్మ బి.వి. బి.యల్. ఇంజనీరుగారును, శ్రీ బెహరా సూర్య నారాయణశర్మ, బి.వి. బి.ఎల్. స్నేహగారును, శ్రీ పూర్ణపు పాపారావునాయకుగారు, బి.వి. లోకల్ డిప్యూటీ యన్ స్పె క్టరు ఆఫ్ స్కూల్సువారును, శ్రీ శ్రీ శ్రీ ఎన్టీఓ ట్రస్టీ వారును, జిల్లాబోర్డు సభ్యులును, లోకల్ యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటువారును అయిన శ్రీ బ్రౌజ నుందర భాంజు దేవు గారును, లోకల్ హెల్త్ యిన్స్పెక్టరుగారును, శ్రీ వంశరాం సింహాచలం పట్నాయక మహాశయో బి.వి. శ్రీ గంగాం అప్పారావు పట్నాయక మహాశయో బి. వి. గారు

సమేళనము లోకల్ మిడిల్ స్కూలు ఆవరణలో వేయ బడెను. 4.5 దినములనుండియు, నితరప్రాంతముల గూడ స్వచ్ఛంద సేవకులు హాజరగుచుండిరి. 26-వ తేదీ యందయము నుండి ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును, దూరప్రాంతములనుండి హాజరయిరి. ఆనాటిరాత్రి సరికి విశేషసంఖ్యకులు గంజాం జిల్లా ఖర్తపురం ప్రాంతములనుండి దయచేసిరి. 27 తేదీ ఉదయ మగుసరికి రాజమహేంద్రవరము, ఏలూరు ప్రాంతములనుంచి హాజరైరి. అధ్యక్షులు 26 తేదీ రాత్రి 9 గంటల బండిలో దయచేసిరి. బండి స్టేషనునకు చేరకపూర్వమే, చాలామంది ఆహ్వానసంఘసభ్యులును, స్వచ్ఛంద సేవకదళములును, పురజను లును, స్టేషనునకు వెళ్లి అధ్యక్షునిరాక నిరీక్షించుచుండిరి. బండి దృష్టిగోచరము కాగానే యూనిఫారముదిరీసులతో బాగులు దీర్చియున్న స్వచ్ఛందసేవకదళము లుత్సాహపూరితములై జయ జయధ్వనులతోడను, జాతీయగీతానినాదములతోడను, స్టేషను ఆవరణముంతయు కన్నుల పండువ యైనది. స్టేషను ఆవరణనుం తయు గ్యాసులైట్ల కాంతులతో పట్టపగలు చేయబడినది. బండి ప్లాటుఫారమువద్ద నిలువబడగానే “శిష్టకరణ జే. భీమరావు మహాశయులకు జే.- ప్రకృతిదంష్ట్రీ జే.” అను, జేతెన్సుముల మిన్ను ముట్టగ, అధ్యక్షులు, బండిదిగినతోడనే, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు శ్రీ ఇప్పిలి అప్పల నరసింహులు పట్నాయక మహాశ యులు, ప్రధాన కార్యదర్శియునగు శ్రీ కొట్టక్క సోమన్న పట్నాయక మహాశయులును, అధ్యక్షుని పుష్పమాలాలంకృతుల తేసిరి. అధ్యక్షులు కిను ఆనందమును సూచించు మందహాస వద నారవిందముతో, ప్రేక్షకుల బరికించి పరిచితాపరిచిత్వపుల ప్రేమములారసి, ముందు బాండు వాద్యము మంగళధ్వనుల పుర మంతయు జాలుచుండ, బారులు దీర్చి స్వచ్ఛందసేవకులు శ్రీ బెహరా సన్యాసిరావు మహాశయో ముఖ్యసేనా నాయకత్వము క్రింద నేర్చున నడిపింపబడుచుండ, గ్యాసులైటుదీపములు తమ నిజకాంతులు దిక్కులు వ్యాపించుచుండ ఇరుపార్శ్వముల బాడీ గార్డులన దోచు సేనానాయకుల సహాయమున, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లొకనొకను, ఇంకొకప్రక్క ప్రధానకార్యదర్శుల నడుమ మెటూరుబడిలో ఆసీనులైయుండ, శంఖా నివాదములవలె జై తై ధ్వనులు చెలరేగ, ఊరేగింపులుత్సాహముతో, సభాభవనమునకు చేరువ నేర్పరచబడిన బసకు బయలువెడలిరి.

మార్గమధ్యమున ఒరియాపీఠివద్దను, కరణాలపీఠివద్దను మార్గట్టువద్దను గట్టబడియున్న ఆహ్వానతోరణములకును, స్వాగత్యప్రసంగముల నందుకొనుచు, సుమారు 10-20 గంటలకు జన చేరిరి.

సభావరణము, సభావనముతోడను, వికాలముగు.వంట యిండ్లతోడను, వంతులు తీర్చి కట్టబడిన బసవసతులతోడను, సమస్త వస్తుసమృద్ధులును నలరారు ద.కాణములతోడను, ముబ్బుబుట్టతోరణములతోడను విరాజిల్లుచుండెను.

27 తేదీ ఉదయం 9 గంటల కుత్సనముతో సభాభవన ము ప్రవేశించిరి. మొదట దైవప్రార్థనములతో సభతెరువబడెను. జాతీయగీతము లలితావ్యయగ వినిపింపబడెను. మొదట సమే

ళన ప్రధానకార్యదర్శిగారు, తమప్రారంభ పలుకులతో సమేళనాహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని కద్వారమాలాలంకృతులతోసిరి. పిమ్మట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు, తమ స్వాగత్యోపన్యాసమును ప్రారంభించి, వృద్ధుమధురభాషణములతో సభారంజకము గావించిరి.

జాతీయసమేళనము, జలమూరున జన్మించుట, యీ వత్సరము సాలూరున కాహ్వానించుట అందులకు జాతీయులెల్లరు గౌరవించి యేతత్కార్యక్రమము అన్నిప్రాంతములనుండి దయ చేయుట మున్నగు విషయములు ముచ్చటించుచు సాలూరు ఒక పెద్దపల్లె గ్రామమువంటి దనియు, మహాసభలు గావించి, మహా నీయుల నాదరించుటకు ఆనర్హమైన ఫలమనియు, దూరప్రదేశ నానాగ్రామములనుండి విచ్చేసియుండు మహానీయుల గౌరవ ము చేయుటకు నశక్తులమనియు, లోపాలోపములు పాటింపక కార్యదీక్షాపరాయణులై దూరదేశములనుండి దయచేసిన మహా నీయులకు వందనము చెల్లించిరి.

తాము, తమ యువన్యాసమునందు, జాతీయ పూర్వపు బొన్నతృప్తి, మధ్యస్థితి, ప్రస్తుతము జాతీయులు సలుపుచున్న జాతీయాంధోళనము, దేశమందెల్లడలను జాతీయులు సలుపుచున్న జాతీయ మహాసభలు, తత్సృజితములు మున్నగు విషయములు ముచ్చటించిరి. శిష్టకరణములు కన్పాతీయందును, గణితముందును మిగుల గణతి కెక్కినవారనియు, ప్రస్తుత మావిషయముల విశేషశ్రద్ధ తీసికొనవలసియున్నదనియు నొక్కి విక్కాణించిరి. సుమారు 11-20 గంటలకు సభ ముగియబడెను. మరల సరిగా 2 గంటలకు విషయనిర్ధారణసభ సమకూడి ప్రధానకార్యక్రమము లు, ఉపన్యాసముల నిర్ణయమును మున్నగు విషయములు చర్చించిరి. మధ్యాహ్నము మరల సభ సమకూడినది. సభాధ్యక్షులు తమ అధ్యక్షకావన్యాసమును ప్రారంభించిరి.

శిష్టకరణకులందఱు కేవలము ఓడ్ర సంతతివారనియు, ఉత్తరదేశమునుండి ఉద్యోగ మన్ననలపై ఆంధ్రదేశము వచ్చివార నియు, ఆంధ్ర సాంప్రదాయకము అలవాటుపడి యుండిరిని యు, రాసురాసు మాతృభాషయును ఓడ్రభాషను మరచిపోవుచున్నారనియు వివాహోపనయన కర్తవ్యు, ఆచారములు ఓడ్రాచారముననే నేటివరకు ఆచరింపబడుచున్నవనియు, నింకను పలుచోట్ల స్త్రీలు వాడుకభాషగా ఓడ్రమునే మాట్లాడుచున్నారనియు మున్నగు తార్కాణములు సూచించుచు మాతృభాషాభ్యాసము నెల్లరు తత్కణము అభ్యసించవలసినదనియు వెంటనే ఒరియా స్కూళ్లను నెలకొల్పి మాతృభాషాభ్యాసార్థి చేయవలయుననియు, సుబోధించిరి.

సోపేట గ్రామమునందు వెలువడుచున్న “శిష్టకరణ” పత్రిక యావత్కత, తల్లాభములు, దానిని పోషించుబాధ్యత, సంపాదకీయవర్తము నెలకొల్పుట మున్నగు విషయముల సూచించిరి.

బీదవిద్యార్థులనిధి నేర్పరచియున్నదనియు, కొంతమూల ధనము చేర్చవలసియున్నదనియు, రూపాయికి తక్కువగాని చందానూత్రము నములు చేయవలయుననియు, సమాజములు విరి విగ స్థాపనము కావలయుననియు, అందులకై ప్రచారకుల నియ వింపవలయు ననియు హెచ్చరించిరి.

తమ యువన్యాసమునందు వివిధాంశములు విపులముగ నచ్చతెప్పి, సభారంజకము గావించిరి.

పిమ్మట రాజమహేంద్రవరము వాస్తవ్యులును, ఆంధ్ర భాషాకోవిదులును, ఆంధ్రదేశమంతట బిరుదాంకితులు నగు శ్రీ బాలదారి వీరనారాయణులదేవుగారు తమ యువన్యాసమును ప్రవాహమువలె నాగ్గోరణి మృదుమధుర గంభీరసరణిని సభ్యుల రంజింపజేసి ప్రోత్సహించిరి.

ఒక అరగంటకాలము విడుమర కాబడెను.

మరల 6 గంటలు కాగానే, బహిరంగ ప్రదేశమున సభ ప్రారంభింపబడి సుమారు 9 గంటవరకు సభ జరుపబడి తీర్మానము లుపపాదించబడి ఆమోదింపబడెను. మరునాడు 28 తేదీ యంద యముననే 6 గంటలకు మరల సభ ప్రారంభింపబడెను. సుమారు 10 గంటల వరకు ముఖ్యమగు విషయముల గురించి యువన్య సింపబడెను. సభాహ్నము యువన్యాసము కొదవ భాగము నడిపింపబడి శిష్టకావప్రదర్శనము ప్రారంభింపబడెను. ప్రద ర్శనములలో నిపుణు లగు క్రాంతకుల యోగ్యతాపత్రము లొసంగబడెను. వీరవ. అధ్యక్షులకు వందనములతోను రాజభక్తి గీతములతోను సభ ముగింపబడెను.

ఆనాటి రాత్రి అల్లిపురం వాస్తవ్యులు శ్రీమాన్ పక్కి ప్రకాశరావు దాసుగారు హరికథా కాలక్షేపము గావించి సభ్యుల రంజింపజేసిరి. వారి హరికథా కాళమును ప్రేక్షకు లెల్లరు గమనించి యానందించిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షునియొక్కయు సమేళనాధ్యక్షుని యొక్కయు పుష్పనాగముల పూర్తి వివరములు వెనుక నుండి వెలువడును. ఆమోదింపబడిన తీర్మానముల వివరములు, పుష్పనాగములయొక్కయు యోగ్యతాపత్రములయొక్కయు, పట్టిక యీక్రింద బొందుపరచబడినది.

తీర్మానములు

1. అసమానులయిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ణముల కనుగ్రహించుచున్న సదుపాయములకుగాను ఆ శనము ఘనతపహించిన శ్రీ ఇండియా చక్రవర్తి చక్ర రాజభక్తి పురస్కరముగ కృతజ్ఞత నర్పించుచు శ్రీ యురాలోగ్రైవ్యవిజయములకు భగ వంతు ని చున్నారు.

2 శ్రీచక్రవర్తిగారి మాతయగు శ్రీమదల్మెల్లగారు కీర్తిశేఖరైందరున యీ సమేళనమువారు విచారమును దెల్పుచు వారి యాత్మకు శాంతియుగగాక యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నారు.

3. ఆతిగౌరవనీయులగు శ్రీ ఇర్విక్ ప్రభువుగారు భారత దేశ రాజప్రతినిధిగ నియమింపబడి యేతెంచినందున శ్రీవారు నీసభవా రభినందించుచు శ్రీవారి యుదారాభిప్రాయముల నీసభవారు కొనియాడుచున్నారు.

4. ఈ కులముయొక్క శ్రేయోభిన్నుల గమనించుచున్నటువంటి ఉత్కళసమేళనకు మాతృభక్తిపూర్వకముగా యీసమేళనమువారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

5. మద్రాసు రాజధానియందు ప్రధాన నాయకులొ నొక రగు శ్రీయుత పిట్టి త్యాగరాయశెట్టిగారి నిర్మాణన కెంతయు నీసభవారు చింతించుచు వారియాత్మకు శాంతి య గాక యని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

6. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయచట్టమును నిర్మించిన విద్యాంగ మంత్రి గౌరవనీయు లగు సర్ రావుబహద్దూర్ పి. పి పాత్రోగారి నీసభవారు రభినందించుచున్నారు.

7. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు గంజాం, విశాఖపట్నం మండలములందు గల సెంటరులలోని విద్యాభ్యాసకులగు ఉత్కళ విద్యార్థులు విశేషముగ యీసంఘమువారే యొయున్నందున విశ్వవిద్యా లయమునం దీ సంఘముయొక్క ప్రాతినిధ్యాననరమును గమనించి సెనేటులో ఉత్కళులకై ప్రత్యేకింపబడిన స్థానము యీసంఘమునకు వెందినవా రొకరిని నియమించగలండు లకు యీసభవారు శ్రీధాన్యులగారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:— శ్రీ బెహరా సూర్యనారాయణ శర్మగారు, బి.వి., బి. ఎల్.

ఆమోదకులు:— శ్రీ ఇప్పిలి అప్పల నరసింహులు.

8. శిష్టకరణోద్యమము యీజాతీయందు నవీనముగ ప్రారంభింపబడి విశేషప్రచారములోనికి రాకపోవుట చేతనున్నా విద్యానిధి వనూలు కాకపోవుట కలనన, అందు నిమిత్తము ప్రత్యేకముగా ఒకరు గాని లేక యిరువురు గాని ప్రచారకులు నియమింపబడవలయునని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నాఁగి

ఉపపాదకులు:— శ్రీ బలివాడ స్వామిబాబుగారు.

ఆమోదకులు:— శ్రీ కుప్పిలి కృష్ణమూర్తిగారు

9. ఎన్నుకొనబడిన కొందర సభ్యులతో సంపాదకీయ సంఘము నొకదానిని స్థాపించి శిష్టకరణపత్రికలో సంపాద కీయన్యాసము వ్రాయునధికారము వారి కొసంగవలయును, అట్టి సంఘమునకు ఎన్నికలు ప్రతి సం॥ 10 సమేళన సమయ మున జరుగుచుండవలయును.

ఉ॥ శ్రీ డబీరు అనంతజగన్నాథరావుగారు
ఆ॥ శ్రీ బలరామ మహాంతి సూరప్పారావుగారు.

10 మనయావత్తుకులములోనున్న సంఘములన్నియు శిష్ట కరణసమాజ నును ఒకే నామముతో వ్యవహరింపబడవలయును. ఉ॥ శ్రీ డబీరు అనంతజగన్నాథరావుగారు.

ఆ॥ శ్రీ బలవాడ వెంకటరత్నం పాత్రోగారు.

11. అఖిలభారత కార్యనిర్వాహకసర్వముయొక్క నిబంధనలు ఒక యువసంఘము స్థాపించి మార్పుచేయవలయును.

ఉపసంఘసభ్యులు

- 1 శ్రీ వంశరాం సింహాచలం పట్నాయక బి. వి. గారు
- 2 శ్రీ డబీరు అనంత జగన్నాథరాయ శర్మగారు
- 3 శ్రీ దుర్గుమహాంతి దినారాయణ పట్నాయకుగారు.
- 4 శ్రీ జి.బి.పట్నాయకగారు, బి.వి. బి.యల్. (ప్రెసిడెంటు)
- 5 శ్రీ గంగాం అప్పారావు పట్నాయకగారు, బి. ఎ.
- 6 శ్రీ కొట్టక్క సోమన్న పట్నాయకగారు(ప్రధానకార్యదర్శి)

ఈ ఉపసభ్యులకు సభకు నిబంధనలను ప్రతిపాదించుటకు బంధపడెను. ఈ బాధ్యతను నిర్వహించుటకు సభకు పరిమితమైనది.

ఉ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| అనంతరంగం||

అ|| శ్రీ|| ఇప్పిలి|| అప్పలనరసింహం||

12. ఉన్నతవిద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము, వృత్తివిద్యాభివృద్ధి నిమిత్తము రూ. 4000-0-0 లు పూర్తియైన పిదప, నువ్వేముతో ఇంటికి రూ. 1-0-0 కి తక్కువ కాకుండా నూనెలు చేయువధి అనుబంధానికి రావలెను.

ఉ|| శ్రీ|| ఇప్పిలి|| అప్పలనరసింహం||

శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

సామాజికపరిపాలనసంస్థలయందు దీని సంఘము తరఫున మొదలు, నామినేటు చేయించగలదులకు స్థానిక కమిషనరు ప్రభుత్వమువారిని యాసమేర్పరచు వారు రుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

అ|| శ్రీ|| గంగాం|| అప్పలనరసింహం||

14. శివదర్శని మొదలగు గ్రంథములపట్టివి ప్రచురించవలెను.

ఉ|| శ్రీ|| కృష్ణ|| నారాయణం||

అ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

15. విజయనగరం తాలూకాలోని పాలకొండ తాలూకాను ప్రత్యేకపర్చి పాలకొండ తాలూకాలోని గ్రామములకు యీ సభవారు గవర్నమెంటువారిని రుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| ఇప్పిలి|| అప్పలనరసింహం||

అ|| శ్రీ|| ఎల్లుమహాంతి|| గంగాం||

16. గవర్నమెంటువారినుండి మనము పొందవలసిన సమాఖ్య సమీక్షాసభ్యులు తమరూపమును అనుసరించి గవర్నమెంటువారితో కలసిపోయి చేయగలదులకు సభవారు అధికార మొసంగుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| ఇప్పిలి|| అప్పలనరసింహం||

అ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| అనంతరంగం||

17. ఈ సంఘముయొక్క దీనినామము గమనించి అర్హులగువారు నిమిత్తము ఈసంఘమునుండి పాపర్చిసర్టిఫికేట్లను పొందగలగ నే అట్టి సదుపాయమును చేయగలదులకు సభవారు గవర్నమెంటువారిని రుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

అ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

18. దీని సంవత్సరములు వయస్సులోనుండు బాలికలను గాని 15 సంవత్సరములు వయస్సులోనుండు బాలికలను గాని వివాహములను చేయకుండచేయి సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

అ|| శ్రీ|| బలరామమహాంతి|| నారాయణం||

19. 7 రోజులకు తక్కువ వివాహము ఉత్తరప్రదేశ్ లకు విరద్ధమును. 7 రోజుల వివాహము దిరకాలమునుండి పునఃపరిశీలించుచున్నందున వాటిని మార్చుచేయుటలేదని యీ సమాజమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| పట్నాయకుని|| నారాయణం||

అ|| శ్రీ|| గంగాం|| సింహాచలం||

20. ఈ సంఘాభివృద్ధి నిమిత్తము విశేషముగా పాటుపడి కీర్తిమయము కృష్ణి హస్తాంతరపుగా కంఠముతో పద్మనాభయ్యగారున్నా, కట్టికోట నారాయణం గారును పట్నాయకుని అనందం పట్నాయకులుగారును ముందువరుసగా గోపాలకృష్ణయ్యగారును పరమపదించినందుల కెంతయు చింతించుచు, వారి యాత్మలకు కాంతియగుగాక యీ సభవారు రుచున్నారు.

(అగ్రాసనాధిపతిగారివద్దనుంచి)

21. వరకుల్లు, కన్యాశుల్కులరాచారములు ఈసంఘమునకు హానికరముగా నున్నందున అట్టి శుల్కులనుగ్రహణముల వీరభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

అ|| శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం||

యోగ్యతాపత్రములు

ప్రాతః, కృష్ణి-వరకుల్లు. సాహిత్యము, పత్రికలు: బలివాడ, సింహాచలం. ప్రాతః, సాహిత్యము, కవి: బుద్ధమహాంతి కిత్తారామశర్మ, ఉపన్యాస లేఖనము, పతనము: బుద్ధమహాంతి

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇది వరకు లేదు 1882

వర్తకశిఖామణులకు
అమూల్యమైన తరుణము

సీమవెండికి గారంటి నిచ్చెను
ఖరారు ధర

ప్రతి గృహమునందును
అవశ్యముగా నుండితీరవలెను

8 నుండి 8 తులముల యెత్తువరకు 8 నైజాలందు పేలాగిన్నెలు, పట్టెలుతట్టిన గిన్నెలు, తయారుగానున్నవి. ఈ దిగువ తెలుపబడిన ధరప్రకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రోసు ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా సరఫరా చేయబడును. లోన, పైన చక్కగా మెరుగుచేయబడియున్నది.

1 గిన్నె మొదలు 3 వరకు	మ 1 కి ధర	రూ	1-1-0
6 " 12 "	" "	"	1-0-6
8 డజన్లు ఒకేసారి తీసిన	" "	"	1-0-0
6 " " "	" "	"	0-15-6
12 " " " (1 గ్రోసు)	" "	"	0-15-0

తలిపోను నెం. 2802
తంజివిలాసము "ఉమ్మడియార్"
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ
నగలవర్తకులు, 25 చైవాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

బ్రిటిష్ నల్ఫేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపించబడినది)

ఏజెంట్:- షావాలెస్ అండ్ కంపెనీ, మద్రాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచెముపయోగించి చూడుడు. ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలములలో ఫలితము కనుపించియున్నది. ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ధాన్యము వగైరా అన్నిపంటలకు దీనిని ప్రయోగింపవచ్చును. ఇతర వివరములకు సమాఖ్యమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో	విలాసము	ప్రతినిధి
తెనాలి	ఆర్. బి. పోర్ట్.	శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	శి. లక్ష్మీనరసింహం.	శి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హన్మేట్లు	హన్మేట్ల కో-ఆపరేటివ్ ప్రైడింగ్ యూనియన్, లిమిటెడ్.	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామల్కోట	నెం 36, గోలిగారి వీధి	.....
అనకాపల్లి	.....	.....

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

సీతారామశర్మ, ఉపన్యాస లేఖనము, పతనము—సాహిత్య సరస్వతి డి. యస్. శర్మ, ఉపన్యాసములు—వెంకటసుబ్బారావు, కామోదర పాత్రుని కృష్ణమూర్తి, బి. నారాయణరావు, ఓడ్రోపన్యాసము—రాజమహాంతివెంకటకృష్ణయ్య—పత్తి—కూర్మనాథం, చిత్రలేఖనము—బలివాడ సత్యనారాయణ, ఆయుర్వేద వాదములను తయారుచేయుట—బి. ఎస్. రావు బ్రదర్స్, చిత్రకళ—మునగలస సింహాచలం.

వీరేశ్వర స్వచ్ఛందసేవకులలో మొదటి తరగతిగ 11 మందియు రెండవ తరగతిగ 17 మందియు యోగ్యతాపత్రముల నందిరి.

ఈ సమీక్షనవిషయములో ముఖ్యముగ వివరించవలసిన విషయము. సామాజిక సమీక్షనము జరుపనిర్ణయంపబడినదిమొదలుకొని ఒక్కరికి కష్టములుగోర్చి అనేక కష్టములుపడి ప్రతి గ్రామమును ప్రచారముచేసి సంఘాభివృద్ధికి వలయుపనులు చక్కచేసి సమీక్షమునకు సరిపడు సంతృప్తమును చేకూర్చి ప్రథమ సమీక్షనము జలుమూరన సేదోయికు విధమున జరిగిన దనులోపము కనిపించున్న ద్వితీయ సమీక్షనము విశేషవ్యాప్తిచేసి దిగ్విజయముగ గావించిన ప్రధానకార్యకర్తగా రగు శ్రీ||కొట్లకి|| సోమన్నపట్నాయక్ మహాశయులకు ఆయురారోగ్య భాగ్యైశ్వర్యములు అభిగవానుడొసగి యిక్కుముందు ద్వితీయ సమీక్షనము సంఘాభివృద్ధినిమిత్తము పాటుపడి స్థిరముగ పేరును నిలుపజేయునందున పరమేశ్వరుని నిందార ప్రార్థించుచు స్వచ్ఛందసేవక నాయకత్వము వహించి సమీక్షనమున ఏలోటు పాలులులేకుండా అతినిపుణతతో నడిపించిన శ్రీ|| డబ్ల్యు|| నారాయణం గారిని అభినందించుచున్నాము.

అవశ్యసంఘ కార్యదర్శి

అగ్నిప్రమాదము

మధుర, జూను 29—అనుప్పనడి గ్రామమున 26 తేదీ రాత్రి ఒకచోట నిప్పంటుకొని వీరవారలది 30 యిండ్లు కాల్చిపోయెను. ఒకగంటలో జిల్లామేజిస్ట్రేటువారు వచ్చి చల్లార్చిరి. కారణము తెలియదు. పోలీసు వారు విచారింపుచున్నారు. మరియొక చోట ఒక పెండ్లి యింట్లో నిప్పంటుకొనెను. కాని 15 నిమిషములలో చల్లార్చబడినది. (ఆ. ప్రె)

కులస్త్రీని అవమానపరుచుట

క్షమాపణపై క్షమించుట

బొంబాయి, జూను 29:—పాడుకానిస్టేబులును టెలిఫోను గుహస్తాయు అయిన సామూయలు భుపారిగారిపై అమీరు కావాస్తీగారి భార్య చేసినసేరము విచారణకువచ్చెను. ఈమద్దాయి ఆమెను తరచుచెప్పరాని మాటలచేతను చేష్టలచేతను అవమానపరుచగా ఓర్వలేక పోలీసువారికి తెలిపెను. పోలీసువారు పట్టుకొని అరెస్టుచేసిరి. మద్దాయి తాను సేరకుడని యొప్పుకొని క్షమాపణనియగా ఆమె క్షమించెను.

త్యాగము

చాలమంది యువకులు దేశసేవకొరకు యదివరకు త్యాగము చేసియున్నారు. వారిస్వల్పికిని దేశసేవ చేయుచునే యున్నారు. కాంగ్రెసువారు వారికి కొద్ది జీతముల నిచ్చుచున్నారు. తమ కుటుంబములను పోషించుట కా జీతము పరిపూర్ణములేదని చాల మంది యువకులు నాకు వ్రాసిరి. దేశసేవను కట్టిపెట్టి బతుకు చేసిగాని విరాళములను బడసిగాని విరోధాభివ్యతిరేకమున కేగి అధిక మగు ఆదాయమును గడించుటకు తగిన విద్య నభ్యసించుచున్నది యొకరును తగిన ఉద్యోగముకొరకు (పయత్నించుచున్నానని యొకరును లాభకర మగు వ్యాపారమును ప్రారంభించుటకు మూలధనము కావలెనని యొకరును నాకు వ్రాసిరి. ఈయువకు లందరును స్వార్థత్యాగముతో ఆకలంకముగ దేశసేవ చేయు చున్నవారే గాని యిప్పుడు పరినిర్ణయము కలిగినది. కుటుంబ వ్యయములు పెరిగినవి. ఖద్దరును జాతీయవిద్యయును వారికి సంక్లిష్టమైన కలిగించుట లేదు. జీతములను హెచ్చుచేయవలె నని కాంగ్రెసువారి వదులుట వారి కిష్టములేదు. ఈభావమే హెచ్చుచుండి కలవడినచో ప్రజాసేవ పూర్తిగా నిలిచిపోవలసి వచ్చును లేదా జీతములు హెచ్చు చేయవలసి వచ్చును. హెచ్చు చేయుటవలన గూడ ధనము చాలక ప్రజాసేవను నిలుపవలసియే వచ్చును. యువకులే ప్రజాసేవకు మూలాధారముగా నున్నారు.

దేశమున ప్రజలు ఆదాయమునకు మించిన వ్యయము చేయుచుండుటవలననే అసహాయోద్యమము ప్రారంభింపబడెను. అసహనపరమగు వ్యయ మధికమైనది. అసహాయోద్యమము విధానమునకు మూలమగు భావముతో గాని వ్యక్తులతో గాదు. ఆవిధానము కొండచిలువవలె మనలను పెనివేసి నలిపివేయుచున్నది. దానివలననే వ్యయము మితిమీరి పోయినది. భారతదేశము జీతజీయుల ధనమును వశపరచుకొని జీవించుట లేదుగాన మధ్య తరగతిగాదుగా నున్న మధ్యతరగతివలననే సంపన్న లగుట యనిన నిరూపణలు అంతరించి పోవుటయే యగును. ఈకారణ ముననే చిన్న చిన్న గ్రామములు నామరూపములు లేకుండ పోవుచున్నవి. 1920 లో యావిషయమును పలువురు గ్రహించి యున్నారు. నిరోధకోద్యమ మింకను బాల్యదశయందే యున్నది. కావున తొందరపడి మనము దానికి అభ్యంతరమును కలిగింపగూడదు.

పాశ్చాత్య విధానము సమష్టి కుటుంబమును పోషింపజాలదు. మనదేశమున దింకను సమష్టిపద్ధతియే నాడుకలొనర్చును. కావుననే అసహనవ్యయములు చాల మెండగుచున్నవి. సమష్టి కుటుంబపద్ధతియందలి మగిణములన్నియు నిష్కడంతరించినవి. దుర్గుణములు మాత్రమే మిగిలియున్నవి. అందువలన అనగక మే మరింత మెండైనది.

స్వార్థత్యాగము దేశావసరముల కనుగుణముగా నుండవలెను. అదిచాల హెచ్చునలెను. దేశావశ్యకతలనుబట్టి స్వార్థమునో ఎంతటి గొప్పత్యాగమునుగూడ చాలనిదిగానే యుండును. కుటుంబములోనివారిలో పనిచేయగలకొరకు యిండియు సోమరులుగా నుండువారిని స్త్రీలను పురుషులను గూడ మనము పోషింపగూడదు. పెండ్లిండ్లలో విందులు మున్నగు వానికొరకు ఏవియును వ్యయపరచగూడదు. వివాహములవలనను క్రాధములవలనను కొంపలు గల్గులగుచున్నవి. ఇట్టివ్యయములు స్వార్థత్యాగము కాజాలదు. అవి అసహనవ్యయములేగాక మానకరములుగూడ నగుటచే దైర్ఘ్యయుర్యములతో వానిని రద్దుపరచవలెను.

ఇప్పటి విద్యాపద్ధతిగూడ చాల ధన మనవసరముగా వ్యయమగుచున్నది. కొట్ల కొలది ప్రజలు తిండిలేక మాడుచున్నారు. మరి కొన్ని కొట్ల మంది ప్రజలు ఆ పులలో మునిగి యున్నారు. ఇట్టిచో జంతువులకు విద్యనేర్పించుటకు అమితముగా ధనవ్యయము చేయుట చాల అక్రమము. లోకానుభవము కష్టపడి పనిచేయుటవలననే కలుగనుగాని విద్యాశాలలలోను కళాశాలలలోను మాత్రమే కలుగదు. మనలో కొందరు ఉన్నతవిద్యకొరకు వేలకొలది ధనమును వ్యయపరచుట మానినచో నిజమైన ఉన్నతవిద్యను నేర్చుటకును గ్రహించుటకును నిజమగు సాధనమును కనుగొనినవారమగుదుము. ప్రతిబాలాడును అర్జించి విద్య నభ్యసించుట సాధ్యమగునా? సాధ్యము కాకపోవచ్చును. సాధ్యమైనను కాకపోయినను అది అసంగతము. అధిక వ్యయములమగు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుటను మానివేసినచో మన కనుగుణమైన రీతిని దానిని మన మభ్యసించ భగవదము. హెచ్చుమంది కలభ్యమగు దానిని బడయ

గలకొరకు ఆలస్యపంఖ్యాకులు గూడ వదలుకొనవలె ననునదియే న్యాయముకాదు. ఈత్యాగకొరకు ఒక్కసారిగా మనకు లభింపదు. మొదట దానినిగూర్చి మననము చేసి పిమ్మట జీవిత పద్ధతిని తదనుగుణముగా త్వరలో మార్చుకొనవలెను.

అట్టి త్యాగులు వేలకొలదిగా నుండిన గాని జనసామాన్యమున నిజమగు నభివృద్ధి కలుగ జాలదు. అది కలుగనిచో స్వరాజ్యము లభింపదు. బీదలకొరకు పకలమును త్యజింపగలవారి సంఖ్య ఎంత శీఘ్రముగా నధికమగునో అంత శీఘ్రముగా స్వరాజ్యము లభించును. (మో. క. గాంధీ - ఎంగుయిండియా, 24-6-26)

నర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ సహాయ నిధి

శ్రీయుత శ్రీనివాస శాస్త్రిగారి విజ్ఞప్తి

ఆర్యభూషణ, ధ్యానత్రాణముద్రాయములు పరమ రామ (ప్రీతియగుటకలన సొసైటీకి దారుణమున నష్టము కలిగినది. కీ. శ్రీ. గోకాచర్ దూరదృష్టికలవారగుటచే సొసైటీకి కాశ్యోత మగు ఆదాయము నమల్ల కాధారమును కలిగించుటావశ్యకమని గ్రహించి యీ ముద్రాయముల సేర్పరచిరి. అట్టి ఆధారము లిటుల భస్మీభూతమగుటచే నిరాధారులగు సొసైటీవారు దేశీయుల నాశ్రయింపవలసినవారైరి. అతి శీఘ్రముగ భూరి విరాళములతోపని అనాలస్యముగా సొసైటీవారు మరల దేశసేవ నొనరింపగలగు నటుల దేశీయు లొనరింపవలెనని సొసైటీవారు చేడుకొనుచున్నారు. నేనిదివరకే మిత్రులకు విడివిడిగా లేఖలను వ్రాసితిని. ఇప్పుడు దేశీయులందరిని ఉద్దేశించి ఈవిజ్ఞప్తిని ప్రకటించితిని. చాలమంది సానుభూతిని తెలుపుచు ధనసహాయమును చేయుచునే యున్నారు. రాజకీయములందు మాతో నేటిభవిష్యత్తులనివారుగూడ నిటుల వైచిక్యముగ సహాయము చేయుటవలన మే మమితానందభరితుల మగుచున్నాము. దయ మానవునకు సహజ స్వభావమే యైనను యితరసంఘటనలవలన పెదత్రోవల బడిపోవుచుండును గాని మరల సహజమార్గమునకు మరలుట కొక వ్యాజ్యముకొరకు నిరీక్షించుచుండును.

మరల మేము పని ప్రారంభించుటకు రెండులక్షల రూపాయలు కావలసియుండును. ఇది పెదమొత్తము దేశమునందం తలను నిరుత్సాహ మధికముగా నున్నది కాని కొన్ని నెలలలోనే యీ మొత్తముంతయును చేకూరగలదను దైర్ఘ్యము మాకు కలదు. మా పథ్యము దేశమునందంతట సంచారము చేసెదరు గాని వారి సంఖ్య మిక్కిలి తక్కువ. కావున అభిమానులందరును క్రద్ధ వహింప గోరెదము. ఈ విజ్ఞప్తి వ్యయముగా చేయబడినటులే భావించి ఎల్లవారును క్రిందివచ్చు లేఖలకు సహాయముచేయ ప్రార్థితులు ఎంత స్వల్ప మొత్తము నైనను కృతజ్ఞతతో స్వీకరించెదము. వేలకొలదిమంది చిన్నచిన్న మొత్తమునైన పంపినచో బహుజనల ఆదరమును బడయగలిగితిమను సంతృప్తి మాకు లభించును. అని శాస్త్రిగారు ప్రకటించిరి.

ఇప్పటికి 26000 రూపాయలు చేరినవి. రెండు లక్షలు మొత్తంలోనే లభించునని నేను నమ్మెదను. ఇట్టి సంఘములకు ప్రజల సహాయమే మూలనిధి.

మో. క. గాంధీ ఎంగు యిండియా 24-6-26)

భారత తంతుకారక సంఘసభ్యులకు

వ. వి. ఎస్. వ. సంఘము
ఈ సంఘమున సభ్యులగువారు మెంజురపిల్ల సర్పిసికెటులను మాకు పంపినచో ఎట్టిచందాను చెల్లించకుండనే మాసంఘములలో సకల సౌకర్యములను బడయుట కర్హులగుదురు. వారికి సర్క్యులరులు పంపబడును. వారు కొనిన సరుకుకు కమిషను యియ్యబడును. జూలై నెలలో తక్కువధరలకు విక్రయింపబడును. సాధారణముగా నూటికి 6-4-0 వంతున అనగా ఒక రూపాయికి ఒక అణావంతున ధర తగ్గింపబడును గాని కొన్నిటికి 100 కి 25 అనగా రూపాయికి నాలుగణాల వంతునను కొన్నిటికి నూటికి 5 అనగా రూపాయికి రి అణాల వంతునను గూడ తగ్గింపబడును. జూలై నెలాఖరువరకును తక్కువధరలకు విక్రయింపబడును. అని బొంబాయి (ప్రిస్సు) స్త్రీలులో నున్న ఖాదీ భండారువారును బొంబాయి కాల్యాణదేవిగారు ఆ గ్యారంటీను దాదీపేతుపేది 14 నంబరు యింటనున్న వ. వి. చర కా సంఘ ఖాదీ భండారువారు నాకు వ్రాసిరి.
(మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 24-6-26)

దక్షిణాపి కా భారతీయులు

వీరు స్వబుద్ధివలననే భారతదేశమునకు వెళ్లుచున్నారని దాక్షిణ్య మలనుగారు నడిచిరి గాని అది సరిగాదు. ప్రాత్యాహ పరచియే వారి నటనండి సాగనంపుచున్నారు. క్రమముగా నది నిర్బంధము కూడ నగును. వీరిలో చాలమంది ల ప్రుట్టివారని గూడ తెలిసినది. వారు భారతదేశము నొక చూచినవారు కారు. కాన సైచ్చికముగ వారు భారత నకు రాగోరరు. ఇందులకు కొక సిబ్బంది ఏర్పరచబడి ఏజెంటు మనుష్యులను ప్రోగుచేయుచున్నారు. వా నేటాలు కూలీల నొకచో నుంచునటుల నిలువ యుం రవానా చేయుచున్నారు. ఇటుల వారి నొకచో ను కావలి యుంచనిచో లాభములేదు. నిరపరాధులను లిలో నుంచుట అపరాధ మగును. కావున దీనినిగూర్చి కేసు చేసిన చో నిది అక్రమమని స్పష్టము కాగలదు. ఇట్టి కావలి యుం చుటకు తగిన చట్టము 1914 లో ఏదియును ఉండలేదు. ప్రజలైచ్చికముగా భారతదేశమునకు రాగోరినచో రిక్రూటురులు బందెల దొడ్లు మున్నగు నిర్బంధము లేవియు నుండగూడదు. (మో. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా-24-6-26)

బార్దోలి తాలూకాలోని గ్రామములలో ఏర్పాటులు

ప్రాశస్త్యము నారాయణదాసు మల్గునీగారు నీతాలూకాలోని గ్రామములలో సంచారము గావించిరి. లో మద్యనిషేధము ప్రారంభమైనది మొదలీతాలూ ప్రజలలో అనగా ముఖ్యములలో సంస్కరణమునుగూడ చేయ వారంభించిరి. రాట్టములపై నూలు వడకు వారం మద్యపానమును నిరోధించుటకు ప్రచారము చేయువారి మూలాధారమైనది. వారు ప్రజలలో కలసిమెలసియుం నాధారమున కనేక సాధనములను కల్పించిరి. ఈరీతిగాను చిత్తమును దుర్వ్యసనములనుండి మరలించగలిగిరి. వారి కు చదువు చెప్పట శ్రోతు జరుగుచున్నది. ఆ విద్య వలన వృత్తికను రూపమైనచేగాని వారిని గుమాస్తాలను చేయుగా త్రమే పనికివచ్చుచి గాదు. వ్యవసాయము తంతుకరగావశ్యత మున్నగునవియే వారికి కులవృత్తులు. జరిగినంతవట్టుకు కలక చాల ప్రాత్యాహముగానే యున్నది. తంతుకరముకొల్లో యితరవృత్తులు గూడ తలయెత్తినవి. దేశీయ నిరంకు ఆహింసావిధానమును తొలగించుటకు గూడ నిది యోగ్య కాగలదు. ఋణముచేయకుండుట కల్లుసారాయి త్రాగకుండుట ఈ రెండునుముఖ్యము లగు సంస్కరణములై యున్నవి. అని మల్గునీగారు వ్రాసిరి. (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా 24-6-26)

నిజమైన గురువు ఒక విలేఖరిలేఖ

“వివేక సాగురు, చిత్తవినా శిష్య చతుర్, జీవ వినా మిత్ర ఉదార్, భుజనత్రయామితేనా” అని సాధు రామదాసు కవి వ్రాసెను.

“వివేకము (సత్యసత్య పాపపుణ్య యుక్తాయుక్త గ్రహణకృత్తి)కంటె మంచిగురువును, చిత్తము (మనసు)కంటె మంచి శిష్యుడును జీవితకంటె మంచిమిత్రుడును లేరు. కావున మానవుడు గురువున తనలోనే వెతుకవలెనుగాని ప్రపంచమునందు కాదు. భగవతుని యందు గట్టి నమ్మకమును కలిగియున్నచో వివేకము కలుగును. దానివలన మనసును వశపరచుకొని స్వార్థమును త్యజియము. అని మహారాష్ట్ర భక్తుడు బోధించెను (మో. క. గాంధీ, ఎంగుయిండియా 24-6-26)

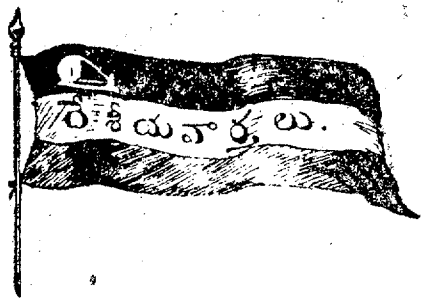
బాలవితంతువులుకావలెను

నెల1 కి రు 200-300 వరకు జీతముతీయుచున్నవారిని వివాహము చేసికొనుటకై బాల వితంతులు కావలెను. కాన పూర్తి వివములు తెలియగల ఈ దిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
రఘునాథరెడ్డి వర్మ
అధ్యక్షుడు, ఆర్యసమాజవిధవావివాహ భవనము, వాయల్ పాడు, చిత్తూరుజిల్లా

28 వ తేదీని సమావేశములు

వర్ష యుజ్జుండిచేతను ఆయనధలను రావలెనటయ
విరివిగ రాకుండుటచేగ్రామపునర్నిర్మాణధర్మప్రాసాదకోటాధ్యక్ష
యల సభ ఆయన స్వేచ్ఛవైద్యసభ నిలుపునలచేయబడినది. 29 తే
రాత్రి మైనంపాటి సరిసింగరావుగారు సీతాకళ్యాణమును 29
తేదిరాత్రి రంగావధుల వెంకట సుబ్బయ్యగారు రావబాసు
చరిత్రము పృథ్వీమయుగము హరిశ్చంద్రకాలక్షేపముగా రావది
పెక్కుర ఆనందాబిని నోలకొడింగ
సభలను జయప్ర
వంద్యులు.

ధోల్ కలహములు

మహమ్మదీయ రక్షణసంఘము

ధోల్ జూన్ 30:— ధోల్ మహమ్మదీయులు మొన్న జరిగిన కలహముల సందర్భమున రిక్షకసంఘము నొకదానినేర్పరచుకొనిరి. 24 తేదీన జరిగిన ఆల్లరులలో ఆరెస్తు చేయబడినవారి తరపున వాదించుటయు గాయములు తగిలించనిపోయినవారి తరపున కేసులను దాఖలుచేయుటయు మొదలగు పనులను వీరు చేయుదురు. (అ. ప్రె.)

ఒక జ్యూటుమిల్లు సమ్మె

కలకత్తా, జూన్ 30:— మాలి విషయమున తగాదా వచ్చి ఉల్లదంగానంద జ్యూటుమిల్లులోని 800 మంది పనివాండ్లు సమ్మె కట్టుటచే 4500 మంది వనఃప్రస్థు లిప్పుడు పనిలేకయున్నారు. వారందరను బెంగాలు కాసనసభలోని కార్మికసభ్యుడు కె. సి. రాయచౌదరిగారివద్దకు వెళ్లిరి. ఆయన వ్యవహారమును పరిష్కరించుటకై మేనేజింగు ఏజెంట్లతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు సల్పుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

జూదరులు పట్టుబడుట

కలకత్తా, జూన్ 30:— బ్రిటిషు చంద్రవగరులో ఒక జూదములు జరుగు గృహము మీదికి సీరాంత్రారు సబు డివిజన్ ఆఫీసరు కొంతమందిని తీసుకుని అకస్మాత్తుగా వెళ్లెను. ఆగృహ యజమానియు మరియొకరును పట్టుకొనబడిరి. కాడ్ల పాచికలు మొదలగు వస్తువులు దొరికెను. తక్కిన జూదరులు వీరికి సహాయము రాకుండ చాకీదారులు డాక్టరులు వెంట నుండి వారిని బ్రదేశ్యరు పోలీసు వేచును తీసుకొని పోయిరి. (అ. ప్రె.)

రాష్ట్రీయ కాసనసభలు

అధ్యక్షుడేపాధ్యక్షులసభ

జూన్ 29:— రాష్ట్రీయ కాసనసభలయొక్క సమావేశము 3, 4, 5 తేదీలలో సిద్ధమగును గూర్చి సభా

మీషన్ గుర్తు నెత్తి చీను నొక ప్రదేశ నియమ పింఛన్ టికిని ఆర్డీంగునుండి విగ్రహము గొప్ప

“వైటా విషాదము”

ప్రాణములను రక్షించిన ఇబ్రహీముకు పతకములు బహూకరించుట

బొంబాయి, జూన్ 30:— “వైటా విషాదము” కచ్చి మండీరేవునంద మే 5 తేదీన జరిగినప్పుడు దాదాపు 32 ప్రాణములను త: ఆరుగురు మహమ్మదీయులతో కాపాడిన బొంబాయి కలహమున ప్రశంసించి పతకములను బహూకరించుటకై బొంబాయిలోని కచ్చినివాసులు నిన్న రాత్రి సమావేశమైరి. ఉపన్యాసములు అచ్చట దిగుటకు ఏర్పాట్లు పరిగా లేవనియు అచ్చటి పరిస్థితులను విచారించుటకై విచారణ జరుపలేననియు చెప్పిరి. ఇబ్రహీము నామమును రాయల్ హ్యూమెను సొసైటీవారి పతకమునకు శిఫారసు చేయవలసినదని పోలీసు కమిషనరు నడుగుదున్న తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను. పిమ్మట ఇబ్రహీము నకును వానిసోదరునకును చెరియొక పతకము బహూకారముగా నీయబడెను. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా కాంగ్రెసు మున్సిసిపలు పక్షసభ

మహమ్మదీయసభ్యుల రాజీపై చర్చ

(అసోసియేటెడు స్పెషలుసర్వీసు)

కలకత్తా, జూన్ 30:— కాంగ్రెసు మున్సిసిపలు పక్షము వారు బుధవారమునాడు మేయరుగడియందు సభ చేసినప్పుడు 15 గురు మహమ్మదీయ కాన్సిలర్ల రాజీవిషయము చాలనేపు చర్చింపబడెను. తీర్మాన మెద్దియు గావించబడకపోవుటచే చర్చ వచ్చే బుధవారమునాటికి నిలిపివేయబడెను. అప్పటికి తిరిగి విచారించుకొనవలసినదని రాజీనామా నిచ్చుచున్న కాన్సిలర్లకొనంగిన పక్ష దినములును గడచిపోవును. డిప్యూటీ మేయరుచే నేరము తెల్పియు మోపకుండనే వారిప్రసర్తననుగూర్చి విచారించుట కొకకమిటిని కాంగ్రెసువారు నియమించుటవలన మహమ్మదీయ నియోజకవర్గము వారు బహిష్కరణసభగావించి అందులో మహమ్మదీయ కాన్సిలర్ల రాజీనామా పెట్టవలసినదని తీర్మానించుటవలననే వీరు రాజీయిటు కారణమయ్యెను. ఇప్పుడా కాంగ్రెసువారు నియమించిన కమిటీవారు ప్రభుమును చేయవలసిన పనులను నిర్ధారించుకొని డిప్యూటీ మేయరుపై కొన్ని నేరములను చిత్తుగా తయారు చేసిననియు ఆ కేసుముల్ ప్రకారము విచారణ జరిపెదనియు తెలియుచున్నది. ఇప్పు డీ నేరములను మహమ్మదీయ కాన్సిలర్ల కేరింగించువెండల వారితీర్మానములను నిరాధారమైనదని కాన్సిలర్లు తమ నియోజకవర్గములవారికి తెల్పవచ్చును నూచింపబడెను. దీనివలన పరిస్థితులు మారును. అప్పుడు మహమ్మదీయ కాన్సిలర్లు తమరాజీనామాల నుపసంహరింపి కొంత కాలంకముండడు.

రాజప్రతినిధికి సన్మానపత్రము?

రాజప్రతినిధి కలకత్తాకు వచ్చినపుడు వారికి సన్మానపత్ర మియవలెనను నూచనవలన కాంగ్రెసును కాన్సిలర్లకు అందుముఖ్యముగా స్వరాజ్యపక్ష కాన్సిలర్లకు చాలొందర కలుగచున్నది. స్వరాజ్యేతరసభ్యులు సన్మానపత్ర మియవలెననియు తమప్రధాన ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు ముఖ్యచర్యతోనుగారు విడుదల చేయబడనంతవరకు నిరంకుశాధికారవర్గములో ఏసభ్యునికిగాని సన్మానపత్ర మియవూడదని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను చెప్పుచున్నారు. రాజప్రతినిధివచ్చి కలకత్తాలో నుండు స్వల్పకాలమున ఏ ప్రహారితసంఘమునుండిగా సన్మానపత్ర మంగీకరించునో శోధ తేలియదు.

కాల్పంతి యాటలు

హర్యుద్ధసంఘ పోటీలు

బొంబాయి, జూన్ 30:— హర్యుద్ధ సంఘపోటీలలో రెండు కాల్పంతిపోటీ ఆటలు జరిగెను. మొదటిదానిలో సోతు ప్రాథమ్య 5 గోలు చేసి కస్త్యున్ను ఓడించిరి. రెండవ యాటలో రాయలు ఆర్యమడిలు కోరు 12 గోలుచేసి మటుంగా హిందువులు గెలిచిరి. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశము

మామూలు కాంగ్రెసు వ్యవహారములు గాక హిందుముహమ్మదీయ వైషమ్యముల ప్రకృత శాజీయ పరిస్థితులు చర్చింపబడును

వదరాను, జూన్ 1:— అదివారమునాడు కలకత్తాలో జరుగు/అఖిలభారత కాంగ్రెసు వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశ ముందు మిక్కిలి ముఖ్యముగా కార్యక్రమము నిర్వహింపవలసియున్నది. కాంగ్రెసు సంస్థతో సంబంధించిన మామూలుపనులు, లెక్కలుగాక, భిన్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము లంపిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల డిట్లీ తనిఖీచేసి ఖాయపర్చవలసియున్నది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపై లేబడిన ఆక్షేపణలు అభ్యంతరములు ఆప్టిగ్ బరిష్కరింపవలయును రాబోవు ఎన్నిక సన్నాహము లగుటచి, బెంగాలు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల అంతః కలహముల హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యముల గురించి సంపూర్ణ ముగ చర్చింపబడును.

సమావేశమునకు వచ్చు ప్రముఖులు

కలకత్తా, జూన్ 30:— కలకత్తాలో జూన్ 4, 5 తేదీలందు జరుగు అఖిలభారత కాంగ్రెసు వర్కింగ్ కమిటీ సమావేశమునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థురాలగు శ్రీమతి సరోజినీదేవి అధ్యక్షత వహించుననియు దిగువ ప్రకటింపబడిన కేర్లుగల అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీయొక్క వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులు సమావేశ మునకు హాజరయ్యెదరనియు అసోసియేటెడు ప్రెసునకు తెలియుచున్నది. శ్రీమత్. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు మాలానా లబ్బుల్ కలామ్ అజదు, జామ్నూ దాసు మేధా, అభయంకరు, రంగ స్వామి అయ్యంగారు, జె. ఎమ్. గుప్తాగార్లు హాజరయ్యెదరు. ఇతర సభ్యులు మహాత్మా గాంధీగారు పండిత నైహుమాలానా మహమ్మదాల్ గార్లు సమావేశమునకు రావలరు.

భారతదేశమునగల పోర్చుగీసు వలస స్థాన పరిపాలనాధికారి

మేరియానో మార్టిన్సుగారి రాజీనామా కారణము

బొంబాయి, జూన్ 30:— పోర్చుగీసు దేశమునకు ప్రయాణమై నేడిచ్చుట పోర్చుగీసు వలస స్థాన పరిపాలనాధికారియగు సీనియరు మెరియానో మార్టిన్సుగారు వచ్చిరి. విక్టోరియా టెర్రిటరీను ఇద్దరికాక, బొంబాయియందు గల స్వదేశీ కులాయనకు హృదయ పూర్వకముగా ముస్వాగతము నిచ్చిరి. బొంబాయి గవర్నరు మెంటు సివిలు, మిలిటరీ కాఫిల ప్రతినిధులు గవర్నరు జనరలును సన్మానించిరి.

ఒక సంవత్సరము క్రితము మెరియానో గోగారిచ్చుటకు గవర్నరు జనరలుగ వచ్చిరి. అసతి కాలములో వారు ప్రజల సానుభూతిని వడసిరి. గవర్నరు జనరలుకును పోర్చుగీసు ప్రభుత్వమునకు భేదాభిప్రాయములు బయలుదేరెను. ఇండియాలోని పోర్చుగీసు వలస స్థానములందు కొన్ని సంస్కరణముల గవర్నరు ప్రవేశపెట్ట దలంచుటయే భేదాభిప్రాయములకు గారణము. తన్మూలమున మేరియానో గారు రాజీనామా దాఖలుచేసిరి. రాజీనామా అంగీకరింపబడెను.

వీరి స్థానే మరియొకరు నియమింపబడు వరకును కచ్చెను టిజో మొరూనుగారు గవర్నరుగ ఆర్డింగు చేసెదరు. (అ. ప్రె.)

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెంచుట

రాజమండ్రిలో సభ

శ్రీయుత, టి. ప్రకాశం పంతులుగారు రాష్ట్ర ఎన్నికలబోర్డు అధ్యక్షులు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఎన్నికల నియమకసంఘము రాజమండ్రిలో 16 వ తేదీన తూర్పు గోదావరికి రెండవ అభ్యర్థిని నూచించుటకుగాను సమావేశమగును.

పశ్చిమ గోదావరికి ఇంద్రయ్యగారి స్థానే శేంక ఆభ్యర్థి నూచించుటకు ఏలూరులో 17 వ తేదీన సమావేశమగును.

తూర్పు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములు గూడ ఆలేటియందు సమావేశమై శిఫారసులు చేయుదురు.

'నేనే చక్రవర్తి నైనచో'

"భారతదేశవాసులరక్తమును
బుచ్చుచున్న వైద్యమును దగ్గించెద"

"అఖిలమానవకోటిని జాతిమతరంగువిభేదముల
జూపకయే సమానముగ ఆదరించెద"

స్పెండరుగారి సంశయములకు మహాత్మాజీ
ప్రత్యుత్తరము

అహమ్మదాబాదు, జూలై 1:—దక్షిణ ఆఫ్రి
కాయందు శ్వేతజాతులు భారతీయులపై ప్రయో
గించుచున్నట్టి శాసనములనే, తాముగూడ భారత
దేశమునకు స్వాధికారముగల చక్రవర్తి యైనచో
యూరపియును సంఘములపై ప్రయోగించెద రని
స్పెండరుగారు మహాత్మాగాంధీగారిని గురించి సంశ
యింప, స్పెండరుగారి సంశయముల నివృత్తిజేయు
టకు నేటి "యంగుయిండియా" పత్రికాయందు
మహాత్మాజీ సమాధానము నిచ్చెను. నేనే భారత
దేశచక్రవర్తి నైనచో, జాతి, మత, రంగు విభేద
ముల పాటించక అఖిలమానవకోటియెడ మైత్రితో
నివసించుటకు ముందుగ వాంఛించెదను. భగవంతుని
పుత్రులెల్లరనుమానపులందలి ప్రముఖులవలె ఆత్మ
జ్ఞానమును బడయుటకు శక్తిమంతులని విశ్వసించు
చున్నాను. భారతదేశము తిరుగుబాటు జేయ
కుండుటకు స్థాపించిన వైద్యమును యావత్తును
పారదోలేదను. దొంగల, దోపుడుగాండ్రల బా
ధలనుండి ప్రజల రక్షించుటకు తగినంత వైద్యమును
మాత్రమే దేశమున నుంచెదను. ఇప్పుడు సరిహద్దు
రాష్ట్రమునమీసమున నున్న కొండలవాండ్రకు
లంఛము లివ్వను. వారితో స్నేహమును జేసికొనె
దను. ఉపయోగకరమగు వృత్తులను, జీవనోపాధి
యు గలిగించుటకు కొండలవాండ్రహృదయపరివర్త
నము గలుగజేయుటకు సంస్కర్తల, ప్రచారకుల
బుపెదను. భారతదేశమందు నివసించుచున్న యూ
రపియునులకును, వారి వర్తకవ్యాపారములకును
సంపూర్ణముగ రక్షణ గోవిందుటకు గేరంటి జేసె
దను. విదేశములనుండి దిగుమతియగు బట్టలపై
దుర్భరమగు దిగుమతీసుంకముల విధించెదను.

పురుషులును స్త్రీలును వడుకునూలు వస్త్ర
ములు గొనుటకు అనుకూలపరిస్థితుల నేర్పరచు
టకు అధికముగ విదేశములనుండి దిగుమతి యగు
వస్త్రములపై పన్ను విధించెదను. మత్తును గలి
గించు సారాయి మొదలగు వస్తువుల నమ్ము శాల
లను మూసివేయించెదను. కల్లును, మద్యములను
దయారుజేయు బట్టిల ధ్వంసముజేసెదను. వైద్య
ము నిమిత్తము, శాస్త్రపరిశోధననిమిత్తములకు
తప్ప నల్లమందు అమ్మకొండ జేసెదను. మానవుల
పై తికవెక్కిభావమునకు విరుద్ధముగలేని సర్వమతా
రాధకులకు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము నొసంగెదను.
హిందువులు వెడలుటకును పూజ నల్పుటకును
హక్కుగల సర్వపాతశాలలును, దేవాలయము
లును అస్పృశ్యులవయోగించుటకుగల ప్రతిబంధ
కముల దొలగించెదను. హిందూమహమ్మదీయుల
ప్రతినిధుల నిలిచి వారిజేబులందు గల తినుబండార
ముల మారణసామ్యముల లాగుకొని ఒక గదిలో

జెట్టి తాళమువేసెదను. ఉభయసంఘములును
తగాయిదాల బరిష్కారము చేసికొనినగాని గది
తలుపు దెరవను. నేను భారతదేశచక్రవర్తి నైన
యెడ నింకను ఎన్నియో చేయవలసియున్నది.
నేను చక్రవర్తి నగుటకు సంతమాత్ర మవకా
శము లేదుగాన పొరబాటుపడుచు స్వాభిమతి దన
బడు నేను చేయదలచిన వైవిధ్యముల మచ్చునకు
దెల్పుట చాలును. నిజముగ నాకు అధికారము
గలచో బీదల యిబ్బందులును అవసరములును
అనుభవపూర్వకముగ నెరింగిననేను వారల
యిబ్బందుల దీర్చుటకు శక్తివంతున లేకుండ ప్రయ
త్నించెదను. (అ. ప్రె.)

మద్రాసు శాసనసభ

ఇరిగేషను బిల్లు ప్రభుత్వపు సవరణలు

ఉదకమండలము, జూలై 1:— ఇరిగేషను బిల్లు వం
దగ్గములో ప్రభుత్వమునారు నీటి తీరువాయి విధించుటలో
శాసనసభకు అధికారము లేకుండునట్టి సవరణలు ప్రభుత్వము
వారు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. మలబారు లెన్సి
బిల్లుకుకూడ శాశ్వతముగా లేకుండునట్టి సవరణలు చేయుచు
న్నారట. రానున్న శాసనసభయందు దీనిపై చాలదర్బు జరు
గగలను. (అ. ప్రె.)

పూనా బ్రాహ్మణేతరులు

పానుగలు రాజాగారికి సన్మానపత్ర మప్పించుటకు
ప్రయత్నములు

పూనా, జూలై 1:—జూలై 7 తేదీన పానుగలు రాజాగారి
రిచ్చటికి నవ్వునపుడు వాటికి సన్మానపత్రమిచ్చుటకు పూనా
బ్రాహ్మణేతరు లతి చురుకుగా ఏర్పాట్లను చేయుచున్నారు.
ఏ.రామస్వామి మదలియారగారు వారి వెంటున్నట్లు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి శాసనసభ - బ్రాహ్మణేతరులు

పూనా, జూలై 1:— వచ్చేవిన్నిక సమయమున పూ
నాజిల్లా నియోజక వర్గము తీరపున బొంబాయి శాసనసభకు
నిలుచుండవలసినదని భాసిరామయ్యగారి నడిగిట్లును బారంగీ
కరించినట్లును పూనా బ్రాహ్మణేతరపక్షములోనికి యన్.
గుప్తాగారు ఆసాసించుటకు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో మాట్లాడుచు
చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా ప్రాకోర్టు

సిన్హా, జూన్ 30:—సర్ లాన్సెట్ సాండర్స్ జస్టి
సు పి. ఎల్. బక్లింగ్ గార్డు సెలవునాన వెళ్లునపుడు జస్టిసు
యన్.ఆర్. చట్టజీ గారు ప్రధాన న్యాయమూర్తులుగ వత్తేం
ద్ర చంద్రవల్లిభు వ. సి. యన్. స్టాన్లెడ్ నాగరామయ్యగారు
(ఇద్దరు వి.సి. యన్.బి) జడ్జిలుగ కలకత్తా ప్రాకోర్టులో పని
చేయుదురు. (అ. ప్రె.)

కీ. జే. యన్. క్రిష్ణనాయుడు గారి తల్లి

పాట్లాలు జూలై 1:— పాట్లాలులో నిన్న శ్రీ దిగాను
బహదూరు యన్. క్రిష్ణన్ నాయుడుగారి తల్లి గారు కిరీ శేష
లైరి. ఆమె పవిత్రహృదయ, దర్శిన్, జ్ఞానవంతురాలు, చాల
ఆలయముల కామి ఈనామాలిచ్చెను. మలయాళ సంస్కృతము
లందు పండిత్యముగలదు. (అ. ప్రె.)

బెంగాలు శాసనసభ

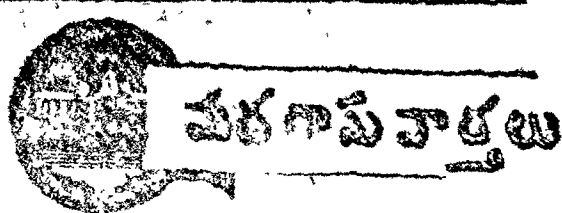
ఫజ్లులహక్కుగారి రాజీనామా

కలకత్తా, జూలై 1:— స్టేట్సునునుపత్రికకు శ్రీ ఎ. కె.
ఫజ్లులహక్కుగారు బెంగాలు శాసనసభలో నింకపనిచేయు బాల
నందున శాసనసభాసభ్యత్వమునకు రాజీనామా దిచ్చిరిని తెలి
సినది. (అ. ప్రె.)

కలకత్తా వైద్యములు

హత్య నేరములోని ముద్రాయి విడుదల

కలకత్తా, జూన్ 30:—కలకత్తా వైద్యములసందర్శనకు
జైను కొకనిని హత్య గావించినదానిటగాను శిరీ మకోపింప
బడిన మహమ్మదీయుని విడుదల చేసిరి. అ. ప్రె.

మరణవాత్సల్యము

మరణవాత్సల్యము:—కర్నూ. ఎ. ఆర్. రైటులిటి
మృచ్ఛేమను ఆస్తిలు మూంట్సు సీనియరు ఉద్యోగి జనరలు ఆ
స్పత్రిలో చనిపోయెను. 1908 నుండి మిలిటరీ వైద్యులుగ పని
జేయుచుండిరి. 41 ఏండ్ల బ్రహ్మచారి.

సి. గోవిందరాజులు:—సుంగం బాకంలోని సి.
గోవిందరాజులరెడ్డిగారు పి. ఎస్. పి. పరీక్షయందు మాత్ర
ప్రభు విక్టోరియా యూనివర్సిటీయందు ప్రథమ తరగతిలో
ప్రథమయిరి. ఎంక్రిప్టు ఇంజనీరింగులో ప్రథమ రెడ్డివి బ్యాచి
వీరే.

రాకపోకలు:—సి. జె. హమెలుగారు గో. ఎం. తర్న
స్కూలుగారు నేడు ముందువచ్చిరి.

మదరాసు రైల్వే ఇంజనీరుగారు నిన్న రాత్రి యిన్
జోయిరి.

ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు ఎ. రంగస్వామి అయ్యం
గారు నేడు రాత్రి కలకత్తా బోయెరు.

మదరాసు రైల్వేకంపెనీ ఫలహా సభను ఫర్ ఫ తేదీన
మదరాసులో జరుగును.

వి. పి. రావు ఆభివృద్ధికాళి కార్యదర్శిగారు ఉదకమం
డలమునండి రి వ తేదీన వత్తురు. 7 వ తేదీన మదరాసులో
కచేరి ప్రారంభమగును.

ప్రభుత్వ కార్యాలయమున అగ్నిప్రమాదము:—

ప్రెసిడెన్సీ పోస్టాఫీసునందు నిన్న రాత్రి అగ్నిప్రమాదము కలు
గించెను. అర్ధరాత్రి సమయమున అగ్ని యలపడెను. పైగ్రి
నేడువారు వచ్చి ఆర్పు యత్నించినను తేల్లివారి రి గ వరకు ఆర
లేదు. కత్తులు మున్నగు సామాను కాగితములు మున్నగు సామా
ను చాలకాలిపోయినది. కొద్దికమాత్రము సంరక్షింపబడెను. ఈసా
మానంతయు రాష్ట్రములో లైలుచామలకొర కుంప జరిపిరి.
గోడవునలో గాను కొండలు పగులుటచే ఉండుండి పెద్ద
కట్టలు విసలుచుండును. దగ్గరనున్న కత్తులకచేరి కలుపులుగూ
డ కాలిపోయి అద్దలులు విరిగినవి. ఎట్లుప్రారంభమయిందయు
ఎంతసేపును ఎచ్చినచియు యింట్లోకి తెలియదు. చా.యెమ్మ
వగ నుండెను. పోలీసు అధికారులందరు వచ్చి చిరకు ఆర్పిరి.
(అ. ప్రె.)

ఒక బహిరంగసభ

గవర్నరుకు స్వాగతమియ్యవలెను

తెజనాడ్, జూన్ 30:— గవర్నరుగారు ఆంధ్ర విశ్వవి
ద్యాలయ సెనేటు ప్రభు సమావేశమునకు వచ్చునపుడు పుర
పాలకసంఘమువారు సన్మానపత్రము నీయవలయునని కోరుట
మగాను ఒక బహిరంగసభ జరిగినది. పలువురు విచ్చేసిరి. 4 గు
రు పురపాలకసంఘసభ్యులు రి నురు స్వాగతవాడులు నలుగురు
పెద్దవర్తకులు సభ సమావేశపరచిరి.

చాన్సెల్లరుగారికిని సెనేటుకు వారిక్కడకు వచ్చినపుడు
తరస్వాగతము నీయవలసినదిగా పురపాలకసంఘమువారిని ఈస
భవారు కోరుచున్నారు అని తీర్మానింపబడినది. పదుగురు వక్త
లువచ్చినది. వ్యతిరేకులు ముప్పురు మాత్రమే. శ్రీ. టి. శే
షాచలరావుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

సిన్హా వార్తలు

సిన్హా, జూన్ 30:—మయూర్ కరాష్ట్రముల గవర్నరు
సర్ విలియం సింక్లెయిగారికి ఆగస్టు ప్రారంభమునండియు రిక్తి
సెలలు సెలవు గ్రాంటుచేయబడినది.

వీరినానే గో. సర్ సామూయల్ పెర్రి ఓబాసెలుగారు
పనిచేయుదురు.

నచ్చే అక్టోబరులో జరుగు సామ్రాజ్యసభకు, ఇండియా
తీరపున హిందూదేశమంత్రి, చూడ్విమ్మ బర్హాద్ద మహారాజాధి
రాజాగార్లు వాయెదరు.

వచ్చే సెప్టెంబరులో బరుగు నావాజాతి సభకు హిందూ
దేశముతీరపున సర్. విలియం విస్సెంటు, కత్తుర్త మహారాజా
భాక్ బహుమార్ మేను ఆల్బోర్ట్ భాదరు బాద్షారు గా
పోయెదరు. (అ. ప్రె.)

యథోచితసహకారపక్ష ఎన్నికల

ప్రచారము

ద్వంద్వపరిపాలనా పరాజయము

స్వరాజ్యపార్టీని తాననభా నిర్ణయన ప్రయోజన రాహిత్యము

మరియు మూలవ్యగారి కలకత్తా ఉపన్యాసము

జూలై 29 - యథోచిత సహకారముపై స్వరాజ్యపార్టీ అయిన హోలనందు ప్రముఖుడైన పెద్దపల్లిలో రెండుగంటల కాలము పండిత మదనమోహన మూలవ్యగారు ప్రసంగించిరి. రాజకీయ అధిక పరిస్థితుల, ముఖ్యముగ బెంగాలునందు గల నిరుద్యోగమును పుట్టించి పండితుడు ప్రసంగించెను. సమావేశమందు గలవందల జరుగలేదు. సభ్యులు ఉపన్యాసమును దెల్పవలయుముల క్రొద్దగ వినిరి. వి.వి. సెన్, బారిష్టర్ ఎల్.లాగా రధ్యక్షత నహించిరి.

కాంగ్రెసు చరిత్ర

భిన్నాభిప్రాయములకు తావిసంగ విషయముపై తాను ప్రసంగించుచుండెననియు, మాతృదేశ సేవకులు వాస్తవపరిస్థితుల దిలకింపవలయుననియు, పండిత మూలవ్యగారు నడిచిరి.

దేశారాధకులు పరస్పరముగ హేళనలు జేసికొనుటను నిరసించిరి. తదనంతర మాయన హైందవ జాతీయ కాంగ్రెసు చరిత్రను ఆరంభమునుండియు క్రమముగవర్ణించిరి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము బడయుటకొరకై కాంగ్రెసు స్థాపింపబడెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమున, ప్రజలకొరకు ప్రజలచే పరిపాలింపబడు ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము. కాంగ్రెసు 1885 సంవత్సరమున స్థాపింపబడెను. రెండవసంవత్సరమందు ఒకప్రజాభివృద్ధి యాచనచేయుచుండెననియు, దానిని పార్లమెంటునకు దాఖలుచేసిరిని పండితుడు చెప్పెను ప్రజాభివృద్ధి ప్రకారముగ పార్లమెంటు నందొక చట్టముగూడ ప్రవేశపెట్టబడెను. 1905 వ సంవత్సరమున వారణాసి యందు జరిగిన కాంగ్రెసునకు కీర్తి శేషులగు గోపాల కృష్ణ గోకేలేగారు అధ్యక్షత వహించిరి. తదనంతర మాయన డిప్రూటీమనుమీద యింగ్లాండు వెడలి, భారత దేశ వంత్రినిసంపర్శించెను; ఆసమయమందుహిందూమహమ్మదీయులలోతగామువారుబలుబలంబున దేరవలయుననివాదించుచుండిరి.అంతకు పూర్వము కాంగ్రెసు ఎన్నడును సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గావలయునని నూచించలేదు కొన్ని సంస్కరణములు దేశమునకుఅధికారులు ప్రసాదించునన్నారనివాసనగట్టగ నేకొందరు మహమ్మదీయులప్రముఖులు యిదిగావలయుననియు,అది గావలయుననియు గోనుటకై రాజప్రతినిధిని సంపర్శించుటకు డిప్రూటీమనుమీద వెడలి, తుదకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును బడసిరి. 1909 వ సంవత్సరమున మింటో మార్లే సంస్కరణముల గవర్నమెంట్ హాసంగెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునందీది రెండవ సోపానము. ఈసందర్భమున భారత ప్రాచీన నాగరికతగురించిపండిట్మనంబును గతించి, యిప్పటికిగూడ సంస్థానాధిపతులు వికాలవంతంబులగు రాష్ట్రముల బరిపాలించుచున్నారనిచెప్పెను.స్వపరిపాలన ననుభవించుచున్న హిమాలయ రాష్ట్రములతో సమముగ భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన మొసంగవలయునని 1924-వ సంవత్సరమున కాంగ్రెసు తీర్మానము గావించెను. ప్రవేశపెట్టినపదవ సంస్కరణము"లపరివార్ణ ప్రములయియు, అసంతృప్తికరములనియు, ఆరాధనగరములయియు" కాంగ్రెసు తీర్మానించెను. అప్పటినుండియు కాంగ్రెసునందు వికమత్యము పూజ్యమయ్యెను. నాటినుండి నేటివరకును కాంగ్రెసునందెనికి వారె పెద్దగనున్నారు.

సంస్కరణములు

తదనంతరము మూలవ్య పండితుడు మడ్డిమెనుకమిటి నివేదితచరించి తోపి, మంత్రులు సయితము ద్వంద్వ పరిపాలన అమలించు కొనసాగింపచాధ్యము గావనియు,మంత్రులయభిప్రాయమునందు అభిభారత దేశము యోధునించుచున్నదనియు నుదహరించు మూలవ్యగారు వచించిరి. ద్వంద్వ పరిపాలన విధానము పరాజయ మొందెను. హైందవజాతీయ కాంగ్రెసు,మస్లిము సమితి గావించిన ఆందోళనముల యిహాత్రపుబాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమొందు జేయాలెను.

కాని ప్రస్తుత పరిస్థితుల గుర్తించవలయుననియు, లోపభూయిష్టములకు సంస్కరణములు యేదియో యొకతీరున కొనసాగింపబడుచున్నవనియు గూడ నెరుంగవలయును. సంస్కర

ణము లభివృద్ధి జేయవలసిన సమయ నిర్ణయము పార్లమెంటుపైగలదు. నాల్గవేల సంవత్సరములనుండి నాగరికతగల దేశమని వాసికెక్కిన భారతదేశమున కిది మిక్కిలి అనమానకరమని ఎంచవలయును. ఢిల్లీయందు సమావేశమైన కాంగ్రెసు యీసంగతి స్పష్టముగ సుస్పష్టము జేసి, భారతీయులు స్వపరిపాలన సమర్థతతో కొనసాగించుటకు అర్హులుగా నారని ప్రకటించెను. కాని సంస్కరణముల కాసమును కొనసాగించుట కమృతసరమందు రాజీజరిగెను. లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు మహాశయుడు, కీర్తి శేషులకు దేశబంధుదాను గాన్తీ ఒడంబడికదారులతో గలరు. అప్పటినుండియు యిప్పటికాదు సంవత్సరములు గతించెను. అయవత్సరములందు సంస్కరణములసంతృప్తికరముగ నున్నవని రాజకీయధురంధరులుగూడ అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని సంస్కరణముల కొనసాగింపవలయు ననువారును; సంస్కరణముల మారణ హోమము చేయవలయు ననువారును బయలుదేరిరి. మొదటి కాసనసభల బెక్కురు బహిష్కరించిరి. కాని పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారును కీ॥ శే॥ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారును కాసనసభల బహిష్కరించుటతప్పని నిశ్చయించి, గయా కాంగ్రెసు అసంతరమందు స్వరాజ్యపార్టీ స్థాపించిరి.

స్వరాజ్యపార్టీవిధానము

తాననభా నిర్ణయనము

స్వరాజ్యపార్టీ యొక్క చరిత్రను విపులముగ వివరించి, బెంగాలు, మధ్యరాష్ట్రములందు దప్ప స్వరాజ్యపార్టీ విధానము జయముబడెయలేదు అని మూలవ్యగారు వచించిరి. విజయము జడయుట అటుండ స్వరాజ్యపక్షమంగు భేదములు బయలుదేరెను. ఫరీదుపురమందు రాజీవరతుల దేశబంధుదాసుగారు నూచించిరి. దొరతనము హ్యాయ పరివర్తనము నొందవలయునని వారు గోరిరి. తత్కాలమే సంపూర్ణస్వరాజ్యమును స్థాపింపవలయునని దాసుగారు కోరలేదు. ఆ మరతులన్నియు స్పష్టముగ సుస్పష్టము జేయబడెను. రాయచౌరములు జరుగుననియు, యేదియో ఒకమోక్షరూపీ కుదురుననియు దాసుగారు విశ్వసించుచుండెడివారు. దాసుగారి ఆవసరము ఎప్పుడు సంప్రాప్తించెనో అప్పుడు క్రూరుడగు కాలుడు అనుమామహుని మన మధ్యనుండి గొంపోయెను. అప్పటి నుండియు స్వరాజ్యపార్టీ నాయకుడు లేని పైన్యముగ నుండెను. ప్రస్తుతము దన్ని రాష్ట్రములందు స్వరాజ్య పార్టీ శిథిలావస్థయందు న్నది. ఐనకటి ఎన్నికల సమయమందు గల పలుకుబడి యిప్పుడీ పక్షమునకు లేదు. ఇదివరకు జరిగిన ఎన్నికలలో పొందిన జయము వంటి జయము నీ సారి స్వరాజ్యపార్టీకి గలుగదేమో యని అనుమానముగ నున్నది. ఏపార్టీవారైనా దారోపణముకు జేయుట రాలేదనియు, స్వరాజ్యపార్టీ విధానము, ముఖ్యముగ కాసనసభల నుండి కానుపురం తీర్మానము ప్రకారముగ నిర్ణయించుట, మిక్కిలి ఖండింపబడినదనియు పండితుడు నడిచెను. కానుపురం తీర్మానము గావించవలసిన తాను పట్టుపట్టినదియు, తన అభిప్రాయమునకు ప్రతిహతులగు అధిక సంఖ్యాకులు వోటుల నిచ్చిరినియు వదనమోహన మూలవ్యగారు బల్కిరి. తన సవరణ నిరాకరింపబడినను తన ధర్మమును నిర్వర్తించితిని మూలవ్య గారిప్పుడు సంకృప్తి జెందిరి.

ఆసంబ్ధి అధ్యక్షత పదవికి గా॥ పటేలుగారిని రాజీనీయకుండు జేసిన కారణముల బరిశీలించి, స్పీనుకమిటి సభ్యత్వమునకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారు రాజీ నిచ్చినందులకు విమర్శించి, కానుపురం తీర్మానమును, ముఖ్యముగా నెహ్రుగారిటి చట్టముయొడ బెంగాలు స్వరాజ్యపక్షము యొక్క నైఖరిని పండిత మూలవ్యగారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. కాసనసభానిర్ణయము సమావేశమున కపారముగ నప్తము గలిగించెనని మూలవ్య గారు బల్కిరి. మునుపటివలెకదలికలేకుండ గవర్నమెంటుపరిపాలనయంత్రముదిరుగుచున్నదనియు, బాంబులకు,ఆంగ్లేయులు బెడరనియు, ఉడుకునీరునకు యిండ్లుకాలవనియు, ప్రజాభిప్రాయమునకు మాత్రమే ఆంగ్లేయులు భయపడెదరనియు పండిత మదనమోహన మూలవ్యగారు చెప్పిరి.

బెంగాలుఒడంబడిక: ప్రకృత

పరిస్థితులు

బెంగాలు ఒడంబడిక వేదవాక్యమని దాసుగారు చెప్పుచును దలంపలేదు. కాంగ్రెసు అలోచించుటకొర కాయన దానిని నూచించెను. కాని మహమ్మదీయులు సహితము ఒడంబడికను యిప్పుడు నిరాకరించుచున్నారు.

ప్రస్తుత పరిస్థితుల దిలకింప ఆరణజను రాజకీయపక్షములు గన్పించుచున్నవి. భేదాభిప్రాయముల మరచి మాతృదేశ సేవజేయవలయునని పండితుడుగోరెను. అట్టి సదుద్దేశ్యముతో సంవత్సరములుగలసి విచారించి యేదియో నొక నొకపరిష్కారమునకు రావలయును. స్పష్టముగ కార్యక్రమమును విధానమును అవలంబింపవలయును. నూతనకాసనసభలందు వారు ఆవలంబింపదలచిన కార్యక్రమ మింకను స్వరాజ్యవాదులు ప్రకటింపలేదు. పన్నుల నిరాకరించుటకు దేశము ఆయత్తముగలేదు చివరకు యుద్ధము జేయుటకైనను దేశముకు తయారుజేయవలయును. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మొసగినగాని యుద్ధముజేసెదమని దొరతనమునకు వ్రాయుట సక్రమాంశోశన విరుద్ధముగాదని పండిత మూలవ్యగారు చెప్పిరి. కాని దేశమిప్పుడు అట్లుచాటించుటకుదగిన అవస్థయందు లేదనిమూలవ్యగారు చెప్పిరి.

ఉద్యోగస్వీకారము

కొన్నివరతులపై మంత్రపదవుల స్వీకరించుటకు వి. చక్రవర్తిగారు తలంప, దేశబంధుదాసుగారు రండుల కంగీకరించినని మూలవ్యగారుచెప్పిరి. అవసరమగునప్పుడు దొరతనమునకు సహకారము జూపవలయుననియు, కొన్ని పరిస్థితులందు మొగమాట మేమాత్రమును లేకుండ గవర్నమెంటునుప్రతి ఘటించవలయుననియు దాసుగారి అభిప్రాయము. ఆరీతినే దాసుగారి విధాన మవలంబింపవలసినదని పండితమూలవ్యగారు హెచ్చరించిరి సంపూర్ణలాభముల బడయుటకు సంస్కరణముల కొనసాగింపవలసినదని పండిత మదనమోహన మూలవ్యగారు సభ్యులగోరిరి. (అ. (పె.))

కృష్ణగరు నవదీప్వలైటు రైల్వే

కలకత్తా, జూన్ 30 :— కృష్ణగరు నవదీప్వలైటు రైల్వేను నేడు తెరచుచు బెంగాలుఆక్రింగు గవర్నరుగారు నవదీప్వమున పవిత్రత్రేతనగర్మునకు బోవునటువంటి వేలకొలది యాత్రికుల కీరైలుబాట మిక్కిలి యుపయోగకరమనియు యాత్రికులు వెంటనే వెళ్లవచ్చుటకు ఏర్పాటుచేత కాలరాభయము గూడ తగ్గిపోవునని చెప్పిరి (అ. (పె.))

WANTED. Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2376 Imperial Telegraph College, DELHI.

కౌను థియేటరు 2253 30-5-26 బుధవారము నుండి 2-7-26 శుక్రవారము వరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా॥ 6 గం 15, రా॥ 9 గం 30 నిమదన్ థియేటరు లి మి టె డ్ వారు మిక్కిలి అద్భుతమైన సీరియలు నందు నాలగవ భాగములలోని 6 భాగములను "ట్రీ వాలెట్" ను ప్రదర్శింతురు. 16 ఉపకథలు లేక 32 భాగములు గలవి. అనేక ఇతర ఫీచర్లు కూడ ప్రదర్శించబడును.

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన ఆతిరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి సిఫార్సుపై కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలాపూరు, శివధోము, లిన్ పెరారి యా వీధిలోనున్న "అల్పరా లాడ్జియందు" కాక్టరును పండిత స్వామి ఎస్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలములోనే అనగా 39 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను.

మూత్రసంబంధమైన వ్యాధిచే కలిగిన ఆతిరముల బలహీనతచే బాధపడుచుంటిని. నేను అనేక వైద్యులవద్ద చికిత్స చేసికొనియు కొంచముకూడ గుణముకాలేదు. కడపట శ్రీ వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి సిఫార్సుపై కృష్ణాపురనివాసియును ప్రస్తుతము, చెన్నపురి, మైలాపూరు, శివధోము, లిన్ పెరారి యా వీధిలోనున్న "అల్పరా లాడ్జియందు" కాక్టరును పండిత స్వామి ఎస్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలములోనే అనగా 39 దినములలోనే నాకు గలిగిన అభివృద్ధికి, శ్రమనివారణమునకు నేను మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడుచున్నాను. చెలికాని సూర్యారావు, మూరవలడ జమీందార్, శ్రీ వెంకటగిరిరాజుగారి బావమరిది. 12-5-1926. (1)

5 లక్షల 40 వేల ధనాపహరణము

ముద్దాయి తన న్యాయవాది నిష్పథు
మాటాడవచ్చునా ?

బొంబాయి, జూన్ 29:— నేడు బారిష్టరు కేంపు
రు చేసినదరఖాస్తు విచారణకు రాగా హైకోర్టులో ఫాస్
ముద్దాంకరు న్యాయమూర్తులు ముద్దాయి తన పక్షముతో
టాడకుండునండ చేయవచ్చునాయను విషయమును విచారిం
రి. కేంపుగారు ఈ మధ్య బాంకిలో ప్రధాన అక్కాంబెం
ంగానున్న ఇవాన్సుగారిని పట్టుకొనినందున వారిరకపు న్యాయ
దిక్ష్యమును వహించి వారిని జైలులులో చూడగోరిరి. పోలీ
వారు చూడవ న్యాయాధికారియు వారిని చూచుటకు పిలు
దని రి. ఇవాన్సుగారిని ధనాపహరణ నేరముమీద
డెమోగా నరెస్తుచేసి బొంబాయి తీసికొనివచ్చిరి. హైకోర్టువారు
నిని విచారించిరి. కేంపుగారు హైకోర్టువారికి న్యాయ
పనమునకు కావలసిన మార్గ మవలంబించుటకు పిలువబడి
వచ్చిరి. ఈదరఖాస్తును ప్రభుత్వపుష్టిడరు పట్టికు ప్రాసిక్యూటరు
క్లిక్మిషనరు ప్రతిఘటించి వారిరువురి పరస్పరసంభాషణము
నేరమును అమాకీ తీయుటకు భంగము గల్గింపగలరని మనవి
చేసిరి. ఈకేసులో వింతపరిస్థితులున్నవని మనవిచేసిరి. ఈ
కేసులో ముద్దాయియే మాట సహాయము చేయ
వలసియున్నది. తెక్కలు రి ఏండ్లనుండి తప్పులుగ నున్నవి.
అన్నియు పీరి దస్తూరిలోనే యున్నవి. ఆతను పోలీసు వారి
అధికారమందే యుండవలెను. ఆచోక్తి పూర్తికాగానే మాటా
డవచ్చును. ప్రస్తుతిము వారికి న్యాయవాది అవసరములేదు.
ముఖ్య విషయములు చూడు రోజులలో పూర్తి కాగలవు. ఏ
కారణములచే నైనను కొంతకాల మాలస్యము కాగలదు.

న్యాయమూర్తి:— పరిశీలు లిట్లున్నవి. ఒక జైపున
ముద్దాయి తో మాటాడుటకు పోలీసు
వారికి పిలుండవలెను. ముద్దాయికి న్యాయవాదితో మాటాడు
టకు పిలుండవలెను. న్యాయవాదితో ముద్దాయి మాటాడుట
వలన న్యాయభంగము గలుగునని నిరూపింపవలెను. ఆచోక్తి
చూడు నెలలు పట్టిన ముద్దాయి మాటాడకుండువలసినదేనా? ఆ
తడు ఆరెస్తు చేయబడినది ఏ నెన్నను క్రింద?

ప్రభుత్వపు స్టిడరు 70 వ సెక్షనును జూపి ముద్దాయి
పోలీసువారిచేతనుంట్లవలన ఏమియు నప్రపంచము. కేంపు
గారు ఇట్లే పోలీసువారు చేసియుండెదల ప్రజలు పోలీసువారు
ద్దాయవద్దనుండి బలవంతముగ పట్టుమెంటు తీసికొనుచున్నట్లు
తలకురు అని చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తులు తీర్పును బుధవారమువరకు నాపు
చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసువారుండగనే నేరస్తుడు
వకీలుతో మాటాడవలెను

న్యాయమూర్తులు ఇవాన్సుగారి కేసులో
తీర్పు చెప్పిరి

బొంబాయి, జూన్ 30—ఈ మధ్యాహ్నము న్యాయ
మూర్తులు ఫాస్టు ముద్దాంకరుగార్లు ఇవాన్సుగారిదరఖాస్తుపై
తీర్పు చెప్పినపుడు కోర్టుంతయు ప్రేక్షకులతో నిండిపోయెను.
గవర్నరు మెంటు స్టిడరుగారు కమిషనరుగారు నేరస్తుడు పోలీసు
వారి సమక్షమున న్యాయవాదితో సంప్రదింపవచ్చునని చెప్పి
రిని చెప్పిరి.

ముద్దాంకరుగారు-పోలీసువారు వినుమందురా?
ప్రభుత్వపు స్టిడరు- పోలీసువారుందురు గాని వినురు.
కేంపుగారు ముద్దాయి తరపున దీని కంగీకరించిరి.

అప్పుడు న్యాయమూర్తులు ప్రశ్నేకముగా ఒకే తీర్పు
చెప్పిరి. ఫాస్టు న్యాయమూర్తి ఈ విషయము చాల ముఖ్య
మైనదనియు పోలీసువారికి న్యాయముగా నేరస్తునిపై ఏ విధ
మైన అధికారము లేదనియు కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో పోలీసు
వారు చెప్పవలసి సమయన్నార్థిక లేదు. ప్రీవీకౌన్సిలువారుపట్టు
వడిన నేరస్తుడు న్యాయవాది సహాయము నొందుటకు ఏ విధ
మైన సాటంకములు నుండరాదని తీర్మానించుచున్నారని క్రిమి
నలు ప్రాసీజరు కోడులోనూ అట్లేయున్నది కానిఈహక్కును
దుర్వినియోగము చేయరాదు. ముద్దాయిదరఖాస్తును ఒప్పుకొనుచు
కేంపుగారికిని ప్రభుత్వపక్షమునకు పనికి నచ్చు తీర్పునుపోలీసు
సమక్షమున సంప్రదింపవలెను. అను చానిని చెప్పిరి.

న్యాయమూర్తి ముద్దాంకరుగారును ఈ తీర్పునేచెప్పిరి.
(ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శ్రీ చిరుమామిళ్ల లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదుగా

గుంటూరువాస్తవ్యులు, కమ్మనాయకులు, డిప్యూటీ కలెక్టరువని జేసిరి. వీరు ఆ
కవులు, సామ్యస్వభావులు. చనిపోవునదికి వీరికి నలువదిసంవత్సరము.

మిత్రస్తోతి

శ్రీ శ్రీ చిరుమామిళ్ల లక్ష్మీనారాయణ
ప్రసాదుగారు

క. శ్రీరామాపతిపదనే
వారతుడు, మఖం దనంగం బరంగిన లక్ష్మీ
నారాయణప్రసాదుడు
చేరకా నిను; జోనంగదవ శ్రీహరి కరుణన్.
సీ. నిను నిచ్చ ప్రపన్న భుంగార్పైడి వికా
లాక్షీమితల్లి దుఃఖాభిం ద్రోసి
భవదాదరణున పరిలు వివార్ధి
సముదయంబును నిరాశ్రయముచేసి
నీచుపత్నిర్తి వర్ణించు సత్కవిబుధ
జాలంబుఁ జీంతల పాలు చేసి
అతులితగౌరవోన్నతి నిన్ను భజించు
సకలబాంధవసాతమిత్ర బాసి

తే. గీ. అస్థిరం దైవికసుఖంబు లనుచు రోసి
కాశ్యపంబైన స్వర్గోకసాఖ్యములకు
ఆసంగని యేగినాడవె యమలకల!
నయసుజామోద; నారాయణప్రసాద!

సీ. అలగర్వతీర్తిద్యయమె స్థిరంబని పెక్కు
కృతికన్యలను వెలయించినావు
కలనైన నవృత్తింబుఁ బడికి యెటుంగక
ప్రాజ్ఞులచే మెప్పు నడపినావు
ఉద్యోగగర్వంబు నొండక యధికుల
నల్లుల నొకరితి నరనినావు
శిక్షిత జనతతిచే నైతము కృపార్ద్ర
హృదయంబు వనునతి కెక్కినావు

తే. గీ. అట్టిపద్మగరాశివీ పెక్కుటకలు!
సకలబాంధవాశ్రీహితసమితి నెల్ల
నెట్లు దుఃఖంబునిధి మంచి యేగిరయ్య
అమలచిరుమామిళ్లవాయాభిరంద.

సీ. నలువదిరెండేండ్ల నడివయస్సునకెనూ
తెండ్లవృద్ధుడవైతివే సుధీంద్ర!
“సుకృతికతాయ”వణ నూత్నియొడ సత్వ
మయ్యె గదయ్యె దయాసుజాభ్య!
తన్ను పథిరందైనఁ దావకీర్తికా
యము సుస్థిరముగదా యమలచరిత
నీయిష్ట దైవమై నెగడు నారాయణ
మూర్తియె నీయాత్మక బ్రోచునయ్య

తే. గీ. నీచు సమాధిర్యచారిణి నిన్నుబోలె
సకల సత్త్రియావళులను సంఘటించి
కాంతి గూర్చు నీయాత్మ కో సత్యజీల!
కాన, స్వర్గోకసాఖ్యమల్ గాంచుమయ్య.

కా. అన్నా! యగ్నిరమైన దైవికసుఖ
న్యాయగముకా బాసి స్వ
ర్గముం జేరు భవత్ప్రియుండు సుఖము
ఖంబుల్ ధరిత్రిక సమా
నముల్ గావడికుండె లట్లుగట
దైన్యం బింక వోనాడి ని
త్యయుక్త నాథుని చిత్రశాంతికి వికా
లాక్షీ! హరికౌగిలము!

సీ. “వృశాకపిత్వం” బంబు మెచ్చి నాచే తెక్కు
కృతు లందికొని వెలయింపజేసె
కుభకాగ్నియందు పథలేఖలవి కా
ల్యలు హేమపతకంబు సరవి నొసంగె
“దానంబులందు ను త్తమదాన మైనధూ
దానంబు మీ” కని చయము బలికె
“ప్రఖ్యాతజనచరిత్రను గూర్చు” మమమ ను
పోద్ధాతము లిఖించి ప్రోత్సహించె.

తే. గీ. అట్టిగుణధన్యు లక్ష్మీనారాయణప్ర
సాదుకీర్తి నర్ణించువా స్తంబె యెపుడు
వానినిర్యాగవార్తను న్రాయవలెనె
అక్కటా! కాలవై పరీత్యంబుగాదె?

శ్రీరామ వీరబ్రహ్మము

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు లంచము
పుచ్చుకొనుట

సస్పెండుచేయబడుట

బొంబాయి, జూన్ 30—కాఖవారు విచారించి సి. ఐ. డి.
ఇన్స్పెక్టరు కామేశ్వరగారు లంచములుతీసికొనినందులకుడిసిగ్గు
చేసిరి. కామేశ్వరగారు 18 ఏండ్లనుండి పనియందుండిరి. పం
క్తిరమున్నరలో ఇది 7 వ డిప్యూసు. (ఆ. ప్రె.)

సంరాలో రిస్పాంసీపు సహకారోద్యమము

అలహాబాదు, జూన్ 29:—పట్టణములో అల్లరులుగా
నుండుటచే సం రాష్ట్రములందు యభోచిత సహకారోద్యమ
మును స్థాపించుటకై యీవార మేర్పాటుచేయబడిన సభను
నిలిపివేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

ఒక డిక్రీ

అలహాబాదు, జూన్ 29:—ఇదటి విశ్వవిద్యాలయము
సకు సంబంధించిన మస్లిం భోజన గృహము యొక్క
బ్రష్టి బోర్డువారు కొంతసామ్యు తక్కువైనందున పూవు కార్య
చర్చియైన శ్రీ శ్రీ ఇబ్రా అహమ్మదు సంతతిపై దావా తేగా
అలహాబాదు సబ్బాన్ జడ్జి బ్రష్టిలతరపున 6900 రూపాయ
లకు డిక్రీ నిచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

8 గంటల చట్టము

శ్రీశ్రీ శ్రీశ్రీ

బొగ్గుగమల పనివాండ్లు ఎనిమిదిగంటల కాలము పనిజేయవలయునని ప్రతిపాదించెడి చట్టమును తుదకు కామన్సుభవా రంగీకరించిరి. ఈ చట్టమును నిరాకరింపవలయునని లేబరుపక్షమువారు తెచ్చినసవరణ యోడిపోయెను. ఇందువలన పరిసితు లేమాత్రము చక్కబడునాయని యోచింపవలయును. గంటలను హెచ్చుజేసి, వేతనములను తగ్గించుటకు పనివాండ్లు ఎంతమాత్ర మంగీకరింపరు. నూతనచట్టము నెదుర్కొనుటకు గనుల సంఘమువారు కృతనిశ్చయులయిరి. ఇంకను ఉపద్రవము తొలగనందున, నమ్మెకుపిమ్మట గావింపజడిన అసాధారణనిర్బంధములను దీసివేయ లేదని, ప్రభువులసభలో చెలువబడెను. పరిసితులు మరింత అధ్యాన్న మయినవి. ఎనిమిదిగంటలచట్టమును తీసివైచునెడల, తాము సమాధానమున కంగీకరింతుమని, పనివాండ్లనాయకు లగు కుక్కుగారు తెలిపినను పాటింపక, యిట్టిచట్టమును నిర్మించుట అవివేకముదప్ప వేరుగాదు. లేబరుసభ్యులగు వీట్లీ గారు సూచించినటుల, పారిశ్రామికపు తగాదాలలో ప్రభుత్వమువారి రొకపక్షము వహించి పనిచేసిరి. యజమానులు గోరినవిధమున నడిచిరి. పునర్నిర్మాణము విషయమున, బొగ్గు విచారణ సంఘమువారు సూచించిన ఏర్పాటులలో, ప్రభుత్వమువారు చాలభాగము దీసివైచిరి. క్రొత్తచట్టమువలన, పనిలేనివారిసంఖ్య ఇంకను సధికమగుననియు, కనీసము 1,50,000 మంది యయినను నిరుద్యోగులుగ నుండుననియు, వీట్లీగారు మందలించిరి.

కన్సర్వేటివుపక్షమువారు లేబరు సమన్యలను పరిష్కరింపగల రనుట కల్ల యని తేలినది. బాల్టు వినుగారు సదుద్దేశ్యపూరితు లయినను, మిగిలిన మంత్రులు కార్మికులపట్ల ద్వేషభావము బూనుచున్నారు. వీరి యాగడములకు బాల్టువినుగారు సహజముగ లొంగిపోవుచున్నారు. బర్క్ల హెడ్డు ప్రభువుగా రొకవంకను, చర్చిల్ గారింకొకవంకను రుష్యను బూచిని ఎదుటబెట్టి జడిపించిరి. బొగ్గు పనివాండ్ల సమన్యనుండి పీ రతినిపుణత్వముతో ప్రజల దృష్టిని రుష్యనుల దుర్మార్గములవంకకు మరల్చిరి. రుష్యను కార్మికులు బ్రిటీషు కార్మికులకు జేసిన సహాయమును, రుష్యాప్రభుత్వమువారే వెనుకనుండి జేసిరినియు, ఇంగ్లండులో విప్లవము గలిగించు సుద్దేశ్యముతో నిలుల గావించిరినియు, బాధ్యతగల మంత్రులు చెలుపుటచే, దేశమంతయు తల్లడిల్లెను. బ్రిటీషు కార్మికులకుగూడ మయిల సోకుటచే, వీరిపట్ల గూడ సహజముగ విముఖత ఏర్పడెను. రుష్యాతో వర్తకసంబంధమును త్రెంపుకొన

వలయు నని కన్సర్వేటివులు పలువురు కోరిరి. పత్రికలు కారములు మిరియములు, నూరెను. కామన్సు సభలో నీ విషయమై ప్రతిపాదనగూడ గావింపబడెను. మంత్రులు కొందరు చేసిన యార్భాటముల గాంచి, రుష్యాతో గల సంబంధము విడిపోవు నని తలంచుట కవకాశము గలిగెను కాని పార్లమెంటు సభలో, ప్రభుత్వసభ్యు లెవరును, ఇందు కంగీకరింపరయిరి. కన్సర్వేటివు సభ్యులు గూడ రుష్యాతో సంబంధమును తెగగొట్టుకొన వలసినంత యవసరము గలుగ లేదని పలికిరి. తుదకు లాంపునను ప్రతిపాదనము త్రోసివేయబడెను.

సంత్రులయ్యగ్రహము రుష్యా కెట్టియిబ్బంది గలిగింపకున్నను, బొగ్గుపనివాండ్ల కిబ్బందిగలిగించినది. వారిపట్ల సానుభూతి లేకుండజేసినది. చెడు పేరుపెట్టి పిమ్మట నిరసించినరీతిని, న్యాయమగ్గు పనివాండ్ల యుద్యమము నిష్ఫలమయినది. క్రొత్త చట్టము సులభముగ నిర్మింపబడినను, కార్మికులలో బెరిగిన యశాంతిని బోనాడజాలదు. లేబరుపక్ష నాయకులగు సర్ జాక్ సైమనుగారు సయితము ఎనిమిదిగంటల చట్టమును నిరసించిరి. ఇట్టి సూచనను బొగ్గు విచారణసంఘమువారియెదుటకు దేశబోలేదు. కాని, పనిచేయు కాలమును ఎనిమిది గంటలకు మెంచుటకు, విచారణసంఘము వారెంత మాత్ర మంగీకరింపలేదు. ఈసంఘమువారి రక్కర లేదనిన ఏర్పాటుల గావించుటయు, కావలయుననిన ఏర్పాటులను చేయకుండుటయు జూడ, ప్రభుత్వము వారు యజమానులతో పూర్తిగ చేతుల గలిపి, కార్మికుల కన్యాయము జేసిరనుటకు సందియము లేదు క్రొత్తచట్టము సమలులోబెట్టి పనివారలను లొంగజేసెదరా? లొంగజేసినను, గనుల సమన్య అటులనే నిలిచియుండును. సందిగ్ధసమయమున, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు ధైర్యము వహించి ప్రజలపక్షమవలంబింపజాలకబోయిరి. కన్సర్వేటివు పక్షపు దౌర్భాగ్యమును తెలుపుట కింతకన్నను నిదర్శనమేమి గావలయును? భావిపరిణామ మెటులుండునో యని, ఎల్ల రాతురముతో వీక్షింపక మానరు.

కిర్లంపూడి సంస్థానచట్టము

ఈవారపు భోర్టుసెంటు జార్జిగెజెట్టులో కిర్లంపూడి సంస్థానచట్టపుప్రతి ప్రచురింపబడినది. తణి కాచెలంకెట్టిగారిచట్టమును ప్రతిపాదించునన్నారు. జన్మిసుపక్షమువారు కడపటి శాసనసభలో జేయబోవు ఘనకార్యములలో నిది యొకటి గాబోలు. ఇంతవర కెట్టిప్రకటన లేకుండ, ప్రజాభిప్రాయప్రకటన కెట్టి యవకాశ మొసగకుండ, క్రొత్తచట్టము నిటుల నొక్క మారు గ ప్రవేశ పెట్టుట జన్మిసు పక్షము వారి కే చెల్లినది. బాబ్బిలి మహారాజుగారు తమ రెండవ కుమారుని నిమిత్తము కిర్లంపూడి ఎస్టేటులను సంపాదించిరి. వీని నిపుడు అవిభాజ్యపు సంస్థానములక్రొంద పరిగణింపవలయునని, తణికాచలంకెట్టిగారు కోరుచున్నారు. ఇంపార్టిబిలు ఎస్టేటులకు, జ్యేష్ఠసుతుడే హక్కుదారు డగును. వీనిని పంచుటకు ఇతరులకు హక్కుండదు. అన్యాయకాంతముజేయుటకు వీలుండదు. ఇంతకుమున్ను అవిభాజ్యపు సంస్థానముల నే

కారణముచే నిర్మించినను, క్రొత్తవానిని సృష్టించుట మాత్రము భావ్యముగ దోషదు. వీనివలన గలుగు మంచికంటె చెడుగు లధికముగ గనుపట్టుచున్నవి. దానవికయాల్పతల నొసగని ఆస్తి, యజమానికి గౌరవము నొసగజాలదు. ఇయ్యది న్యాయసూత్రములకు భిన్నముగ గనుపట్టును. జ్యేష్ఠసుతునికి మాత్రమే హక్కుండుటవలన, కుటుంబములోని యితరులస్థితి జాలికరముగ నుండును. వీరు గొప్పకుటుంబమునందు జన్మించుటవలన, తమహోదాను నిలుపుకొన జూతురు. అటుల గావించుటకు, వీరికి శక్తి చాలదు. ఇతర విధముల జీవనము గడపుకొనుట వీరికి గౌరవహీనముగ దోచును. ఇట్టి వివాదభూయిష్ట మగు చట్టమును తొందరపడి శాసనము గావించుట అనుచితము. అవిభాజ్యసంస్థానములను క్రొత్తవానిని నిర్మించుట పాడిగాదని, దేశభివృద్ధి కోరువారు పలువురభిప్రాయపడుచున్నారు. అట్టిస్థితిలో జన్మిసుపక్షము వారినూతనప్రయత్నము నభినందింప జాలము.

శ్రీ గాంధీజాతీయవిద్యాలయము, విజయనగరము

విజయనగరమునందలి శ్రీ గాంధీజాతీయవిద్యాలయమువారు ప్రకటించిన విన్నపము నిటీవల ప్రచురించితిమి. వారి విజ్ఞాన మిగుల జాలికరముగ నున్నది. దేశదుస్థితిని తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. అసహాయోద్యమ ఫలితముగ, విజయనగరమున గాంధీ జాతీయవిద్యాలయమును దేశసేవకులు కొందరు నెలకొల్పిరి. ఇంతకాలమునుండియు పెక్కు కష్టముల కోర్చి, కార్యనిర్వాహకులు విద్యాలయమును కొనసాగించుచున్నారు. నూరుమంది విద్యార్థులు చదువుచున్నారు. జాతీయవిద్యాపరిషత్తువారి విద్యావిధానము ననుసరించి విద్య గణపబడుచున్నది. సాహిత్యవిద్యతోబాటు చేతిపనులను నేర్పుచున్నారు. నాలుపడుకుట, ఖద్దరు తయారుజేయుటయందు శిక్ష నొసగు చున్నారు. విద్యను చితముగ జేప్ప చున్నారు. కాని రానురాను ధనసహాయము తక్కువ యగుచున్నది. సంవత్సరముకిందట నుండి మగ్గములను నిలిపివేయవలసి వచ్చెనట. ఏనెల కానెలకు డబ్బులేక విద్యాలయపోషకులు కష్టపడుచున్నారు. ఇకముందు ప్రజలు తగిన ధనసహాయము జేయనియెడల, విద్యాలయమును ఎత్తివేయవలసినప్పు నని, వీరు విన్నవించుచున్నారు. నెలకు కనీసము నూరు రూపాయలయినను వ్యయమగునట. జాతీయవిద్యాలయములలో విద్యార్థులు విశేషముగ వచ్చినను రాకున్నను, వానిని ఎత్తివేయవలదని, గాంధీమహాత్ముడిటీవల ఉద్బోధించెను. విజయనగరపు గాంధీ జాతీయవిద్యాలయమునందు విద్యార్థులకొరత లేదు. వారికి ధనసహాయముమాత్రము గావలసియున్నది. వీరిప్రార్థనను సఫలపరచుటకు, విజయనగర వాస్తవ్యులుముఖ్యముగ బూచుకొనవలెను. దీనిని మూసివేయవలసినప్పునెడల, విజయనగరమునకే అగౌరవమగును. స్థానికాభిమానము ముఖ్యమయినను, జాతీయవిద్యాలయములను పోషింపవలసిన భారము ఆంధ్రులందరపైనను గలదు. విశాఖపట్టణంజ్ఞాలో దీని నెత్తివేయునెడల, జాతీయోద్యమమునకు తీరని నష్టము వాటిల్లును. నేటిదినము వేనంగికి పిమ్మట విద్యాలయమును తెరచెదరు. ఇయ్యది శాశ్వత

ముగ నిలుచునటుల ఆంధ్రమహాజనులు తోడ్పడ ప్రార్థనలు. చందాలనుగాని విరాళములను గాని పంపువారు గాంధీజాతీయవిద్యాలయపు మేనేజరగు తెలిదేవర వాసుదేవరావుగారిపేరిట, విజయనగర మునకుపంపిన చేరును. గాంధీజాతీయవిద్యాలయము దినదినాభివృద్ధి గాంచుగాక!

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సభ

రాజోపు ఆదివారమున కలకత్తాలో జరుగ నున్న కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ సభ చాల ముఖ్యమయినది. కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నియామకము గూర్చిన అక్షేపణలు మున్నగువానిని పరిష్కరింప వలయును. ఎన్నికల ప్రచార మేతిరున జరుపవలయునో నిర్ణయింప వలయును. ఇందుకు ధనమత్యంతావశ్యకము. నిరంతర ప్రచారప్రబోధములు జరుగ వలయును. తమిళరాష్ట్రమున దప్ప, ఇతరచోటుల ప్రచారము బాగుగ ప్రారంభ మయినటుల దోచదు. ధనాభావము అంధదేశమున గనుపట్టుచున్నది. ఇందుకొరకై నిధిని ప్రోగుజేయవలయు నని తీర్మానింపబడెను. ఎప్పుడీ పని జరుగునో తెలియదు. మరికొన్ని రాష్ట్రములలో సాంఘికకలహములతో కాలముగడచి పోవుచున్నది. అక్కడివారి దృష్టి కాంగ్రెసు వ్యవహారములవంక కింకను దిరుగలేదు. కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు విశేషము గడుపులేదు. ప్రచారమును ఉన్నతవిధిని నడుపుట ముఖ్యము. వ్యక్తిదూషణ మువంకకుబోక, కాంగ్రెసు ఉద్యమసూత్రములను ప్రజలకు చక్కగ బోధించుట యవసరము. జప్తిను పడుపు ఎత్తుల ననుసరింప బనిలేదు. వర్కింగు కమిటీవారిని విషయముల గూర్చియు దేశమునకు నరియగు త్రోవ జూపుట యవసరము. అన్నిటి కన్నను ముఖ్యవిషయ మింకొకటి గలదు. కాంగ్రెసునందు అంతఃకలహములు గలవని విదితమగుచున్నది. చీటికిమాటికి పత్రికల కెక్కి, ఒకరినొకరు ఖండించుకొనుటకంటె, కమిటీసభలలో చర్చించి విభేదములను పరిష్కరించుకొనుట యుత్తమపద్ధతి. లేనియెడల ప్రతిపక్షులు వీని నవకాశముగైకొని, మరింత విజృంభించుటకు వీలేర్పడును. స్వరాజ్యపక్షమునకు పుట్టినిల్లగు వంగదేశములో, సేనుగుప్త, గోస్వామివంటి ప్రముఖులమధ్య విభేదములు గలుగుటయు, బహిరంగముగ నొకరినొకరు నిందించుకొనుటయు, మిక్కిలి శోచనీయము. కాంగ్రెసు నాయకులు దేశభాగ్యతను విడనాడిరాయని సందియము గలుగును. రాజోపు వర్కింగుకమిటీ సభ వారు కాంగ్రెసుసభ్యులలోని అంతఃకలహములను పరిష్కరించుట యత్యవసరము. లేనియెడల కాంగ్రెసుప్రచారము సున్నయగును. హిందూమహమ్మదీయవిభేదములనుగూడ సాధ్య మగునంతవరకు తొలగించి, కాంగ్రెసుప్రచారమున కడ్డుగలుగకుండ జేయవలయును. దేశసౌభాగ్యమును మదిలెంచి పని జేయుచో, ఇట్టి ప్రశ్నలన్నియు సులభపరిష్కారయోగ్యము లగును.

హిందూ దేశము : అధినివేశ రాజ్యస్థానము రాదా? హిందూదేశమునకు అధినివేశరాజ్యస్థాన మెన్నటికిని గలుగ దని, సర్ చార్లెసు ఏటుగారు లండనుపైమ్ముపత్రికకు వ్రాసిరి. అటులగుచో, నానారాష్ట్రసంఘమునందు ఇండియాకొనగిన అధినివేశ

రాజ్యస్థానము వట్టిబూటకమేనా? లేక ఎన్నటికయినను సాధ్యపడునా? ఏటుగారి సిద్ధాంతముప్రకారము బూటకమనియే తోచును. అధినివేశ రాజ్యములలో ఒక్క జాతియే యుండునట. హిందూదేశమునందు పెక్కుజాతులుగలవట. ఇట్టి యూహ సయితము సత్యదూరము. అధినివేశ రాజ్యములలో గూడ, తెల్లవారిలోనే పెక్కు జాతులుగలవు. రంగుజాతులవారిలో ననేక విభాగములుగలవు. అటులని దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా కెనడా మున్నగు దేశములకు అధినివేశరాజ్యస్థాన తంత్రమును నిరాకరించిరా? పరస్పరజాతులమధ్య తీరనివైషమ్యము లున్నను అక్కడ ఇబ్బందిగలుగ నపుడు, హిందూదేశమున కేలయటిస్వాతంత్ర్యమును శాశ్వతముగ నిరాకరింపవలయును? లండను డెయిలీన్యూస్పత్రికకు న్యాయాయుక్తు విలేఖకుడు వ్రాయుచు, అమెరికాలో స్వీగోలపట్ల నేగాక యూధుల పట్లగూడ శ్వేతక్షైస్తవులు విరోధభావము జూపుచున్నారట. యూధజాతిని నిందించుచుండువారిని క్లబ్బులలోనికిగాని, హాటల్లలోనికిగాని, రానిచ్చుటలేదట. ఇట్టియన్యాయము జరుగుచున్నను, పాశ్చాత్యదేశములు స్వాతంత్ర్యము ననుభవింపగలవు. హిందూదేశము మాత్రము ఇతరులతో సమానముగ తలయెత్తుకొన వీలులేదు గాబోలు! ఏమి యీ వాదచమత్కృతి!

నిందితుని హక్కులు

ఇవాన్సు అనువానిని పోలీసువారు దగా నేరముక్రింద ఆరెస్తుజేసిరి. పోలీసువిచారణ పూర్తిగాక ముందు, ఇవాన్సు తన న్యాయవాదితో సంప్రదింపదలచెను. వలనుపడదని, మేజిస్ట్రేటుగారును, పోలీసు కమీషనరుగారును ఉత్తరువుజేసిరి. బొంబాయి హైకోర్టువారికి ఈ యుత్తరువుపై అప్పీలు చేయబడెను. న్యాయవాదులతో యోచించుటకు అంగీకారమొసగవలయునని, హైకోర్టువారు ఉత్తరువుచ్చిరి. న్యాయవాదుల సహాయము నే సమయమున నయినను పొందుట, నిందితునికి గల కనీసపు హక్కు. న్యాయాధిపతి చెలిసనటుల, పోలీసువారు మూడుమాసములవరకు విచారణ నలుపుచుండుచో, అంతవరకును నిందితుడు న్యాయవాదుల సహాయము బొందగూడదనుట, మిక్కిలి అక్రమము. నిందారోపణ చేయబడినవారిపై ఛార్జి బెట్టువరకు, న్యాయవాదులతో యోచించుట కవకాశమొసగ కుండుట మామూలయినది. ఇందుకొరకై హైకోర్టువరకు బోయి పోరాడ గలవా రరుదుగ నుండురు. ప్రస్తుతపు కేసులో నిందితుడు యూరపియను డగుటచే, హైకోర్టువరకుబోయి న్యాయము బడయగలిగెను. ఇకముందయినను, పోలీసు ఉద్యోగులును, మేజిస్ట్రేటులును, హైకోర్టు తీర్పును గమనించి, ముద్దయిలకు అన్ని సమయములందు న్యాయవాదులతో యోచించుట కవకాశ మిచ్చుట విధి యని నిశ్చయవలయును

రంగుభేదనిరసనము

నిన్నటిదినము మారు జేరిన ప్రత్యేక తంతి వార్తలలో దక్షిణాఫ్రికాలో జూపబడుచున్న రంగుభేదమును నిరసించుచు, ఆలివియరు ప్రభువుగారు చెలిసిన వాక్యములు గనుపించును. వీరు సహజముగ విశాలభావప్రేరితులు. కాని సమయమువచ్చి

నపుడు మాత్రము వెనుదగ్గుట వీరికి మామూలయినది. హార్జి గాజుగారి ప్రవర్తనమును వీరు ఖండించుటయ గాక, అక్కడ శ్వేతకార్మికులు నల్లవారలను హింసించుటకు తోడ్పడగూడదని ఖండితముగ జెప్పిరి. బ్రిటీషు లేబరుపక్ష నాయకుని వాక్యములను అక్కడ వారెంతవరకు పాటించెదరో తెలియదు. కాని, బోయరు ప్రముఖు లెంత తీవ్రముగ రంగుభేదమును పాటించుచున్నారో, శ్వేతకార్మికులును అటులనే మెలగుచున్నారు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యచారిత్రమునందు రంగుభేదచట్టము, ఉభయజాతులకు తీరనియెడబాటు గలిగించుచున్నది. ఆలివియరు ప్రభువుగారు సిద్ధాంతపూర్వముగ ఖండించి ప్రయోజనము లేదు. వీరు తమ పలుకుబడి నంతను వినియోగించి, యిట్టి అక్రమములను బోద్రోలుటకు పాటుబడినపుడే, కొంతవర కయినను ప్రయోజన ముండును.

ఇటలీ: ఆర్థికస్థితి

ప్రాన్సుదేశపు ఆర్థికస్థితి లోపభూయిష్టముగ నున్నదని, ఎల్లరకు చెలిసినవిషయమే. దీనిని తొలగించుటకు బ్రయండుమంత్రివర్గమువారు శక్తిసంతను ధారపోయుచున్నారు. మునులోసిగారి మంత్రివరవిక్రింద, ఇటలీమాత్రము సర్వసౌభాగ్యములతో తులదూగుచున్నదనికొందరు చెలుపుచుండిరి. కాని, విదేశవార్తలు నిరుత్సాహకారణములగుచున్నవి. ఆర్థిక దుస్థితిని తొలగించుటకై ఇటలీప్రభుత్వమువారు కొన్నిచర్యల నవలంబించుచున్నారు. అనవసరముగ పెద్దభవనములను కట్టగూడదనియు కొత్త విరోదశాలలను నిర్మింపగూడదనియు, దినపత్రికలను ఆరుపేజీలకన్నను నెక్కువగ వేయగూడదనియు, కల్లీలేని పెట్రోలు దొరకదనియు, పనిచేయుకాలమును పరిశ్రమల యజమానులు పెంచవలయు ననియు మున్నగు నిర్బంధములను విధించుచు, చట్టము నొకదానిని గావించిరట. పత్రికాస్వాతంత్ర్యమే పనికిరానపుడు, పత్రికల పరిమాణమును తగ్గించినను ఇబ్బంది యుండదు. ఇట్టినిర్బంధములను విధించినపుడు, ఇటలీ తన ఇంపీరియల్ ఆశలను మానుకొనవలయును. లేనియెడల ఒకవంక తగ్గించినఖర్చు కన్న, వేరొకవంక జెరిగిన ఖర్చు వేయిమడుగులధిక మగును.

లక్నో కలహములు

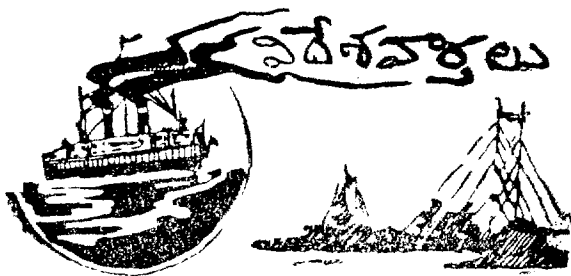
యూరపియను ఆఫీసరుచే విచారణ చేయింపవలసినదని హిందువు లడుగుట

లక్నో, జూన్ 29:—ఇచ్చట జరిగిన అల్లరుల విషయము స్థానికాధికారు లందరును మహమ్మదీయులగుటచే వారియందు నమ్మకము లేదనియు కావున వెంటనే యూరపియను ఆఫీసరులచే విచారణ చేయింపవలసినదనియు సిహాబ్ హిందువుల తరపున గవర్నరుగారి కొక తంతివార్త పంపబడినది. (అ. ప్రె.)

రంగును అగ్ని ప్రమాదము

1½ లక్ష రూపాయలనష్టము

రంగును, జూన్ 29:—నవీకావలియొద్దను దాల్జాపట్టపుట్టక ఆగ్నిప్రమాదమునలక ఒక విద్యుత్తు మరలోని భాగ్యమంతయు నష్టమయ్యెను. నష్టము 1½ లక్ష రూపాయలకుపైని అంచనా వేయబడినది. నిప్పంటుకొనుటకు కారణము తెలియలేదు ఈమర మో. యం. బర్హాచారిది. భూగ్రహిణులు కాలిపోకుండ మిల్లువారు చాలపని చేసిరి. బిల్డింగు అందులోని వరకుగూడ ఇప్పుడు చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

రుమేనియా

బ్రిటిషు చమురు కంపెనీలు

పరివారము నిచ్చు సమస్య

రుగ్బీ, జూన్ 29:— బ్రిటిషు చమురు కంపెనీలతో ప్రత్యక్షముగ వ్యవహారములను పరిష్కారము చేసికొనెదమని పోయిన నవంబరులో రుమేనియా ప్రభుత్వమునా రధయము నిచ్చిగని కామన్వెల్త్ లో చేబల్లెనుగారు దెలియజేసిరి. రుమేనియా ప్రభుత్వమునకును కంపెనీలకును రాయబారములు సాగుచున్నట్లు దెలియచున్నది. అధ్యయనిచ్చి ఏనుమాసములు అయినను, ఇంకను వ్యవహారము కురుకుండుట విచారకరమని ప్రభుత్వమునా రనుచున్నాడు. వ్యవహారము పరిష్కారమయినచో రుమేనియా ప్రభుత్వమునకే మందినది. త్వరగానే కుదురు నని ఆశించుచున్నాడనది.

స్పెయినులో కుట్ర

అసంతృప్తులగు ఉద్యోగులు చేయుట

హెండ్రె, జూన్ 26:— పూర్వము యుద్ధమంత్రిగ నున్న ఎక్విలర్ నేనాని స్పెయినులో రాజకీయపు టుడ్డును మును బయలుదేరినెననియు బార్సిలోనా వెల్లెషియాలో ఈ యుద్ధమును తీరముగ నున్నదనియు తెలియుచున్నది. స్పెయినురాజు లండనుకు బోవుట ప్రస్తుత మాపుజేసిరట. 21 మంది అరస్తుచేయబడిరి. నీసారు వేలగులాడ ఇందులో జేరిరి. రాకపోకలు ఆపుకేయబడెను. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకు వీలులేదు; ఆపుజేసిరి.

స్పెయినులో అన్ని పటాలములందును అతిబాగరూకత తో ప్రవర్తించునని ప్రభుత్వమునా రుత్తరజేసిరి. రాజద్రోహపు టుడ్డునును అదరించినామనియు ఎక్విలరానేనాని ఎచట నున్నది తెలియలేదనియు, అతనిని అరస్తు జేయవలెననియు ప్రకటించిరి.

అల్బానోరాజుగారు ప్యారిసు జేరుట

ప్యారిస్, జూన్ 27:— అల్బానోరాజుగారు ప్యారిస్ నిన్న రాత్రి 10-80 గంటలకు జేరిరి. చాలమంది తినిని సత్కరించిరి. కొంత గోలమాత్రము అయినదని చెప్పకతప్పదు. ఆతడు ప్రవేశించినవెంటనే ఏదో ప్రేలుటచే జనులు భయకంపితులైరిగాని త్వరలోనే సక్రమపరిధికు తేర్చడినవి.

ఇద్దరిని అరెస్టుచేయుట

స్పెయినురాజు కొన్నిగంటలకు వచ్చు ననగా రహస్యముగ సంఘటించు పోలీసువారు అంతర్జాతీయ లోకమునకు దెలిసిన ఇద్దరు వ్యక్తులను అరెస్టుజేసిరి. వీరిని చాలకాలమునుండి కనిపెట్టుచున్నారట. అతిరహస్యముగ పోలీసువారు ప్రవర్తించుచున్నారు. దొరక ముందు కాపుదలకుగాను అరెస్టు జేసిరట. ఏదో ముఖ్యముగ రాచకీయముల సంబంధమున అల్బానోరాజు వచ్చెననుచున్నారు. మొరాకోలో ముందు ఫ్రాంకో స్పెయిను విధానమునకు సంబంధించుననుచున్నారు.

బర్మాపై కోర్టు

లండన్, జూన్ 29:— మాంగ్వాగారిని బర్మాపై కోర్టు జడ్జిగా నియమించినందులకు సార్వభౌముడు అంగీకరించెను.

ఇటలీలో సంచలనము

వ్యవసాయపు బ్యాంకు దివాలా

రోము, జూన్ 28:— పార్మా వ్యవసాయపు బ్యాంకు పడిపోవుటచే గొప్ప సంచలనము బయలుదేరెను. మహాగోలగ జెప్పకొనుచున్నారు. 60000000 వైరులు నష్టమట. 25 వారంటులు బాకీచేయబడెను. 16 గురిని అరెస్టుజేసిరి. జినివాలో స్విస్ కాన్ఫరెన్సు నున్న బియోగిగారిని అరెస్టుజేసిరి. రాజకీయములందు శత్రువులగు పనిచేయువారివలన ఈ బ్యాంకు కూలిపోయెనుననుచున్నారు.

కామన్వెల్త్ చర్చ

ప్రభుత్వ వైఖరి

రుగ్బీ, జూన్ 29:— రోజు 1 కి గనులందు 8 గంటలు పనిచేయవలెనని ప్రవేశబెట్టిన బిల్లును కామన్వెల్త్ లో చర్చించిరి. ఈ బిల్లు ప్రకారము చాలమంది కిపుడున్న వేతనములే ముట్టును. ఎవరికి గూడ నూటికి 10 కంటే ఎక్కువగ వేతనములను తగ్గించరని కర్తవు లేనుపాక్ష్యుగారనిరి. ఇతడు గనుల కార్యదర్శి. గనుల పనివాండ్రు తగవు పరిష్కారమునకు ఎక్కువ గంటలు పనిచేయుటకు ఎంతమాత్రము గనులపనివాండ్రు ఒప్పుకొనరని కార్మిక సంఘటాకరు జెప్పెను.

ఏడుగంటలు పనిచేయు విధానము చొప్పున జేసిన వాగ్ధియుకంటే 8 గంటలు పనిచేయుచొప్పున ఎక్కువ లాభముగ అభయము నిచ్చిరి. ఖండాతరమున, యూరపు ఖండములో ఎన్నిగంటలు గనులపనివాండ్రు పనిచేసెదరో తెలియదనియు కాని విదేశములందు పనివాండ్రు కిచ్చు వేతనముకంటే బ్రిటిషు గనులపనివాండ్రు కిచ్చు వేతనములు ఎంతయోయెక్కువని జెప్పగ లాడునది. పగలును బ్రిటిషుగనుల పనివాండ్రు రోజు 1 కి 10 1/2 పిల్లించు నిచ్చెదరు. రూరులో 5 పిల్లించు 8 1/2 పెన్నీలే ఇచ్చెదరు వైటిషియాలో 4 పిల్లించు 10 పెన్నీల నిచ్చుచున్నాడు.

ప్రస్తుత వేతనములే సాగించవలెనని గనులపనివాండ్రు గోరికేని చాలమందిని పనిలోనుండి తొలగించవలసి యుండును. కొన్ని సంవత్సరములందు వారిసంఖ్య చాల విస్తారముగా నుండును. బొగ్గుపరిశ్రమ పెద్దపరిశ్రమయిన ఆధారపడియున్నది ఈగొప్ప పరిశ్రమలు బొగ్గు నుపయోగించినగాని చాలవరకు గనులను మాయనలసి యుండును. 8 గంటలు బిల్లుప్రకారము పెక్కుగనులు పనిచేయ గల్గునని లేనుపాక్ష్యుగారనిరి.

జే. వీల్సీగారు

పూర్వము కార్మిక మంత్రిగనున్న వీల్సీగారిట్లనిరి. గనుల పనివాండ్రు రెండేగత్యంతరము తేర్చడినవి. 8 గంటల బిల్లువలన రోజు 1 కి 8 గంటలు పనిచేయుటకు ఒప్పుకొనవలెను, లేవా తిండిలేకతామును తమపిల్లలను మాడవలసివచ్చును. 1927 సంవత్సరము ముగియు లోపుగ పనివాండ్రు వేతనములను తగ్గించరని అభయ మిడుగలరాయని ప్రధానామాత్యునడిగిరి. జీతనములను ఇతరపరిశ్రమలందు తగ్గించవలమకొనలేదని జెప్పి ఈ బిల్లు నంగీకరించవలెనని గోరుటమంచిదే. ఇతరపరిశ్రమలందు వేతనములను తగ్గించరని ప్రధానామాత్యు డభయము నీయగలడా యని యడిగెను.

ప్రభుత్వమువారు పక్షపాతిమతో ప్రవర్తించుచున్నారనిరి. ఎన్నిక సమయములందుగాని క్రిందటివారము మంత్రులు తమయువన్యాసముగాని ఈ బిల్లునుగూర్చి ఎమియు జెప్పలేదు. ఈచిక్కులు రాకపూర్వమే పెక్కుచూపములనుండి ఈవిషయమును బొగ్గుయజమానులు ముచ్చించుచునే యున్నారనిరి. ఈ బిల్లును ఆమోదించిరేని ఎంతమందికో పనివాండ్రు జీవనోపాధి బోవును తక్షణము ఎంతలేదన్నను 150,000 మందికి తిండి లేకుండ బోవును.

కార్మికసభ్యుల సవరణ వీగిపోవుట

లండన్, జూన్ 30:— కామన్వెల్త్ లో 8 గంటలచట్టమును నిరకారించవలెనని జేసిన కార్మికసభ్యుల సవరణ వీగిపోయెను. 355 మంది ప్రతికూలురు, 163 అనుమాలు రుండిరి.

కనడా రాజకీయములు

ప్రభుత్వము రాజీనామా నిచ్చుట

అట్రావా, జూన్ 28:— మెకంజీ ప్రభుత్వము చాల కాలమునుండి దినదినగండము, వేయేళ్ల ఆయుస్సు అన్నట్లు సాగుచున్నది. కాని అనేక పర్యాయములు ఓడిపోవుచుండెను. ప్రభుత్వ పక్షపాతులు ఎక్కువమంది లేరు. అందుచే ప్రభుత్వము రాజీనామా నొసగెను.

అబ్దుల్ కరీంగారి గతి

స్పెయిను ఉరిదీయవలె ననుచున్నది

ప్యారిస్, జూన్ 26:— స్పెయిను ప్రజలను శృష్టి పరచుటకు అబ్దుల్ కరీంగారిని తలచు ద్రుంచులె నని డిలివరాగాడు గోరుచున్నారట. ప్రెంచి స్పెయిను ప్రతినిధుల కిది కలవరమును గలుగజేయుచున్నది.

బొగ్గుగనుల పనివాండ్లు

పనిచేయు గంటలు

హెచ్చుజేయు టవసరము

ప్రభుత్వమువారి సమర్థన

కార్మిక తీర్మానము వీగిపోవుట

రుగ్బీ, జూన్ 29:— గనుల సంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గము లండనులో సమావేశమగుచున్నది. నేడు వారు సమావేశమగుటకు ఇదియే ప్రథమము 19 రోజులు సభ సలిపెదరు. ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తగ 8 గంటలు పనిచేయవలెనని బిల్లును ప్రవేశబెట్టుటచే ఏర్పడిన పరిస్థితులను మొదట ఆలోచించెదరు. ఈ బిల్లును గురువారమునాడు కామన్వెల్త్ వారు మూడవపర్యాయము ఆమోదించెననికొనుచున్నారు. ఈఆపుకు అంగీకరించిన విదేశ తమకు సాధించుటకు వీలులేని పరిస్థితులను బొగ్గుగనులందు గనుల పనివాండ్రు సంఘము ఎగుక్కువలసివచ్చును. 8 గంటలు చట్టము ప్రకారము బొగ్గుగనులలో పనిని ప్రారంభించువరకును బొగ్గు యజమానులు ఆపదేశములగు ప్రకటించెదరు. పనిలో చేరదలచుకొన్నవారికి అపాయములేకుండ గాపాజేదమని దేశీయమంత్రి అభయమిచ్చుచున్నాడు. మాములుకంటే ఒకగంట ఎక్కువ పనిజేసినందులకే వారి వేతనములను తగ్గించరు. దీనివలన చాలమంది పనివాండ్రు పనిలో ప్రవేశించెదరని వార్తాపత్రికలు తలంచుటచే మరల రాయబారములను ప్రారంభించుటకు గనుల సంఘమువారి కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ప్రయత్నించవచ్చుననుచున్నారు.

మారోస్ రాష్ట్రము

స్వపరిపాలనము కూడదని

ఫిలిప్పైను కమిషనరు ఆక్షేపించుట

న్యూయార్కు, జూన్ 29:— ప్రతినిధి సభలో ఫిలిప్పైను కమిషనరు మారోస్ ను విడదీసి యునైటెడ్ ప్రేట్సు యాజమాన్యమునందుంచి స్వపరిపాలనము నీయరాదనుచున్నాడు. మారోసును విడదీయుటకు కారణము అమెరికా చూలధనమును అమెరికా గిరాకినిబట్టి విస్తారముగ రబ్బరు మారోసులో పండించు తలంపే యనుచున్నారట. ఫిలిప్పైను శాసనముల ప్రకారము 2500 ఎకరములకంటే ఎక్కువ పండించరాదట. కాని ఇది అమెరికనులకు నిరుత్సాహముగ నున్నది. వారికి రబ్బరును ఎక్కువగ తయారుజేయుటకు అభ్యంతరముగ నున్నది.

భారతదేశము

కమ్యూనిస్టులు

సకలత్వాలాగారి ప్రయత్నము

లండన్, జూన్ 27:— కామన్వెల్త్ లో రషియాచర్చిను ప్రారంభించినపుడు బ్రిటిషు కమ్యూనిస్టుల అధినేత కాఖునుండి సకలత్వాలాగారికి ఆత్మఫర్దు భారత విద్యార్థులనుగూర్చి వ్రాసిన లేఖను ప్రభుత్వప్రకటనమును ప్రకటించిరి ప్రభుత్వము వారు.

66 భారతీయులు ఒక్క సంఘముగ ఏర్పడిరనియు 11 కురు స్వరాజ్యవాదులుగ విద్యార్థులపేర్లను వివరములను ప్రకటించిరి. విద్యార్థులు సమావేశమగుటకు ఏర్పాటులు జేయబడెనట. ఆత్మఫర్దు వదలిపోవు విద్యార్థులు సకలత్వాలాగారితో కలిసికొని మాట్లాడిపోవుటకు ఏర్పాటు జరుపబడెనట. ఇండియన్ విద్యార్థులు తిరిగిపోవుటకు ముందు సకలత్వాలాగారు వీరిని గలిసికొని మాట్లాడవలెననిరట. వారందరి యభిప్రాయములను, వీరు సకలత్వాలాగారిని ఎన్నడు కలిసికొనగలిగినది దీనితో బంపుచున్నారమని వ్రాసిరట సకలత్వాలాగారికి.

రుమేనియా రాజదంపతులు

కరోలు రాజామరునితో సఖ్యము

కై జయుబడెదరు. వెన్ని సులోగాని ప్యారిసులోగాని ఆతనిని గలిసికొని సఖ్యము క్కబడయుటకు ప్రయత్నించెదరు. జూలై 11 లేదని బయలుదేరునున్నారు.

ఈజిప్టులో కొత్తవిధానము

బ్రిటిష్ ప్రెస్ మరల తలయెత్తుట

లండన్, జూన్ 27.—కొయింగ్ నుండి డెయిలీ మెయిన్ పత్రికలో జి. వార్ల ప్రెస్ గా రిట్టవ్రాసిరి:— యుద్ధ మైనదివడ ఈజిప్టులో బ్రిటిష్ వారు ఒక్క పర్యాయము కరివ చర్యను దీసికొన్నచో బ్రిటిష్ ప్రతిష్ఠ మరల తలయెత్తి యుం డెడిది. కార్మికులు బిటు అల్లుకేయక తనను బెదరించినను సాధించినను ఊరకంఠెను అందులో అనామతరువులకు ఈజిప్టు రాజకీయవేర్తల బెదిరింపులకు మిన్నకుండెను గ్రేటు బిటును తేని చో ఈజిప్టు రాజకీయవేర్తలు తగ్గిక్రింద బానిసరాజ్య ప్రజలుగ నుండు వారు.

బ్రిటు ప్రపంచమందంతటను దౌన్నత్యమును గాంచినది. అట్టిసమయమున ఎవరో నీరుగు కొందరు విద్యార్థులు థిక్కిరించిరి. బానిసలను ఈజిప్టు ఆశ్రయములు పొందెనవి. యుద్ధములో విజయమును గాంచిన యోధులలో నొకరగు నేనానియే తమ నివాసస్థలమును గాపాడుకొనవలసినవైనను, బ్రిటిష్ ప్రజల ప్రాణములను గొప్ప బ్రిటిష్ పటాలము గూడ కాపాడబాలను. ఆంగ్లేష్ట్రీల పరిధివమును తప్పించలేదు. 20 ఆంగ్లేయులను జంపి ఖిందులకు రిగురుమాత్రము కిక్కురు పాలెరి. ఈమాత్రలకు డబ్బిచ్చిన రాజకీయవేర్తలందరును కెయిరో వీధులందు గర్వముతో తిరుగుచున్నారు. ప్రామ్యులతో న్యవహరించుటకు మంచియోగ్యత యవసరమని సర్ జార్జి యిందుగారికి బొంబాయిపరిపాలనానుభవములను దెలిపెనది. అందుచే తిన్నే బ్రిటిష్ కోర్టులను తక్షణము ప్రకటించిరి. నాటిని సాధించెదనని ప్రకటించిరి దానివలన జరులులవత్తుమవారి ప్రతికూలబ్రిటిష్ విధానములు అంతిర్ధానమైనవి. సారబాటుచే స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటచే గల్గిన అసంతృప్తిపరిస్థితులను శాంతియుతముగ నుండుటకు వీలైనది.

గనులపనివాండ్రు కుటుంబములకు

సహాయము

రుగ్బీ, జూన్ 29.—గనులపనివాండ్రు భార్యలకు పిల్లలకు ఇబ్బందిలేకుండ సహాయము చేయువని విదేశములకు విజ్ఞప్తి నంప పిల్లలకు డాక్టర్లను జరుగకుండ క్యూరేషను జూపకుండ జేయుట కేర్పడిన సంఘమువారు ఈ విజ్ఞప్తి ప్రకారము సహాయ మొనెత్తర కనకరమో విచారించి డెబువుటకు కొందరు యుద్ధోగ్యుల నియమించిరి. వారు విచారించి అట్టి అవసరములేదుగాని పిల్లలకు దుస్తులను, పాదరక్షలను మార్చుననియున్నదని దెలిపిరి. పూర్వముకంటె పిల్లలకు పోషణ ఇప్పుడే చక్కగ జరుగుచున్నదనిరి.

సామ్రాజ్యసంరక్షక కళాశాల

ప్రభుత్వవిధానము

లండన్, జూన్ 29.—కొంతమంది అధికారులను, సివిలియను అధికారులను సామ్రాజ్య సంరక్షక కళాశాలయందు తరిగి పుజేసెదమనియు, సామ్రాజ్యమర్మములందు విస్తారము తరిగి పుజేయించెదననియు, బోధకులను పైక నాకావైమానిక దళములనుండి నియమించెదననియు వంతుల ప్రకారము ముగ్గురు నేనానిని కేర్లొనెదననియు ఒక విధానమునకు 80 పట్ల భద్రులను జేర్చుకొనెదననియు డొమినియను ప్రభుత్వము ఇండియను ప్రభుత్వము స్వాధీనములోనున్న భాగీలుగూడ ఈ 80 లోనే జేరినవనియు స్టాన్లీ బార్న్ ఫీల్డు గారు కామన్వెల్థలో ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఖో కళాశాలను, లండనులో నుండెదరు. సివిలుస్కోసు సహకారము నిమిత్తము ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

ఇంగ్లండులో సోవియటు

ప్రచారము

కనబట్టిమాచుట కొకసంఘము

రుగ్బీ, జూన్ 29.—కుక్ వారమునాడు, కామన్వెల్థలో సోవియటు రిపబ్లికను చూర్చి చర్చను ప్రారంభించిన కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వము సోవియటుల ప్రచారమును కనిబెట్టుట కొకసంఘము నేర్పాటుజేసెను ఇంగ్లండులో ఇకనైనను సాధ్యమైనంతవరకు వర్తకపు టాడంబడికకు వ్యతిరేకముగ సోవియటు ప్రచారించుచుండ జేయుటకే ఇది ఏర్పాటు జేయబడినది.

దక్షిణయార్కు-మైరు

గనులను ఒకటిగజేయుట

రుగ్బీ, జూన్ 29.—దక్షిణ యార్కు-మైరులో బొగ్గుగనులను అన్నిటిని ఒకటిగ జేసెదరని ఏబరుకాన్వెన్షన్ ప్రభుత్వ నిన్ను దెలిపెను. అట్టి ఏర్పాటును బొగ్గుకొనుమనువారి నివేదిక యందు దెలిపిరి. గనులపరిశ్రమను క్రొత్తక ఏర్పాటుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశబెట్టుబిల్లులో వరుస సూచర్యములు లున్నవి.

అత్యవసరశాసనములు

మరికొంతకాలముంచుట

బొగ్గుగనులందు అత్యవసరపరిస్థితులింకను ప్రబలుట చే అత్యవసరశాసనములు మరికొంతకాలము అమలు జరుగవలెనని సార్వభౌముడు ప్రకటించిరి ప్రభువులసభలో దెలిపిరి.

ఇంగ్లండు, ఇటలీ

స్నేహపాశములు

రుగ్బీ, జూన్ 29.—ఆంగ్లో ఇటలీ మైత్రికీ కృషిసల్పిన ఇటలీ సెనెటరు అంటానియో సివిసికో ప్రధునకు ఆతని స్నేహితులు బంగారు పతకమును బహుమతిగ నొసగిరి. లండను విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో ఇటలీ ప్రాధేపరుగ మంచి పనిజేసి నందులకు సన్మానించిరి. సర్ ఆస్టిన్ చాంబర్లేనుగారు తత్సందర్భమున జరిగిన విందుకేగిరి. లోకరోన్ బడంబడికలో ఇటలీజేరును ఉపాధ్యక్షమున జేర్చవలె ననుటచే ఎన్నటికిని చెడనిమైత్రి రెండుదేశముల కేర్పడినదనియు ప్రాపంచిక శాంతికిగూడ ఇదొకయొయుపకరించుననియు చాంబర్లేనుగారు రనిరి.

కనడా రాచకీయములు

లిబరల్స్ వైఖరి

అట్రావా, జూన్ 29.—మెకెంజీ కింగుగారు రాజీనామా నిచ్చినప్పటినుండి కనడా గవర్నరుజనరలు వింగ్ ప్రభునకు పలహో నిచ్చువారే లేరట. పార్లమెంటు సమావేశమైనను పార్లమెంటును రద్దుజేయ సమ్యుతించనందులకు వింగ్ ప్రభునిపై లిబరల్స్ సభ్యులు కోపమును జూపుచున్నారు. మరల ఎన్నికలను త్వరలో జరుపుటకు ఒక సంవత్సరము సప్తయిని పూర్తిగ నిరాకరించుటకు లిబరల్స్ సభ్యులు నిశ్చయించిరి.

మెయిగ్ గారు ప్రధానామాత్యుడుగ ప్రమాణమును గైకొనిరి. ఇతడు కన్వెన్షన్ ప్రభుత్వము. కామన్వెల్థలో మరల ఎన్నుకొనబడువరకు స్థానమును భారీజేసిరి.

క్రొత్తమంత్రివర్గము

ఎట్టి యధికారములేకనే ఆరుగురు మంత్రిలు ప్రమాణమును గైకొనిరి నేడు. కన్వెన్షను మంత్రిగ స్తీవెన్సుగారు నియమించబడిరి. ఇతడే మెకంజీ ప్రభుత్వము పడిపోవుటకు కారకుడు. సర్ జార్జి పెర్లెగారు పబ్లికువర్కుస్ ఆక్టింగుమంత్రిగ నియమించబడిరి.

మెయిగ్ గారు మిగిలిన సప్తయిని గూడ పార్లమెంటు ద్వారా ఆమోదించునటుల చేసి పూర్తిగావలసిన శాసనములను పూర్తిజేసెదరట.

ఈ సంవత్సరము పార్లమెంటును రద్దుచేయుటను గూర్చి వివిధానమును నిర్వచించకనే పార్లమెంటు నాపుజేయునట.

జర్నీలో పరదలు

10 వేల ఎకరములు మునిగిపోవుట

బెర్లిన్, జూన్ 27.—లెబ్బ, ఓడరునదులు మరల పొంగుచున్నవి. సోన్ నదీకొద్దగ దగ్గర ఎల్లు నదివూడనున్న ఇసుకదిబ్బలు గండిపడినవి. దీనివలన 10 వేల ఎకరములభూమి మునిగిపోయెను. పశువులమంద లెన్నియో కొట్టుకుపోయెను. పంటలు పూర్తిగా నాశనమైనవి. లక్షలకొలది నష్టము గల్గెననుచున్నారు.

పోలండుగ్రామములు నాశనమగుట

విస్తులానది యింకను పొంగుచున్నది. పరదలచే పంటలు చాల పాడైనవి. పెక్కుగ్రామములు నాశనమైనవి.

సుమత్రాలో భూకంపము

గొప్ప నష్టము

పడంగు, జూన్ 30:—100 మందికంటె ఎక్కువగ చనిపోయిరి. ఇందులో యూరపియను రసాయనవేత్తగలడు. నిన్నటి భూకంపమే కారణము. చాలమందికి గాయములు తగిలి నవి. భవనములన్నియు కూలిపోయిన వస్తుమాటయే. దీనివలన 80 మంది చనిపోయిరి. ఇతరచోట్ల చాలనష్టము గల్గెను.

ఇండియన్ క రెస్సి కమిషన్

హిల్టన్ ఎంగుగారికి విందు

లండన్, జూన్ 30:—ఇండియన్ క రెస్సి కమిషను సభ్యులు స్వామీయి హోటల్ లో హిల్టన్ ఎంగుగారిని గౌరవార్థము విందుపగిరి. ఆతనియందుగల గౌరవమును జూపుటకు వెండి తునకను కానుకగ నిచ్చిరి.

క్షయరోగ వైద్యాలయము

సార్వభౌముడు జూచుట

రుగ్బీ, జూన్ 29:—కేంబ్రిడ్జ్ షైరులో నున్న క్షయరోగ వైద్యాలయమును తనంతటాను పరీక్షించుటకు సార్వభౌముడేగెను. క్షయరోగ చికిత్సను ప్రత్యేకముగ ఒకవిధానమును చేర్చుచున్నారట. రెండుగంటల వచునుండి జూచెను. చాల సంతసించిరి.

ఇటలీ ఆర్థిక పరిస్థితులు

నిర్బంధములు

రోము, జూన్ 29:—ఇటలీ ఆర్థికపరిస్థితులం జేసి ఒక 12 మాసములు విశ్రవ్యముతో ప్రజల కవసరముల భవనములను తప్ప ఇతర భవనములను నిర్మించరాదనియు క్రొత్తక ఫలహారపు టంగడాలనుగాని సృష్ట్యము జేయు సావదులనుగాని మిఠాయి దుకాణములను సారాయి దుకాణములను తెరవరాదని దిగువు ఉత్తరువువరకు. దినపత్రికలను రి పుటలే ప్రకటించవలెననియు నవంబరు మొదటి తేదీ తరువాత అల్కహోలుకల పని పెట్రోలు దొరకదనియు రోజూ పనిచేయుకాలమును ఎజమానులు హెచ్చుజేయవచ్చుననియు మంత్రివర్గమువారు ఏర్పాటుజేసిరి.

కామన్వెల్థలో కలకలము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

అత్యవసరశాసనము లుండవలసినదే
లండను, జూలై 1:—నేడు కామన్వెల్థలో వక్త (స్పీకరు) అనగా అధ్యక్షుడు అత్యవసరపరిస్థితి లింకను యుండుటచే అత్యవసరశాసనము లుండవలెనను సార్వభౌముని ప్రకటనమును కామన్వెల్థలో ప్రకటించ, రేపటికోజాన ఆ సందేశమును ఆలోచించవలెనని జోయిన్స్ ఓన్ హిక్కుగా రుపపాదించిరి.

బుచనగ్ గారు ఈ చర్చలో సార్వభౌముని పేరును తలబెట్టరాదని అభ్యుత్థులనిరి (ప్రభుత్వ కక్షల ఆక్షేపణ) బుకాన్ గారు రా తీర్పు నొప్పకొని రాజు అనగా తనకేమియు గౌరవము లేకపోవుటయేగాక రాజస్వచో అతి నీచముగ జూచెదననిరి. మరల ప్రభుత్వసభ్యులు ఆక్షేపించిరి. జేబులనుండి చేతులను దీసి మాటాడవలెనని బుకాన్ గారిని గోరిరి. హిక్కుగారి తీర్మానమును చర్చించవలెనని బుకాన్ గారును, మీ రితిరులును ప్రయత్నించ నయ్యది సార్వభౌమునకు గౌరవభంగముగ నుండునని కూడదనిరి. ప్రతిపక్షులు ఓటులను దీసికొనవలెననిరి, హిక్కుగారి తీర్మానము నెగ్గెను. 278 అనుకూలురు. 119 ప్రతికూలు రుండిరి.

ఫెయిసూలు రాజు

ఇంగ్లండుకు బయలుదేరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 1:—ఫెయిసూలురాజు తన శిబ్బందితో మోటారుమీద ఇంగ్లండును బయలుదేరెనని బగ్నూ వార్తలు దెలుపుచున్నవి.

బొగ్గుగనుల తగవు

గనులపనివాండ్ల సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక వర్గసమావేశము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 1:—గనులపనివాండ్ల సంఘము తాలూకా కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు మూడుగంటలు సమావేశమై గనులనుండి ఉపద్రవములేకుండ జూదుటకు నియమించిన మనుష్యులను దీనివేయుటకు గూర్చి ఆలోచించిరి. దీనికికారణము బొగ్గుగనుల వ్యవస్థాపకులు స్థానికజడంబడిక నల్లంఘటయే. బొగ్గుకంపెనీలు న్యాయముగ ఒడంబడిక ప్రకారము నడుచు కొనుచున్నవి అట్టి కంపెనీలకు పైనచెప్పిన చర్యను దీసికొన్న అన్యాయము గలుగునను కారణముచే వారిని కడల్చుకుంటుంటే నిశ్చయించుకొనిరి.

స్పెయిను రాజదంపతులు

లండను జేరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 1:—స్పెయిను రాజదంపతులు బుధవారము లండనుజేరుదురు. 15 రోజులు ఆగెదరు. యువరాజు, దంపతులు ఇతర రాజ కుటుంబవర్గమువారు వీరిని సత్కరించిరి.

ఫ్రెంచిఆర్థిక పరిస్థితులు

మంత్రివర్గమువారు విధానమును ప్రకటించుట

పారిస్, జూన్ 29—అతిశ్వరలో ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కారము జేయవలెను. ఇది అతి ముఖ్యము. అన్నిటికంటె ప్రధానమైనది అదాయపు పన్నులను మామూలు పన్నులను తగ్గించుటకు కృషి సల్పవలెను. ఈనష్టమును క్రొత్త సంకములచే తమ ఆదాయపుపన్నును జాగ్రత్తగ కనిపెట్టి పనులుజేయుట చేతను కూడ దీయవచ్చుననిరి. ప్రభుత్వమువారు రన్నమాటను తప్పించుకొన ప్రయత్నించుట లేదనిరి. అన్నమాటను చేసి తీరదను. ప్రాంతపురము నిలబెట్టుటయే ప్రభుత్వమువారి ప్రధాన కర్తవ్యము. దీనికితోడు అంతర్జాతీయ సహాయము ఎంతయో అనుకూలముగ నుండుననిరి. సాధ్యమైతే త్వరలోనే అంతర్జాతీయ ఋణసమస్యను పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టెదరు.

ప్రస్తుతము గన్పించుచున్నవిశ్వవ్యాప్త ఉత్తంజ మావుల వంటిది. దానిని నమ్మి మరీయరాదనిరి. ఖర్చుకట్టువ తప్పి ఎక్కువకావేసి కాశ్యోపరిస్థితు తేర్వరచవలెననిరి. ప్రాతప్రభుత్వమునందున్న పద్ధతులనే ప్రధానముగా వాటిని అవలంబించెదరు.

జెంగాలు గవర్నరు

నవదీప్రమందు సన్మానము

కృష్ణగరు, జూన్ 30:—నవ దీప్ర ప మందు ఆంగ్లో పంస్కృతి గ్రంథాలయమునవద్ద మ్యు ని సి పా లి టి వారు ను పండిత సభవారు గవర్నరుగారికి సన్మానపత్రము నిచ్చిరి. పండిత సభవారు గవర్నరుగారికి / తిరత్నాకరణిని బిరుదును నొసంగిరి. వంగదేశ చరిత్రయందును సారస్వతయందును మతము నందును నవదీప్రమందును చాల ప్రాముఖ్యముగలదని గవర్నరు జవాబు చెప్పెను. సంస్కృతయందు ప్రత్యేక శ్రద్ధాను నొసంగుచు రెండవతరగతి కళాశాలను స్థాపించువిషయమున స్థానిక ప్రజలు కొంతదబ్బును వనూలుచేసి యాసిన గాని అట్టి పనిజరుగ జాలదని గవర్నరు చెప్పెను.

(అ. ప్రె.)

రంగూను హైకోర్టు

రంగూను, జూన్ 30:—రంగూను హైకోర్టులో అసిస్టెంటు గవర్నరు మెంటు అడ్వకేటును బాధిష్ఠులను అను యు. మ్యూటా గారు అడిషనల్ జడ్జిగా నియమింపబడి నేడు స్థానియన కూర్చుండిరి.

(అ. ప్రె.)

గా. సర్. బి. యస్. శర్మ

కలకత్తా జూన్ 30—గా సర్ బి. యస్. శర్మ శిల్పి అడ్వైజరీ కమిటీ అధ్యక్షులు శేపు ఉదయం చెన్నపురినుండి యిచ్చుటికి వచ్చెదరు.

(అ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1926 సం॥ జూలై నెల 1 వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదినండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	91.8	81.1	...	1.54	— 4.59
విశాఖపట్నం	90.1	80.1	0.02	8.02	— 1.97
కాకినాడ	84.2	76.6	0.78	3.64	— 1.87
మచిలీపట్నము	92.1	75.2	1.08	1.45	— 3.28
కర్నూలు	94.0	76.7	0.05	2.85	— 0.24
బళ్లారి	92.0	76.2	...	2.25	+ 0.82
అనంతపురం	...	...	...	5.44	+ 3.81
కడప	90.6	76.0	0.16	5.88	+ 2.80
నెల్లూరు	87.8	77.8	0.01	0.55	— 0.77
మద్రాసు	94.1	81.2	...	0.40	— 1.62
కడపూరు	96.1	82.2	...	1.10	— 0.57
నీలము	92.5	75.6	...	3.73	+ 0.61
కోయంబుత్తూరు	87.7	71.0	...	0.06	— 1.64
తిరుమనాపల్లి	100.2	79.8	...	1.37	+ 0.10
నాగపట్నము	97.7	81.4	...	0	— 1.88
మధుర	98.2	79.8	...	1.20	+ 0.24
పాంబన్	88.8	80.9	...	0	— 0.15
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	— 0.56
తిరువేలూరు	81.6	74.3	0.07	9.88	— 3.80
కొచ్చిన్	84.6	72.8	1.54	33.77	+ 4.86
కాలికట్టు	83.2	74.1	0.72	28.09	— 6.36
మంగళూరు	82.0	74.2	1.81	34.05	— 4.08
తెలంగానూరు	88.8	67.8	...	2.88	— 0.88
మైసూరు	71.2	62.8	0.28	10.44	— 17.02
కొడైకనాల్	65.7	54.1	0.18	27.0	— 4.5

సర్కారులు:—నవ వాతము సాధారణముగ నున్నది. మచిలీపట్నములో 1.08, కాకినాడలో 0.78 వర్షించెను. విశాఖపట్నములో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కాకినాడ మచిలీపట్నములలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. గోపాలపురంలో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీపట్నములో 2½, కాకినాడలో 11 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి స్థలములందు 4 డిగ్రీలు తక్కువ. ఉష్ణోగ్రత:—కడపలో 0.16" వర్షించెను. కర్నూలులో చినుకులుపడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 7½ డిగ్రీలు, రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూటకము:—నెల్లూరులో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. పగటివేడిమి మద్రాసులో 3, నెల్లూరులో 11½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కడపూరులో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో 8½ డిగ్రీలు తక్కువ.

అంతర్జాతీయము వచ్చే 24 గంటలలోపుగ గన్పించు.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూరు.

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు.

శ్రీ శే. చిరరంజన్ దాసు

కలకత్తా కార్పొరేషను సభ నిలిపివేయబడెను

కలకత్తా జూన్ 30—చిరరంజన్ దాసుగారి ఆకస్మిక ఆకాల మరణమువలన వసంతా దేవికిని ఆమె కుటుంబమునకును గల్గిన వాణిజ్యమునకు సానుభూతిగ నేటి కలకత్తా కార్పొరేషను సభ లేవరియకు నిలిపివేయబడెను. సభ్యులందరును నిలుచుండగా సానుభూతి తీర్మానము గావింపబడెను. అ. ప్రె.

లక్నోలో 14½ సెన్లు

లక్నో, జూన్ 30:—లక్నోలో మరియొక నెలవరకు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడ్డు 14 సెన్లునుండునట్లు డిప్యూటీ కమిషనరుచేసెను.

11 గురు హిందువులు జేరా యస్సాయిర్ ఖానులలో ఆరెడ్డు జేయబడి.

(అ. ప్రె.)

శ్రీ పునర్వివాహ మహోత్సవము

ఘనవైశ్యకుటుంబములందు జూలై 4 వ తేదీన

జరుగనున్నది.

ఏలూరు జూను 30—శ్రీయంత మోతే నారాయణ రావుబహదరువారు ఏలూరునుండి ఈ దినవ తంతి నంపి యున్నారు. ఘనమైన వైశ్యకుటుంబమునకు చెందిన మహారాజ శ్రీ హ. సుబ్బారాయప్ప శ్రేష్ఠిగారి పుత్రిక చి. సా. ఆర విండును స్వర్ణీయ గ్రంథి పున్నయ్య విచక్షణగారి పుత్రుడు బస శేంద్రుడు ప్రగారి కిచ్చి ఏలూరులో శ్రీరాజా మంత్రి ప్రగడ భుజంగబహదరు జమీందారుగారిభవనమున పాణిగ్రహణముహూర్తము జూలై 4 వ తేదీ ఉదయము 9-30 గంటలముహూర్తమున జరుప పెద్దలు నిశ్చయించినారు. కనుక వైశ్యకుటుంబములు నాయకులును సంఘసంస్కరితాభిమానులును బంధుమిత్ర పరివారసహితముగ విచ్చేసి షభావరల నాశిర్వదించి సత్కారములనంది మమ్మావందింపజేయగోరుచున్నారు. ఇక్కడ వైశ్యులందరును దీనియందు పాల్గొనుచున్నారు. వైశ్యమహాసభాధ్యక్షులు తమరాకను తెలియబరచియున్నారు. ప్రత్యేక విచ్చిక సేవాదళము, కారులు, బసలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. వైశ్యపౌరులు నాయకులకు సన్మానపత్రము లర్పింప తీర్మానించిరి. ఉదయం 9 గంటలకు శుభమూర్తము. సాయంకాలము 6 గంటలకు ఊరే గింపుటుత్సవము.

ఆర్యవైశ్యసంస్కరణ సంఘము

జూలై 4 తేది ఆవివారము, ఏలూరులో జరుగనున్న వైశ్యవిలంతు వివాహసందర్భమున సంసారములలో రాబోవు అతిథులకు యీ విధముగా విడుదలు ఏర్పరచబడినవి:—

1. మద్రాసువారికి మోతేనరసింహరావుగారి గృహము
2. కృష్ణజిల్లా ,, జవ్వారి అప్పారావు ,, ,,
3. దత్తమండలం ,, సలాది జగన్నాథరావు ,,
4. గుంటూరు, గోద వరినారికి మాజేటి రామచంద్రరావు ,, ,,
5. ద్రావిడ, మైసూరురాష్ట్రములు, మోతేనారాయణరావు ,, ,,
6. నైజామరాష్ట్రము ,, గ్రంథి ఆంజనేయులు ,,
7. విశాఖపట్నం జిల్లా ,, బల్లభద్ర రామకృష్ణయ్య,,
8. నెల్లూరుజిల్లా ,, పోళిశెట్టి గోవిందరావు,,
9. పశ్చిమ గోదావరి ,, కంభంపాటి కన్నయ్య ,,
10. ఆర్యసమాజకులకు } చింతా సోమరాజు ,,
బ్రహ్మసమాజకులకు }

మాడు, నాలుగు లేదీలు ఏలూరు పవరుపేట స్టేషను లలో వాలంటీర్లు కామకొనియుండురు.

మోతే నారాయణరావు,

మాజేటి రామచంద్రరావు.

శ్రీమహాత్మా మలయాళ వాల్మీకిమందిర ప్రవేశ మహోత్సవములు-కొంకమాచుపల్లె

ఇచ్చట ప్రతిపద యేకాదశియందు సశ్వ జ్ఞాన ధర్మోద్ధారకులగు శ్రీ మహాత్మా గాంధీ శ్రీసద్గురు మలయాళస్వామి, శ్రీ ఆంధ్ర వాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బారావుగార్ల దివ్యగ్రంథముల నుండి ముఖ్యభాగముల చదివి మద్య, మాంస, విదేశీపద్యుల నీక్షేపములగురించియు, భక్తిజ్ఞానముల గురించియు నుపన్యసింది కత్తికొలది తోడి సోదరులనేవ జేయుటకై మందిరము నిర్మింపబడెను. నూతనప్రవేశోత్సవాధ్యక్షులుగా బ్రహ్మశ్రీ ఆంధ్రవాల్మీకి వావిలికొలను సుబ్బారావుగారు ౨౭-౬-౨౬ తేది దయచేసిరి. గురుపూజ గావింపబడెను. చట్టుప్రక్కల నుండి భజనలతో వచ్చిన సభ్యులకు గుమారు ౨౦౦ మందివరకు భోజనము జరుపబడెను. పారిశ్రామిక, ప్రజ్ఞాప, గణేంద్ర పటములు చూపుచు సాయం వరదదాసు యుపన్యసించెను. వజ్ర తున్ని వైష్ణవగేయము కీర్తించబడెను. ఇద్దరు ప్రబోధము గావింపబడెను. శ్రీ ఆంధ్ర వాల్మీకిగారు గుమారు ఒకగంట సేపు భక్తిజ్ఞానముల గురించియు శ్రీ కొండండరావు నేవక సమాజ విధులగురించియు గంధీరవన్యాసము గావించిరి. ఏకొరంతయు లేక సభ నిర్విఘ్నముగా కొనసాగి రాత్రి 8 గంటలకు ముగింపబడెను.

(ఒకవిలేఖరి)

కిర్లంపూడి జమీందారీ విభజన కాకూడదు

శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన చట్టము

ఈ దినము చట్టము రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడునట్లుగా బి. జి. కె. కాలం చెట్టిగారి సేవన ప్రకటించబడినది:-

కిర్లంపూడి బి. సి. సంస్థానములు దొంతమరు రాయవం సంస్థానములు భాగములుగా చీలిపోయినందున సంస్థానాధీశులు యిష్టము వచ్చినట్లు పంచాయిత్యులు ఏర్పరచుకొనుటకు మంచిని తోచి యిట్లు శాసనము గావించబడినది:-

ఈ చట్టము "కిర్లంపూడి బి. సి. సంస్థానములు దొంగ తేమరు రాయవం అవిభాజ్యములగు సంస్థానముల చట్టము 1926" అనబడును.

కోర్టువా రిదివర కెల్లు తీర్మానించినను, ఇదివరకు నిబంధన లేకున్నను యికముందు కిర్లంపూడి బి. సి. సంస్థానము కిర్లంపూడి గ్రామము తప్ప కిర్లంపూడి సంస్థానము గోదావరి జిల్లాలోని దొంతమరు రాయవం సంస్థానములు మదరాసు అవిభాజ్యపు సంస్థానములచట్టము (ఇంపార్టిబుల్ ఆక్టు) 1904 ప్రకారము అవిభక్తముగ నుండవలెను. ఆ సంస్థానముల యజమానులు యిప్పటి వారు కాని వారి వారసులుగాని యీ చట్టము ననుసరించియు వాడుకొనవలెను.

ఈ చట్టము అమలు జరుగక పూర్వము జేయబడు అప్పులను గాని విభాగములకుగాని దీనివలన నష్టము కలుగదు.

కారణోద్దేశములు

రాజా శ్రీ రావు రామకృష్ణ రంగరావు బహదూరు గారికి తన తండ్రి బొబ్బిలి మహారాజు శ్రీ రావు సర్ వెంకట స్వేతా చుపటి రంగరావు బహదూరు గారు జి. సి. వి. ఇ. సి. బి. ఇ. గారి పెట్టుమెంటు దీక్షాద్వారా (1916 నవంబరు) 6 కిర్లంపూడి బి. సి. సంస్థానములో అవిభక్తమైన సగభాగము, దొంతమరు రాయవం సంస్థానములు చేకూరెను. ఆయన కిర్లంపూడి బి. సి. సంస్థానములో అవిభక్తమైన సగభాగము దొంతమరు రాయవం సంస్థానములు చేకూరెను. ఆయన కిర్లంపూడి బి. సి. సంస్థానములో మిగతా సగభాగమును 1917 ఫిబ్రవరిలోను, 1918 ఆగష్టులోను కొనివేసిరి.

పైన చెప్పిన సంస్థానము లన్నియు ప్రాచీనకాలము 16 వ శతాబ్దమునుండి అవిభాజ్యపు సంస్థానముగ వచ్చుచున్న పెద్దాపురం ప్రిన్సిపాలిటీయందు చేరి యున్నవి. ఆజమీందారీని పాలించు ప్రాచీన వంశమువారు కేవలపుత్రుని వారసత్వపు హక్కు ననుసరించుచున్నారు. ఈవంశమువారిలో నొకరితోనే డ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్థిరముగ ఒడంబడిక గావించుకొనిరి.

బొబ్బిలి మహారాజుగారు అవిభాజ్యపు ప్రాచీనసంస్థానముగు బొబ్బిలి జమీందారీ నేలుచున్నారు. వీరి వంశమునందు గూడ క్షేత్రపుత్రుని వారసత్వపు ఆచారమే గలదు.

బొబ్బిలి మహారాజుగారు తన రెండవ కుమారుడు రాజా శ్రీ రావు రామకృష్ణ రంగరావు బహదూరు గారికి పైన చెప్పిన సంస్థానములను వంశ గౌరవమును నిలబెట్టుటకుగాను ఇచ్చివేసిరి.

కావున అవిభాజ్యపు సంస్థానముల కిర్లంపూడి బి. సి. దొంతమరు, రాయవంములు మామను మరల క్షేత్రపుత్రుని వారసత్వపు ఆచారము గలవారికే చెందినవి.

ఈసంస్థానములకు సాలీన రూ-106,616- 6- 7 రాబడి. గ. రు. మెంటువారికి రు 16,168-18-0 పేషెను చెల్లింతురు. తనసంస్థానములు అవిభాజ్యములుగ నుండవలెననియు, పెద్దకుమారుని వారసత్వపు ఆచారము ననుసరించియు యుండవలెననియు తనవంశమువారు కాపాడవలెననియు కోరిరి. బొబ్బిలి మహారాజుగారును, బొబ్బిలి రాజుగారును కూడ అందుల కంగీకరించిరి. రాజా శ్రీ రావు రామకృష్ణ రంగరావుగారికి రెండవకుమారుని జటు ప్రోబురాజుగారికి వెంపక మిమ్మటచే ప్రస్తుతము ఒక్కొక్కమారుకి హక్కుదారుడు కలడు. ఈశాసనము ప్రకటించుటకు న్యాయవిషయముగ ప్రతిబంధక మేదియు లేనందున ఈసంస్థానములను అవిభాజ్యపు చట్టమును, 1909 క్రింద చేర్చుట మంచిది.

పోలండుపట్టాలము

పైనికప్రదర్శనము-పెల్లువేలి 36 గురు చనిపోవుట (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

దేశీక, జూలై 1:-పోలిపాపట్టాలము పోలియజిల్లాలో పైనికప్రదర్శనము జేయుమండ పెల్లు ఒకటి పగిలి 36 గురు చనిపోయిరి 41 మందికి గాయములు తగిలెను.

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము

సత్యమూర్తి, యాకూబు హుస్సేనుగార్లు

ప్రబోధము

కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రచారము సభ నిన్న సాయంకాలము బెల్లుగోడు మసీదువద్ద జరిగెను. సామి వెంటాచెలం చెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. చేపాకు సభలో అల్లర్తికూర్చి చెప్పిరి. అది బుద్ధిపూర్వకముగ ఎత్తుబడి మీదనే జరిగెను. డా. నల్లేశు ముదల్యారుగారు నేడు జన్మి సుపక్షమునం దివిడిరి. ఇదివరకు తనతో గలసి శాసనసభలో మంత్రి పదమునందలి లోపములెందుమండెను. ఎన్నిసారు లిట్లుమారినను మారుట యందేమో యుద్దేశముండవలెను. అతను ఎన్నడైన ప్రజల కష్ట యిష్టముల ననుసరించి పనిజేసియుండెనా? మనము ఏదేశపాలకులతో పోరాడుచున్నపుడు వారివద్ద సాంఘికప్రాతినిధ్యము నేడుకొనుట గౌరవహీనము. అని చెట్టిగారు చెప్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు

సత్యమూర్తిగారు పిమ్మట నుపన్యసించిరి. దౌర్జన్యమును దౌర్జన్యముచే నెదుర్కొనవలసియుండును. అందు ఇరు పక్షములవారు పనిజేయుటకు వీలుండును. సభలో అల్లరిజేసేందువలన కార్యము నెరవేరదు. మర్యాదగ గడవిపావుట మంచిది. ఓటరుల అభ్యర్థనల యోగ్యతలను సరిజూడగలరు. దేశస్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడ గంకణము గట్టుకొనినవారికే ఓటు నీయవలెను. కందస్వామి చెట్టిగారు బిరుదు వదలుకొనుట వారు యిందు మనస్ఫూర్తిగ చేరినటులకు తార్కాణము. డా. సి. నల్లేశు ముదల్యారుగారు రేపు రావు బహదూరు బిరుదును వదలి వచ్చినచో వారికే బలపరచెదము.

జన్మి సుపక్షమువారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును కోరుచున్నారు. ఏ దేశములోనైన సాంఘికప్రాతినిధ్యమువలన స్వరాజ్యము చేకూరినదా? జన్మి సు పక్షమువారు వాతిభేదముల పోగాట్టి విక్రము జేయవలెనని జెప్పుచురు. కాని ఆదిద్రావిడులకు నిమ్మ జాతులకు ప్రత్యేకముగ ప్రాతినిధ్య మొసంగిరి. గత ఆరేండ్లలో వీరేమి జేసిరి. బ్రాహ్మణేతరులకైనను మేలుజేయగలరా? పల్లిమసర్వకులవలదు ఉన్నతోద్యోగమును మనదేశములకెన్నడు యివ్వరని వీరు గుర్తింపకన్నారె.

నల్లేశు ముదల్యారుగారు వారి మిత్రులు గాంధీమిత్రులమందురు. అట్టియెడ గాంధీ పటమునకు విరుద్ధముగ నేలకాసిం చిరి? ఖద్దరునకు ప్రతిహతులుగ పోలిను కమిషనరుగారి కెల్లు సహాయము జేసిరి? కావున కాంగ్రెసు వారికి ఓటుజేసి, సి. నల్లేశు ముదల్యారుగారికి మూడేండ్లు సెలవిచ్చి కందస్వామి చెట్టిగారిని కార్పొరేషనుకు పంపవలెనని కోరిరి. డి. సి. కృష్ణ స్వామి పవలారు తమిళభాష నుపన్యసించిన పిదప కందస్వామి చెట్టిగారు గూడ తమిళమున మాట్లాడిరి. జన్మి సు పక్షమువారు బ్రాహ్మణులను వెనుక బెట్టుటకై వారిని నిందించుచున్నారుగాని, స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణ పక్షముగాదు, బ్రాహ్మణీ తరపక్షముగాదు. జాతీయ పక్షమనిరి.

యాకూబు హుస్సేనుగారు

జనాభియాకూబు హుసేనుగారు చివర నుపన్యసించిరి. ఓట్లిచ్చునపుడు స్వలాభమును విచారించరాదు. డా|| నల్లేశు ముదల్యారుగారి మహమ్మదీయ మిత్రులు వారి సహాయార్థము సభ జేయునట్లు ప్రకటించబడినది. తిరుచిశిక్షణలో మహమ్మదీయులందరూ పేదవారు. వారు ఎప్పుడో యొకప్పుడు నల్లేశు గారివద్ద మందులు పుచ్చుకొనియుండురు. కాని ఓటు అంత సులభముగ ఇచ్చివేయునదికాదు. మదరాసు పౌరులందరకు మేలుజేయగల అభ్యర్థులకు ఓటు నీయవలెను. నల్లేశుగారు అట్లు జేయుచున్నచో వారికియ్యట మంచిదే. మూడేండ్ల క్రిందట డా|| నల్లేశుగారును సి. ఆర్. రెడ్డిగారును జన్మి సుపక్షముతో విసుగు చెందితిమని చెప్పి తమకు సహాయము జేయుమని కోరుచు తనవద్దకు వచ్చిరి. కాని జన్మి సుపక్షము వారే మంత్రిలగుటచే వారిపై విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానమును గావించిరి. ఆసందర్భమున మహమ్మదీయ సభ్యుల సహాయమును గోరుటకై తనవద్దకు వచ్చిరి. తాను అప్పుడే జయిలునుండి వచ్చెను. జన్మి సుపక్షము రాజకీయదర్శనములో స్థాపింపబడలేదు. మరియు ప్రభుత్వమున కనుకూలముగ నున్నట్లు దోచెను. కావున తాను సహాయము జేపెననని రెడ్డిగారికి డా|| నల్లేశుగారికి జెప్పి, అటు యిటుగనన్న మహమ్మదీయ సభ్యులకు బోధనేసి 18 రు ఒక్కరికిగ వివ్యాస రాహిత్య తీర్మానమునకు అనుకూలముగ ఓటు జేయునట్లునరెను. జన్మి సుపక్షమువారి సేవను మరచిపోయిరి. గాని ఫలితమేమి? తాను శాసనసభకు నిలబడవలసినపుడు మహమ్మదీయులందరూ ఏకమగుదురను భయముచే వలసిరి. ఇప్పటి కైనను తనకు మహమ్మదీయులలో పలుకుబడి పోలేదు. డా|| నల్లేశు ముదల్యారుగారు మనస్ఫూర్తిగ మహమ్మదీయ స్వలాభములేక వచ్చునట్లు చెప్పిరి. 15 గురు ప్రతినిధులను కార్పొరేషను కంప గలిగిరి. ఈసారిగూడా అట్లే జరుగవలెను. అని యాకూబు హుసేనుగారుచెప్పిరి.

* * *

చక్రయ్యగారికి జవాబు

సీ. శ్రీనివాసయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-
వి. చక్రయ్య చెట్టిగారు విక్టోరియా హాలులో ఉపన్యాసమునందు "తన్ను కార్పొరేషను అధ్యక్షుడవడికి నియమించ నందుకు అభిప్రాయములు మార్చుకొనె"నని నేనన్నట్లు చెప్పిరి. చక్రయ్యగారు మాపక్షముతరపున అధ్యక్షిగ నియమింపబడలేదని నేనెన్నడుననలేదు. ఆతని ఎట్లయినను నేను కార్పొరేషను అధ్యక్షునిగ జేయజాలకుండేనంగలను చక్రయ్యగారు ఆభాగంబైరిని నేననియుంటిని. చక్రయ్యగారి మాటలయందే ఆ విషయము వెల్లివిజియబడినది. తాను పట్టుదగల బ్రాహ్మణేతరుడగుటచే అధ్యక్ష పదవి నిరకారించిరి. అని ఆయన బలుకుటయే యథార్థమని చెలియుచున్నది. ఆ ఉపన్యాసముగూరి యింతకు మించియేమియు జెప్పనొల్లను.

బెంగాలు పారిశ్రామికశాఖలు

నివేదికము

ప్రభుత్వముయొక్క తీర్మానము

బెంగాలు, జూను 30:- 1925-వ సంవత్సరముయొక్క పారిశ్రామిక శాఖ పరిపాలనపై బెంగాలు గవర్నరు మెంటు దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానమును గావించెను:-

సాంకేతిక విద్యాభివృద్ధిగావించుటకు, నూతన సాంకేతిక విద్యాప్రతిష్ఠాపనలు స్థాపింపబడినవి. ప్రభుత్వ ధనసహాయము పొచ్చింపబడినది. ఇద్దగు విద్యార్థులకు నేన సహాయము నిచ్చుటకు యేర్పాటు జేయబడినది. పరీక్షకులకు ప్రభుత్వము ధనసహాయము నీయవలసిన ఆవశ్యకత అగుచెంది నదనియు, అందుకొరకు చట్టమును గావించవలయుననియు గవర్నరు నిశ్చయించెను. సాధ్యమైనంత తొందరగ ముఘాయిచా చట్టమును గావించుటకు ప్రయత్నములు సులభమగుచున్నవి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము

కోవూరు, గోదావరి వీరము

ఈ విద్యాలయములో యిదివరకు సాహిత్య శిక్షణ పరీక్షకు చదువుచున్న విద్యార్థులు, యిక్కడనే చదువుకొనుటకు వత్సాహలకై వచ్చియుండుటచేత దీని పరిపాలక సంఘము వారు, యిప్పుడున్న పండితులచేతనే ప్రైవిసరి పరీక్షకు తయారుచేయించి పైరెండు సంవత్సరములలో పైనో పరీక్షకు పంపించుటకు సిద్ధముగానున్నారు. కాబట్టి, సాహిత్య, వ్యాకరణ శిక్షణముల మొదటి రెండు క్లాసులను, సంస్కృత విద్యాకో ఆంధ్ర విద్యాకో క్లాసులను మొంట్లెన్ను, ప్రైయెంట్లెన్ను క్లాసులను యీజూలై మాసములో తెరవబడుచున్నవి. ప్రైయెంట్లెన్ను క్లాసులో చదువుకొనువారికి తప్ప, ట్యూనపై క్లాసులలో చదువుకొనువారికి, భోజనవసతి సాధ్యమైనంత వరకు యేర్పరచబడును. ఎంట్లెన్ను క్లాసులో చేరువారు మాత్రము, ముందుగా మేము పంచకార్యములలో జరిగించు పరీక్షలో పాస్ అయినకాని చేర్చుకొనబడరు. ఈ సంవత్సరము ప్రైవిసరి పరీక్షలు ప్యాసుగాగల వారందరికిని, వచ్చే సంవత్సరమునుండి మూడు నాల్గు క్లాసులు యేర్పరచి, అన్నిచెట్టి విద్యకెప్పి పైనో పరీక్షలకు పంపగలుగుదుము. కాబట్టి, క్లాసులలో చేరదలచినవారు జూలై మాసము 15 వ తేదీలోగా చేరవలెను. వచ్చే విద్యార్థులను బట్టి ఆయా క్లాసుల ట్రైముటే బిత్ యేర్పరచవలసియుండునుగాన, శీఘ్రముగా విద్యార్థులు యిక్కడకు రావలెను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

ప్రెసిడెంటు, ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము, కోవూరు

బాటిక పేరు	వయస్సు సం.	గడగతి ఒకసారి
శేషమల్ల నీతమ్మ	11	ప్రథమ బంధురపరమ
తూములూరు కమలమ్మ	18	ద్వితీయ పెండ్లిపరకమ్మ
గట్టపల్లి విశాలాక్షమ్మ	18	యా 2/- లు వెలిగల గ్రం
సర్వేపల్లి కామశక్తిమ్మ	12	యా 2/- లు ,, దములు
ముంగమూరు పిచ్చమ్మ	12	యా 1/- లు ,,
దేశిగట్ల స్రుధారాంబ	11	యా 1/- లు ,,

మొత్తము కనకమ్మ

వ్యవసాయపరులు

స్త్రీలు శాసనసభాసభ్యులగుట కనర్హతల తొలగింప ప్రయత్నములు

బొంబాయి స్త్రీమండలి సభాధిమాండు

బి. దాసుగారి తీర్మానము

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ స్పెషల్ సర్కిల్)

బొంబాయి, జూన్ 29:—పురుషులతో సరిహద్దునుగ రాజధానిల శాసనసభలందును కేంద్రశాసనసభలందును గూర్చిని దేశీ పరిపాలనా భారముందు స్త్రీలు పాల్గొనవలయునని గోరుటకు యూరపియన్, హిందూ, ముసల్మాన్, పార్సీ స్త్రీల బహిరంగ సమావేశము పోషవారము సాయంత్రమున జరిగెను. సభయందు డెల్టా సంఘ ప్రతినిధులును ఉపన్యసించిరి. పరిపాలనయందు కొన్ని కాలి సమగ్రతతో పురుషులు పరిపాలింప జాలరనియు, అట్టి శాఖనిర్వహించుటయందు స్త్రీలుచగినవారలనియు మహిళా సమావేశాభిప్రాయముగనెన్నెడి. సర్ హారిసింగ్ గవర్నరుగారు ఇందులకు తార్కాణముగ ఆనంద్రియందు ప్రవేశపెట్టిన పునస్సంధానయోగిర్వయ శాసనమువారు జేర్కొనుచున్నారు. అసభయందు స్త్రీలున్నరొడ గవర్నరుగారి చట్టము తప్పకుండ సవరణ లేకయే ఆమోదింపబడెడిది. పురుషులతో సమానముగ ఆలోచనలందు పాల్గొనుటకు స్త్రీలకు అధికారముగలదు. "పురుషులు స్వాధిపరత్వము విడచి, స్త్రీలకు న్యాయముచేకూర్చునరకును, స్వరాజ్యము అంగరాని ఫలముల కర్తృబాదుట యని చలంపవలయు. స్వరాజ్యముకొరకు పురుషులు వేయకేకలరణ్యకోదనములు" అని మరియొక స్త్రీ వచించెను.

"స్త్రీలు అవాకులు చవాకులు ప్రేలుమండెదరందురు. పురుషులు స్త్రీలతో యీ విషయమై తీసిపోవరు. వారుజేయునది బహువ్యవస్థను చెప్పి ప్రగల్భములకు మితిలేదు." అని కజిన్గనిభార్య వచించెను. రాలీవు మాసమున పునహాయందు సమావేశమున బొంబాయి శాసనసభ స్త్రీలకు న్యాయమును సత్వి, భారతదేశమందలి యితర రాష్ట్రములకు మార్గదర్శకముగ నుండవలయునని ఆమె గోరుచున్నది.

దాసుగారి తీర్మానములు

రాలీవు భారత సామ్రాజ్య శాసనసభయందు దిగువ ప్రకటించిన తీర్మానముల బి. దాసుగారు ప్రతిపాదించుటకు ముందుగ ప్రచురించిరి:—

(1) ఆసంబ్ధి పథ్యరాండుగ నెన్నుకొనబడుటకుగాని, లేక దొరతనముచే నియంపింపబడుటకుగాని, స్త్రీలపైగల అనర్హతల తొలగింపవలయునని యీ సభవారు రాజప్రతినిధినిగోరుచున్నారు.

(2) భారత జాతీయ నాయకులతో సంప్రతించి జాతీయ పతాకమును నిశ్చయింపవలయుననియు, దానిని రాయలు యిండియను నావికదళము యిండియను మెర్మెంట్లనుమెర్మెంట్లను యిండియను కాన్సల్టేటులందు ధ్వజస్థాపనము జేయవలయుననియు యీ సభవారు రాజప్రతినిధిని గోరుచున్నారు.

(3) నానాటికి పెరుగుచున్న సాంఘిక వైషమ్యముల విచారించుటకు, ముఖ్యముగ వైషమ్యముల కారణముల నరయుటకును, ఆర్థిక, మతైక, ఎన్నిక, నిరుద్యోగ, విద్యాపమన్య లే వైషమ్యమున కెంతరకుగారణముల విచారించి, సాంఘికతగవుల నంతమొందించుటకును, భారతదేశమందు నివసించుచున్న సర్వసంఘముల మధ్య మైత్రిస్థాపించుటకును మార్గముల సిఫార్సు జేయుటకు అధికారులు అసభికారులు సంఖ్య విస్తారముగను గల సంఘము నియమించవలసినదని యీసభవారు రాజప్రతినిధికి సిఫార్సుజేయుచున్నారు.

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

"మ్యాన్యుగారి పండ్రిండు బౌద్ధములు" అను గ్రంథము శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ సేవాశ్రమమువారివల్ల మహోత్సాహములారములబట్టి నేకరింపబడి రెండవ ముద్రణములో 1120 పుటలకు పైగా గల రెండుభాగములుగా ముద్రించబడినది. ఇందు, హోమోపెథిక్ శాస్త్రీయ, ఓషధ శాస్త్రీయ తత్వములు చెప్పబడియున్నవి. గ్రంథ విక్రయములలోని లాభము అలహాబాద్ ముదిగంజ్ రామకృష్ణ సేవాశ్రమనిధికి చేర్చబడును. వెల రూ 5/- వి. పి. ఛాట్టర్జీ ప్రత్యేకము ఈక్రింద కనినవారివద్ద దొరుకును.

ది. రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమధర్మ బౌద్ధశాల ముదిగంజ్ అలహాబాద్.

మోల్లీనులో వేగు లేదు

బీహారు ప్రభుత్వప్రకటన

పాట్నా, జూన్ 29:—మోల్లీనులో వేగు లేదనియు వేగునయ్యేమోయని ఒరిస్సా ప్రభుత్వలోనికి మోల్లీనునుండివచ్చు ఓడలు రాకుండ విధింపబడిన నిబంధనలు తీసివేయబడినవనియు బీహారు - ఒరిస్సా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సర్వపక్షనిధికి చందా

ఉదకమండలము, జూన్ 30:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందు రాజకీయశాస్త్ర ప్రాధాన్య పదవికి రైటు ఆనర్ డిక్ శ్రీనివాసశాస్త్రీగారి చిత్తావృత్తికదానిని విశ్వవిద్యాలయమునకు బహూకరించుటకును ప్రారంభింపబడిన సర్వపక్షనిధికి ఆనిధి కార్యదర్శి కీయవలసినదని ఆర్. యస్. యల్. పోలకుగా రొక నూటరూపాయలచెక్కును జి. ఏ. నరేశుగా రికి పంపిరి. (అ. ప్రె.)

కోయంబత్తూరు కళాశాల

కె. రామయ్యగారిని ఆక్సుఫర్డ్ బంపుట

కోయంబత్తూరు, జూన్ 29:—పుత్తూరుమండల ప్రత్యేకముగా నభ్యసించు నిమిత్తమై కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలలోనికి, రామయ్యగారిని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఆక్సుఫర్డ్ పంపనున్నారని తెలియుచున్నది. వీరు రెండు సంవత్సరముల కాలము ఆక్సు ఫర్డ్లో నుండవలసియున్నది. ప్రభుత్వము వారి కీసంబంధము 15,000 రూపాయలుఖర్చును. అ. ప్రె.

నర్ అశుతోష్ గుగారిపటమును బహిరగ్రత మొనర్చుట కలకత్తా, జూన్ 29:—సర్ అశుతోష్ ముఖర్జీగారి పటమును నేటి సాయంకాలమున బహిరగ్రత మొనర్చుచు సర్ అశుతోష్ గుగారు హిందూదేశములో మహామేధాసంపన్నులలో నొకరని జడ్జిను రావ్ కినుగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

నైజాము కుమారులు పుట్టినదినము

సికింద్రాబాదు, జూన్ 29:—పెద్దకుమారు లిద్దరికి జన్మదినోత్సవసంవర్ధమున నైజామాగారు వివాహంబిరి. మామూలుగా నజరు లీయబడెను. (అ. ప్రె.)

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదబ్బా డాది

భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

హరికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీరామ జననము, శీతాశ్యామము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, నుగ్రీవసఖ్యము, హనుమత్సందేశము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాజ్ఞావ్యములు. హరికథాకాలక్షేపములకుం బరిశిష్టమును. దీనివెల పోస్టేజీగా రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 112

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-భాగము:—వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవసిద్ధముగా కులభముగా చేయవలసిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి రు. 1-4-0; పి. పి. 0-4-0 2-భాగము:—శుద్ధులు, భస్మములు, వంటఖజ్జలి బౌద్ధధములు, ఆషవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు, మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది. (3) 3851 1-కి రు. 1-12-0; పి. పి. 0-6-0 పి. కి. పి. ఆంధుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి నెల్లూరుజిల్లా.

వస్తుగుణ దీపిక

2806

ఆయువన కూర్పు నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించెతిమి ఇందు సమస్త వస్తువులు మూలకలు, కాయసూరలుల ఫలములు అమోర పదార్థములు మొదలగు వానియొక్క కులగు దుర్గుణములు జక్కగ వివరింపబడినవి. దీని సహాయమువలన ఆరోగ్యమును బడయగలరు. ప్రతి గృహముందును వీగంధ ముంచవలసినది వెల రు 5-0-0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. యర్రా జగారాపుబదర్పు, రాజమండ్రి.

పంజాబు శాసనసభ

మూడు జెయిలు సంస్కరణ చట్టము లంగీకరింపబడెను

సిమ్లా, జూన్ 29:—నేడు పంజాబు శాసనసభలోమూడు ముఖ్యమైన జెయిలు సంస్కరణచట్టములు ఎట్టి మార్పులును లేక యే అంగీకరింపబడెను. వానిలో రెండు జెయిలునుండి ప్రాబేషనుమీద విడుదల చేయబడిన వారి సత్ప్రవర్తనను గూర్చియు క్రొత్త జెయిలు అధికారులనుగూర్చియు చెప్పుచున్న లమ్మడను నివేదికనును అమలులోనికి తెచ్చుచున్నవి. పెద్దవారినుండి వేరుచేయబడిన ఖైదీలకు బోర్డులు సంస్థలయందు శిక్షణ గరవుటను గూర్చి మూడవ తీర్మానము చెప్పుచున్నది. మరియు ఆసంస్థనుండి వారిపొయినట్టిగాని, లేక బోర్డులకు సంబంధించిన గొప్ప నేరమును జేసినట్టి గాని, లేక చెప్పినప్రకారము నడచుకొననట్టిగాని హాళి జెయిలుకు మార్పుల కీతీర్మానము స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి అధికార మొసంగుచున్నది.

సస్టి మెంటరీ డిమాండులు

తక్కిన సస్టి మెంటరీ డిమాండులన్నియు నేకోతయును లేకయే ఓటుచేయబడెను. చాలనేపు చర్చ జరిగినవిచ్చుట ప్రాచీనచీరాముగారు తమకోత నుపసంహరించుకొనిరి. సభాసేటు ఎడ్వోకేట్ జి. పర్వీనువారి టైముస్కేలు ప్రశ్న స్థాండింగ్ కమిటీ కలంకచేయబడుననియు కాని, వారి శిఫారసులు ప్రభుత్వము వారిని బదులను చేయజాలననియు తదుపరి విద్యాంగమంత్రి నమ్మకము చెప్పెను.

కోల్డ్ ఫీజుసవరణ

500 రూపాయల విలువవరకు దావాలలో పూర్వపు రేట్లనే నిలుపుచు 1922 ఆక్టును సవరణజేయుచున్న కోల్డ్ ఫీజు బిల్లువలన ప్రభుత్వమువారి ఆదాయములో 9 లక్షలకు బదులుగా 25 లక్షలవద్దము వచ్చుచున్నందున ఈ సవరణ సక్రమమైనదా యని ప్రశ్నవచ్చెను.

బిల్లుయొక్క ఉపోద్ఘాతమును చెప్పాల్సిన తరిసితులను హద్దులేనివిగా నుంచుచున్నవి అధ్యక్షుడు గాల్ చాదిరిసాటు డిక్ గారు విధించిరి. కావున సవరణ సక్రమమైనదే. 4 గురు సవరణను బలపరచగా 7 గురు అడ్డగించిరి.

ఫలాహారాసంతరమున గౌరవనీయులగు వి. జి. వేటెలు గారు కార్యక్రమముంతయు జూచుచుండిరి. ఋణదాతలబిల్లు లేపు రావచ్చును. (అ. ప్రె.)

పంజాబుహిందూసభానియామకములు

లాహోరు, జూన్ 29:—పంజాబు హిందూసభవారు పంజాబు శాసనసభకు అభ్యర్థులను నియమించు పని తొందరలో నున్నట్లు తెలియుచున్నది ఇప్పటికి 9 నియోజకవర్గములనుండి నియామకములు బయ్యెల్లెడలి నవి. ఎన్నుకొనబడినవారిలో 5 గురి వరకు పథలో నున్న వారు. రాజా నరేం ద్రవాద్ ధూస్వాముల స్థానమున కభ్యర్థి రాయు బహుమారు నేవకరాము మూల్లాను రూరలు, రాయు సాహెబు గంగారాం అంబాలా సిమ్లా రూరలు, డాక్టరు గోకల్ నందు నరాంగ్ రావల్ పిండి అర్బన్, లాభాసింగ్ రావల్ పిండి రూరలు.

చివర పేర్కొనబడిన వారిద్దరును స్వరాజ్యవారులు. డాక్టరు నరాంగుగారు ప్రస్తుత శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకును.

లాహోరు మహమ్మదీయేతర అర్బన్ స్థానమునకు లాలా దుర్గాదాసు నకిలుగారును ఫెలోజుఫూరు సియాల్ కాబ్ అర్బన్ స్థానమునకు ప్రాధాన్య గల్లూ రాయగారును నియమింపబడిరి. అ. ప్రె.)

రామమోహన ఆయుర్వేద

కళాశాల, బెజవాడ.

జులయి 1 వ తేదిన ప్రారంభింపబడును. విద్యార్థులందరును రాగోరబడుచున్నారు. ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠమంత్రి శ్రీమాన్ ప్రతివాది భయంకర కృష్ణమాచార్యులుగారు ప్రిన్సిపాలుగా నున్నారు.

అక్షరహంసలు

అపూర్వశైలి భజనకీర్తనలు అపురూప పద్య రత్నములు ప్రతికీర్తనచరణముల ప్రథమాక్షరములు చేరిన భగవన్నామములగును. వెల పోస్టేజీ గాక 8 అణాలు. 2887

చిరునామా:-గోపరాజు వేంకటసుబ్బారావు, రిలైడ్ హుజూరు క్యాంపుపర, కాకినాడ

“ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును అంతమొందించి వృద్ధిగాంచుడు

జె. ఎ. స్పెండరుగారి హితము

(నెట్టుమిస్టరు గజెటు పత్రికలో భారతదేశమువిషయ
మై ప్రత్యేక వ్యాసములు వ్రాయుచున్న జె. ఎ. స్పెండరుగారు
ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమును అంతమొందింపవలయునని వైశి క
ను వ్రాసినవ్యాసము ఈదిగువ ప్రకటించుచున్నాము.)

ఇంగ్లండునందే జీవితముతయు గడపిన వావంటివారు
భారతదేశపువిషయమునను పరిష్కరించువిషయమై పలకా
తాసగుట విపరీతముగ తోచుచున్నా. కాని బ్రిటిషు రాజ
తంత్రములు భారతదేశపు రాజకీయవిషయములగురించి ఎట్లు
అభిప్రాయపడుచున్నారో వివరింప ప్రయత్నించెదను. భారత
దేశమున రాజకీయములు ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చునని కాని
రాజకీయ పరిణామము క్రమముగ కొనసాగవలయుననినకొన్ని
వర్షములను ఆదరించుట అవసరము.

ఇండియాప్రభుత్వమువారు భారత రాజకీయనాయకులు
గావృద్ధిచెందు తగుకొనియున్నారు. సంస్కరణములను
మార్పుచేయుట సంస్కరణములను వృద్ధిచేయు విషయమై ఆలో
చించుట 1929-వ సంవత్సరమునకు పూర్వము జరుగుటకు వీలు
లేదని ప్రభుత్వమువారు పట్టుపట్టి యున్నారు. భారత రాజ
కీయ నాయకు లీస్థానము లంతమాత్రము అంగీకరించుట
లేదు. 1929-వ సంవత్సరపు గడువు ఈ వివాదమునకు ఆధార
ముగనగును. ఇట్టి గడువు సేర్పరచుట అవసరము. కొన్ని
అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడిన సంస్కరణములను వృద్ధిచేయుటకు
తమకు అభ్యంతరముండదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు.
భారతనాయకులు మంచిపిల్లకాయలవలె ప్రవర్తించి ప్రభుత్వ
ము వారితో సహకారమునకు గడంగుట ముఖ్యమని ఇండియా
మంత్రి తెలిపియున్నాడు. పిచ్చి కుదిరినగాని పెండ్లికాదు.
పెండ్లియైనగాని పిచ్చి కుదుర దనువిధమున భారతీయులు సహ
కారమునకు గడంగినగాని బ్రిటిషువారు సంస్కరణములను వృద్ధి
చేయ బూనుకొనరు. బ్రిటిషువారు తమ దృక్పథమును మార్పు
కొననగాని భారతీయులు సహకారమునకు గడంగరు. పిచ్చి
కుదురుట పెండ్లియగుట యెప్పుడో తెలియకున్నది. నీవు యో
గ్యముగ ప్రవర్తించిన గాని నీకు బహుమాన మివ్వని ఒక
చిన్న బాలునికి చెప్పిన అత డట్టి మరతున కెంతమాత్రము లో
బడడు. సంస్కరణములను వృద్ధిచేయుట బహుమానమునియు
పరమనియు బ్రిటిషువారు తలచుచున్నారు. సంస్కరణములను
వృద్ధిచేయువలయునని కోరుట భారతీయుల హక్కునియు ఎక్కు
వ అధికారములను హక్కులను అనుభవించుటకు భారతీయులు
అన్నివిధముల అర్హులై యున్నారనియు భారతనాయకుల వాద
మై యున్నది. ఈవివాదము ఇంకను మూడు సంవత్సరములు జరి
గిన, పరిస్థితులు మరింత విషమించి సమస్య అనుకూలముగ పరి
ష్కరింపబడుటకు అవకాశమే యుండదని తలచెదను.

1929 సంవత్సరపు గడువు అంతమొందునది. 1929
సంవత్సరము లోపుగ సంస్కరణములను వృద్ధిచేయు విషయమై
ఆలోచించుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు పట్టుపట్టుకొనెడి
రాజ్యాంగనిర్మాణమునకు లోపములు పొడకట్టగనే, మరమ్మ
తు చేయుట అవసరము. కాని గొప్ప మార్పులు జరుగనను
పిచ్చినమ్మకము వ్యాపింపజేయుట ఉచితముకాదు. 1919 సం
వత్సరపు శాసనము ఏవిధముగ పనిచేయుచున్నదో కొంతవరకు
చూచియున్నాము. భారత దేశపు సమస్యలను గురించి సమ
స్యలను పరిష్కరించుటకు తన అర్హతను భారతీయుల కలవడ
చేయుట ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము.

భారతదేశపు సమస్యలు మిగుల క్లిష్టమైనవి. భారతీయు
లే కాక, గొప్ప అనుభవముగల బ్రిటిషు రాజ్యతంత్రములు ఈ
సమస్యలను చక్కగ గ్రహింపజాలుచున్నారని తోచుచున్నది.
భారతదేశమున బాధ్యతాయుత్ర ప్రభుత్వము వృద్ధిచేందుట
యెట్లు? బాధ్యతాయుత్ర ప్రభుత్వము తో పాటు ఇండి
యా ప్రభుత్వము పార్లమెంటు వారికి బాధ్యతై యుండవల
యును కదా. ఈ రెండు బాధ్యతలకు సమన్వయ మేర్పడుట
ఎట్లు? ఒకడు ఇరువురు యజమానులకొంద సేవచేయుట అసం
భవముకదా! ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయప్రతినిధు
లను, బ్రిటిషు పార్లమెంటుకును బాధ్యతైయుండిరి. కాని
బ్రిటిషువారికి సమాధానములను కుదుర్చుటయందు అర్హతమును
కల్గి గలదు. ఏదో ఒకవిధమున ఈసమస్యయను కుదురునని
తలచెదరు. భారతదేశరాజ్యాంగ విధానము ఏవిధమున నుండ
జరయుననుట మరియొకగొప్పసమస్య. ఆమెరికాయందును
జామినియనులయందును ఇన్నివిధముల భారతదేశమునందుకూ
డ ఫెడరల్ ప్రభుత్వవిధానమును స్థాపించుట ఉచితము; లేక
ఇంగ్లండునందునలే యూనిటరీ ప్రభుత్వ విధానమును స్థాపిం
చుట ఉచితము అను విషయము మిగుల ముఖ్యమైనది. సురా
జ్యవాదులు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును కోరుచున్నా
రు. కాని రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసగిన కేం

ద్ర ప్రభుత్వమున కట్టి అధికారము లుండవలయునో నిర్ణయిం
చుట అవసరము. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములకును కేంద్రప్రభుత్వ
మునకు యుండవలసిన పరస్పరసంబంధములను నిర్ణయించుట
అవసరము.

ఈసమస్యలను పరిష్కరించుకొను విషయమై భారతీ
యులు పూనుకొనుట అవసరము. విశ్వవిద్యాలయములందు యువ
కులు ఈవిషయమై చర్చలు జరుపవచ్చును. ఈసమస్యను గు
రించి సర్ ఫెడరల్ కౌన్సిల్ గా రిజిస్టర్ వ్రాసినగ్రంథము చర్చ
కు ఆధారముగ గ్రహింపవచ్చును. కాని భారతీయులయందు బ్రి
టను రాజకీయప్రతిష్ట పనులపట్ల వ్యామోహము అధికముగ
నున్నది. ఇంగ్లండునందునలే పార్లమెంటు సభలు భారతదేశము
నందుండవలయుననియు, వివిధ రాజకీయకక్ష లేర్పడవలయు
ననియు అధికారమునందున్న రాజకీయకక్షమువారు పార్ల
మెంటును దోడిపొయిన రాజీనామ ఇవ్వవలయుననియు రెండవ
రాజకీయకక్షవారు అధికారమునకు రావలయునని అభిప్రాయ
ము అనేకులకున్నది. కాని భారతదేశమున ఎన్నియో వర్గములు
తెగలు యున్నవి. ఇదవిభక్తుని నిర్ణయించుటకు వీలులేని వివిధ
వర్గములవారి భిన్నాభిప్రాయములపై ప్రభుత్వనిర్వహణము ఆ
ధారపడియుండుట ఉచితము యని సందేహింపవలసి యున్నది.
భారతదేశమున ఒకవిధముగ వికమత్వము జాతీయత ఏర్పడుట
కు బ్రిటిషుప్రభుత్వము అఖండమున కృషిని పటిష్ఠవిధమున
భారతీయులు గుర్రెరుగ జాలకున్నారు. భిన్నదృక్పథములు
కలిగిన జాతులతో తెగలతో నిండినభారతదేశమున యూని
టరీ ప్రభుత్వ విధానము లాభకరమని కొందరు సందేహిం
చుచున్నారు. ఆమెరికాయందునలే ఫెడరల్ ప్రభుత్వ విధా
నమును స్థాపించిన కేంద్రప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ అధికారము
లివ్వకతప్పదు. ఆమెరికాయందు కూడ కేంద్రప్రభుత్వమునకు
కొన్ని ప్రత్యేకాధికారము లున్నవను విషయమును గుర్రెరుగ
వలయును.

1929-వ సంవత్సరమునకుపూర్వమే మార్పులు జరుగు
టకు వీలులేదు, వ్యవధిలేదు. కాని ఈవిషయమై చర్చ ఇప్పటి
నుండి జరుగుట ఉచితము. భారత రాజకీయ నాయకులు నూ
త్నుబుద్ధిగలవారు. పరస్పరులు విమర్శకులు ఆత్మేపింపువిధమున
మార్పు మగు పట్టుదల గలవారు కారు. కాని బ్రిటిషు రాజ్యాంగ
గ ప్రతిష్ఠాపనలయందు వారికి అభిమానము విశ్వాసము అధిక
ముగనగును. బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠాపనలు అన్నిదేశములకుతెగియుం
డు నని వీరు నమ్ముచున్నారు. పాశ్చాత్యదేశములందు ఈప్రతి
ష్ఠాపనలను వృద్ధిచేందుటలేదు. ఇంక తీవ్రమగు జాతి మతభేద
ములతో నిండిన భారతదేశమున ఈప్రతిష్ఠాపనలు వృద్ధిచేంద
గలవని తలచుటకు వీలులేదు. ఈవిషయమై భారతీయులకు నిజ
ము తెలుపుటకు ప్రభుత్వమువారి కట్టి ప్రయత్నము గావించుట
లేదు.

రాజకీయ ప్రచారము సలుపుటకు ఇండియా ప్రభుత్వ
మువారికి అవకాశముగాని సాధనములుగాని లేకున్నవి. సంస్క
రణములు ప్రవేశకెట్టబడినవిమిట్టలు రాజకీయప్రచారము సలు
పుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మమైయున్నది. శాసనసభలయందలి
ప్రభుత్వసభ్యులలో పరిపాలనావిషయములందు అనుభవము గలి
గినవార నేకులున్నారని చర్చయందు పాలుగొనిన అపొజిమను
వర్గమువారి వాదములను ఆత్మేపణలను సహజముగ ఖండిం
చుకొని గలవారు కనుపడుటలేదు. ఇది గొప్పలోపము. ప్రతి
పక్షముగ నున్న రాజకీయ నాయకులు దేశమునందు గావించు
ప్రచారమును ప్రభుత్వమువారు తగువిధమున ఎదుర్కొనుట
లేదు. శాసనసభయందు ప్రభుత్వసభ్యు లిచ్చుప్రత్యుత్తరములు
సారవిహీనముగనవును. స్వరాజ్యపక్షము సామ్రాజ్యశాసన
సభనుండి వెడలి పోవుదినమున నేన ధీయం దుంటిని. అనా
డు స్వరాజ్యపక్షపు నాయకుడగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ
గారు స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలను సవర్ణించుచు శాసనసభ
లను నడులుట ఎట్లు అవసరమయ్యెనో వివరించుచు ఒక పెద్ద
ఉపన్యాసము నొసగిరి. నెహ్రూగారి వాదములను ఆత్మేపించు
చు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తర మొసగెదరని నేను తలచితిని.
కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభలను వదలిపోవుటకు సం
కల్పించినందులకు ప్రభుత్వసభ్యుడు విచారము తెలిపి మార్పుం
డెను. మరుసటిదినమున భారతదేశపు పత్రికలయందును ఇం
గ్లాండునందనుల పత్రికలయందును మోతీలాలు నెహ్రూగారి
ఉపన్యాసము సంపూర్ణముగ ప్రకటింపబడెను. కాని ప్రభు
త్వమువారి ప్రత్యుత్తరము ఒక అక్షరముకూడ లేదు. ఇది
మొదలు నవంబరువరకు స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశమునందంత
టను ప్రభుత్వమువారి చర్యలను ఆత్మేపించుచు గొప్ప ఆందోళన
ము సలుపగలరు. మితివాదులు ఇండిపెండెంటులుకూడ ప్రభు
త్వమువారిని ఆత్మేపించుచు ఆందోళన గు సలిపెదరు. కాని ప్ర
భుత్వమువారి చర్యలను సవర్ణించువారికొక్కరు యుండరు.

ప్రభుత్వమువారి చర్యలను సవర్ణించుచు వారి యిబ్బందు
లను వివరించుచు ఉపన్యాసము లిచ్చువారు వ్యాసములు వ్రా

యువారు ఏర్పడుట అవసర మని తోచుచున్నది. వివిధ రాజ
కీయ పక్షములవారు ప్రభుత్వమువారిని తీవ్రముగ ఆత్మేపించు
చున్నను ప్రభుత్వమువారు చేతులు కట్టుకొని యూరకుండుట
పాశ్చాత్యరాజకీయసాంప్రదాయములందు అనుభవము గలవారికి
విపరీతముగ కనుపట్టును.

ఈవిషయముల నన్నిటిని అట్లుంచి సంస్కరణముల
విషయమై ఆలోచించెదను. సంస్కరణములను వృద్ధిచేయు
విషయమై భారతీయుల అభిప్రాయములను గుర్రెరుగటకు ప్ర
భుత్వమువారి విచారణ ప్రారంభింపవలయును. తాత్కాలిక
ముగ అనుబంధించుటకు యోగ్యముగ కొన్ని సూచనల నొస
గెదను. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము అంత మొందవలెను. అర్హత
గలిగినవారు ఏవదవికైనను సాంఘిక అవకాశ ముండవలెను.
కాని అసహాయోద్యమవిధి ననుసరించి ప్రభుత్వమును స్తంభింప
జేయు ప్రయత్నములను ఏప్రభుత్వమువారైనను సహింపజాల
రు. శాసనసభలయందలి ప్రజాప్రతినిధుల సమ్యక్తుల ననుసరిం
చి మంత్రివర్గములు మారుట, శాసనసభ్యుల విశ్వాసము కో
ల్పోయినప్పుడు మంత్రిులు రాజీనామా ఇచ్చుట మున్నగు
సాంప్రదాయము లుండవలయుననిన, మంత్రివర్గము లేనప్పుడు
ప్రభుత్వమును కొనసాగించు అధికారము కేంద్రప్రభుత్వము
వారి కుండుట అవసరము. ఈవిధమున కేంద్రప్రభుత్వమునకు
అధికార మిచ్చినంతమాత్రమున భారతీయులకు పరిపాలనా విష
యములందు అనుభవము చాలదని చెప్పుటకు వీలులేదు. ఆమెరి
కాయందు కేంద్రప్రభుత్వమున కిట్టి అధికారము లున్నవి. స్వ
పరిపాలన మనుభవించ ఆమెరికాయారు అర్హులుకారని ఈమన
హాయింపులు ఏర్పడినవని చెప్పుట విపరీతము.

రాష్ట్రములకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చునప్పుడు కేంద్రప్రభు
త్వమునకు కొన్ని ప్రత్యేకాధికారముల నివ్వవలెను. రాష్ట్ర
ములకు బాధ్యతాయుత్రప్రభుత్వ మొసగవచ్చును. కాని రాజ
కీయనాయకులు ప్రభుత్వమును స్తంభింపజేయుటకు అవకాశము
లేకుండ చేయవలయును. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారిని ఆత్మే
పించుటయే తమధర్మ మని భారతీయులు నమ్ముచున్నారు.

బాధ్యతాయుత్రప్రభుత్వము వృద్ధిచేందవలయుననిన ఈ
వైఖరి మారవలయును. ప్రభుత్వనిర్వహణము సరసముగ కొన
సాగువిధమున తోడ్పడుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులై యుండ
వలెను.

నిడదవోలు

(ఒకవిలేఖరి)

నిడదవోలు యూనియనుబోర్డులో సొమ్మును గుమస్తా
బిల్లుకలెక్టరు లిరువురును ఆపహరించిరిని యూనియనుబోర్డు
అధ్యక్షులగు మున్సి అబ్దుల్ వాహబు సాహెబుగారు పోలీసువా
రికి రిపోర్టుచేసిరి. నిన్నటిరోజున యూనియనుగుమస్తా ఆచంట
రామమోహన రావుగారిని బిల్లుకలెక్టరును పోలీసువారు అరెస్టు
చేసి నేడు కొత్తూరు మేజిస్ట్రేటువారియొద్దకు గొనిపోయిరి.

కళావంతుల సేవాసంఘము-అమలాపురం

27-6-26 సం॥ అదివారం మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు
శ్రీయుతి కోటిపల్లి కనకంగారి గృహమందు “కళావంతుల
సేవాసంఘ” కార్యనిర్వాహకవర్గము సమావేశమై కావించిన
తీర్మానములు.

తీర్మానములు

- 1) ఎ. 26-6-26 వ తేదీనాటికి 4-రానిలవ రు 148-15-6
లు అంగీకరించడ మయినది.
- 2) సంఘద్రవ్యమును అమలాపురం శ్రీ కోనసీమ కో
ఆపకటిపు సెంట్రల్ బ్యాంకిలో నేవింగ్సుబ్యాంకి అక్రమం
టు పూర్వకముగా భద్రపరచుటకు తీర్మానించడమయినది రు
150 లు బ్యాంకిలో డిపాజిట్చేయుటకు వీలుచిక్కిననాడు
సంఘాధ్యక్షులుగాని కార్యదర్శిగాని అక్రమంటు ప్రారంభించి
డిపాజిట్చేసి తన అక్రమంటు బుక్కున్నా రసీదులున్నా
తీసుకొన తీర్మానించడ మయినది. ఎప్పుడుగాని రు 25/లకు
మించని మొత్తమునుమాత్రమే వ్యయముల నిమిత్త ముంచుకొను
చు తక్కిన సొమ్మును యెప్పటి కప్పుడు బ్యాంకికి పంపుమండ
వలెను. శెంట్లలు బ్యాంకిలోనుండి డబ్బును విత్ డ్రా చేయు
టకు సంఘాధ్యక్షులగు మ॥ రా॥ శ్రీ॥ కోటిపల్లి కనకంగారి
ప్రస్తుతం నియమింప తీర్మానించడమయినది
- 2) పైతీర్మానము ననుసరించి సంఘమునకు ప్రత్యేక
కోశాధిపతి అగత్యములేదు. కాబట్టి 15-6-26 వ తేదీనాటి సమా
వేశమునందు కోశాధిపతిగా నెన్నుకొనబడిన మ రా శ్రీ.
యండమూరి సత్తిలింగంగారు పంపిన కోశాధిపత్యము రాజీ
నామా అంగీకరించి వారి నొక కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యునిగ
నియమించడమయినది.

కోటిపల్లి కనకం
ప్రసిడెంటు

వడదెబ్బకు చికిత్స

ఈ సంవత్సరము యెండలు అతీతీక్ష్ణముగా నుండుట అందఱెరింగినదే. ఇంతతీవ్రముగ గడచిన పదిసంవత్సరములలో పూనున లేదు. చాలమంది పిల్లలును, పెద్దవారునుగూడ వడదెబ్బ తగిలి ప్రాణములు విడుచుచున్నారు. ఈవడదెబ్బ మిక్కిలి పాపకరము. ఒక్కొక్కప్పుడు కొన్నినిమిషములలోనే ప్రాణము పోవును. వైద్యులు గాని, దీనికి సరియైన చికిత్స తెలిసిన రెవరును సమీపమున నుండక పోవచ్చును. కావున దీనిలక్షణములును, చికిత్సయు బ్రతివారును తెలిసికొనియుండుట అత్యవసరము.

కారణములు:—వడదెబ్బ (లేక యెండదెబ్బ) సూర్యకిరణముల శక్తివల్ల బడుటచే కలుగును. ఈవిధముగానే వేడిదెబ్బ Heat prostration) మిక్కిలి వేడిమిగలిగియుండు గాఢపనులచేయు స్థానములలోను, పోతపోయివోట్లను(Foundries) త్రవ్వకమున గాలి చొరగియుండు గదులందు ఉండుటచే ను తలపించుచున్నది. ఈరెండిటికిని ఒకేగుణములు కన్పడుటయే గాక రెండును ప్రాణాపాయకముగా నున్నవి. ఇట్టి బాధలకు గొల్పడువారు యెవరని విచారితము. బ్రాంది మొదలగు త్రాగునీటి కలవాటుపడినవారును, యేవైన జబ్బులవలన బలహీనముగా నున్నవారును, అతివిస్తారముగా భుజించువారును వడదెబ్బకు గొల్పడుదురు. మిక్కిలి యష్టముగా నుండుతావుల అలసటలుగునట్లు శరీరకర్మము చేసినచో నపాయము కలుగవచ్చును. వాహము కలిగినప్పుడు ఉపేక్ష చేయరాదు. వాయువునంబుధిక్యమున్నపుడు శరీరమునగు జలపదార్థము అతివేగముగా నావిరూపమును బొంది హరించుటచే వెంటవెంటనే పాప కలుగును. కావున నట్టి పిపాస జలపానముచే తీర్చుని మొదల పోని సంభవించును.

లక్షణములు:—వడదెబ్బ అకస్మాత్తుగా తలపించును. తగిలిన వెంటనే దేహమున వేడి పోవును. స్పృహ తప్పును. మఖము రక్తవిహీనమును. నాడినీరసించును గుండె కొట్టుకొనుచుండును. ఊపిరితిత్తులు పనిచేయుటయు వెంటనే తగ్గిపోవును. సాధారణముగా మరణము తప్పదు. తగిన చికిత్స నాలస్యము చేయక చేసిన ప్రాణము కాపాడుకొనవచ్చును.

చికిత్స:—వడదెబ్బ తగిలిన మనిషిని వెంటనే చల్లని ప్రదేశమునకు గొనిపోవలెను. వెంటనే దుస్తులను తీసివేయవలెను. తలమీదను, దేహ మంతలను చల్లనినీటిని పోయవలెను. శరీర మంతయు చల్లని నీటితో గాని, మంచుగడ్డతో గాని రుద్దవలెను. మిక్కిలి చల్లని నీటితో యెనిమిదయవలెను. కొందరు దేహమున కడుగును కాళ్లుచేతులు బాగుగా తోమచుండవలెను. శరీరమున వేడిమి బాగుగా తగ్గినవిన్నట్లు తెలిపవచ్చును. వేడిమి బాగుగా తగ్గినను నాడియు శ్వాసయును బలముగా నుండనిచో గుండె ప్రదేశమున వేడినీర్ని పోసిన నీసాతో కాచవలెను. కాళ్లుచేతులు నలుగురుమనుష్యులు యురుగుగా తోమవలెను. తెలివి వచ్చినవిన్నట్లు వారింజకాయల రసముగాని గొబ్బరినీరుగాని యివ్వవలెను. ఈరసములను అడిగి నన్నిసారులు యివ్వవచ్చును. రోగియొక్కనీతి కొంచెము బాగుపడినవెనక లేకేరైన ఆహారము నీయవచ్చును. బలమైన ఆహారమిచ్చినచో రోగినితి మొదటికి వచ్చును. ఈవిషయములను బాగుగాగ్రహించి యోగ్యమయిన నేది చేయవలెనో పారబడక తిన్నగా చేయవలెను. దేహమున ఉష్ణము హెచ్చుగానున్నప్పుడు చల్లనినీటితో కడుగవలెను గాని వేడినీటి నీసాతో కాచరాదు ఉష్ణము మామూలకంటె (Normal) తక్కువగా నున్నయెడల చల్లనినీటి పోయగూడదు వేడినీటికాపడములను కాళ్లుచేతులునువేడి కలుగునట్లు రుద్దుటయు చేయవలెను. అట్టితరీ త్రాగుటకు వేడి నీటి నిచ్చుచుండవలెను

ముఖ్యవిషయములు:—ఏదైన రోగము వచ్చిన పిమ్మట చేసుకొనుట కంటె రాకుండ చేసుకొనుటయే అన్నివిధ పోషకాహారములను ఈయెండదెబ్బ సాధారణముగా నష్టదేశములందు (Eruptions) మాత్రము గానవచ్చినను, శీతల దేశములందును లుగకపోదు. ఎక్కడి యష్టము అక్కడి వారికి హెచ్చుగా నుండును దేహమును ముఖ్యముగా నష్టకాలమున అధికవ్యాధియనుముచే నీరసంపదేయకూడదు అధికభోజనము కూడదు దాహము నెప్పుడును ఆపగూడదు చల్లనినీటియందు శిరస్సనము తరుచుగ చేయుచుండవలెను బట్టలను బిగించి గాఢ చొరకుండ ట్టుకొనరాదు మాపముల వంటి గదులలో నుండరాదు శిరస్సనకు పట్టుపొగా చుట్టుకొనవచ్చుచిది మిక్కిలి యష్టముగా నున్నప్పుడు తలకు తడిగుడ్డ చుట్టుకొని దానిని అప్పుడప్పుడు తడుపుచుండవలెను. ఎండలో వెళ్లవలసినవచ్చినపుడు తలకు

తడిగుడ్డగాని పట్టురుమాలను గాని చుట్టుకొనవలెను. దుమాల ఎర్రని రంగుగా నుండకూడదు. తెలుపు, ఆకుపచ్చ, పూదారంగు లలో నుండవలెను. వెంట నోక మంచి నీళ్లుబుడ్డివి కొన్నినిమ్మ కాయలను తీసుకొని పోవలెను. దాహమయినపు డెల్ల నుపేక్ష చేయక నీటిని యుపయోగించవలెను. గొడుగునుచెప్పులునుఉండవలెనని వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు. మనస్సును తీవ్రముగ ఆలోచన యందు గాని, ఆందోళనయందు గాని ప్రవేశపెట్టకూడదు. ఎండవేడిమి శరీరస్థును, కంఠముననుండు నరముల శోషింపజేయుటవల్లనే ముఖ్యముగా వడదెబ్బ తగులును. కావున నీరెండుప్రదేశములను వేడిమి తగులకుండ కాపాడుకొనవలెను. ఈ యెండదెబ్బకు బొంబ చికిత్స మాత్రములేదు అట్లు భౌతికపడి యేవో నుండులను వాడినవిన్నట్లు యే చికిత్స చేసినను లాభ ముండదు. ఈపై చికిత్సాపద్ధతు లెల్లరు బాగుగ తెలిసికొని యవసరమైనప్పుడు ఉపయోగించుచు మీ తోడివారలకు బోధింపవలెను. సాధ్యమైనంత త్వరలో చేరువనున్న వైద్యునికూడ రావించవలెను.

మాజేటి సత్యనారాయణ మల్లికార్జునరావు,
ప్రాకృత చికిత్సకుడు, మచిలీపట్నం.

అన్నవరం శ్రీ సత్యదేవవిద్యాలయము

ఈ విద్యాలయమున కొకవత్సరము నడచినది. గత వత్సరాంతమునకు 10 మంది విద్యార్థులు లుండిరి. స్కూల్ము, సలస్కూల్ కావ్యములు, ఆంధ్రసాహిత్యమును కఠినబడుచున్నవి. విద్యార్థులకు భోజనవసతి కలదు.

ఇంకను కొందఱు విద్యార్థులను చేర్చుకొనుటకు దావు కలదు. ఇదివరకు కొంత సంస్కృతాంధ్రభాషాపరిచయముగల విద్యార్థులు శ్రీ సత్యదేవవిద్యాలయం మేనేజరు వారిపేర నీ నెలఖరబాగా చరఖాస్తు లంపుకొనవచ్చును. తామెంత వరకు చదివినదియు వినరముగా వ్రాయవలెను. సదరు భాగము లలో విద్యార్థికి తగినజ్ఞాన మున్నట్లు నిర్ధారణయైనపిదప చేర్చుకొనబడును.

పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణ

శ్రీ సత్యదేవ విద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

మైసూరు రాజ్యము

ఈ రాజ్యముంతయు వెదకినను కుంకుడు కాయలు ౫౦౦ మణుగు లయినను దొరకవు. మొదటను ౧౬ కి రు ౨-౦-౦ యిచ్చినది యిప్పుడు కొద్దిగా వున్న సలములందు మ ౧-౬ కి రు ౪-౦-౦ చెప్పుచున్నారు. ఈసంవత్సరము యెనిమిదవవంతు పండినందులనను ప్రస్తుతము సగుతు లేకపోవుట చేతను ధరలు పెరుగుచున్నవి. ఈ రోజులలో పర్యతారణ్యము (మన్యము)లయందు దినముకు యిరువది ఘంటలకుపైగా వర్షించుచుండెడిది.

శీతలపవనని నిరంకుశ్యముకు ప్రజలు భయమొంది రెండుమాడు కంబళులను కప్పుకొనుచుండెడివారు. యిప్పుడు భానుని తీవ్రవేడిమికి తాళజాలక పైదుస్తులను నైతము తీసి వేయుచుండిరి.

కొన్నిసలములందు త్రాగుటకు నీరులేక గ్రామములను వదలనుండిరిని తెలియుచున్నది. వర్షములు లేకపోవుటచేత వుల నలు బొన్నలు రాగులు బియ్యము మొదలగు తిండిగింజలు బస్తా ౧-౬ కి రెండురూపాయలవరకు ధరలు హెచ్చినవి. పశువులకు తినుటకు సరిగా గడ్డి దొరకనందున మేతకు సహితము ధరలు పెరుగుచున్నవి. ఇటులనే కొద్దిరోజులు వున్నయెడల బీదలను దుఃఖప్రవాహము పెరుగొనగలదు.

ఇప్పుడిప్పుడు ఆకాశము కనపడకుండ మేఘవస్త్రము లను క్రవ్వకొనుచున్నది. కాని వర్షములు కురియుటలేదు. కొన్ని సలములందు భూమిని తడుపుచున్నది. పరాత్పరుడు వెంటనే నీరును సమృద్ధిగా నొసంగి ప్రజలకు యెట్టికష్టముల నొసంగక సత్ప్రవర్తనతో సుఖముగ నుండునట్లు చేయుగాక.

ప్రయాణికుడు

ఖద్దరు ఖద్దరు ఖద్దరు

ధర దగ్గించబడినది

ప్రస్తుత ప్రత్తిధరలనుబట్టి మాడుకాణములోని ఖద్దరు సరకుల ధరలు దగ్గించబడినవి. అన్నిరకముల ఖద్దరు సరకుల ముఖ్యముగా సన్నభోవతులు చీరలు వస్త్రాలు సరసమైనధరలకు వీలగయింపబడును. ఖద్దరభిమానులందరు తీతెరులు మాయం దనుగ్రహించి త్వరగా ఆర్డరు ఇచ్చెదరని నమ్ముచున్నాము.

యాదగిరి లక్ష్మీనరసింహులు

సర్వత్కాత్ ప్రార్థన, ౧౬౬౧ పొగాకుబజారు, సికింద్రాబాద్.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ జూలై నెల 1-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాల బా 1-కి రు 60,00 మొదలు 70 00 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 12 80 18 00		
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 00 15 00		
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 00 16 00		
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 00		
నువ్వులు ,, ,, 20 00 24 00		

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 80 12 80		
చెనగలు ,, డిటా ,, 12 80 18 80		
చెనలు ,, డిటా ,, 14 00 15 00		
మినుములు ,, డిటా ,, 16 80 18 00		
ఉలలు ,, ర 164 ,, 6 80 9 00		

3. నూనెపస్తువులు.

నువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 150 00 152 00		
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 00 25 00		
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1కి ,, 59 00 6 00		
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 56 00 58 00		
వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 140మి.కొనూనె 134 00		
అముదము బా 1-కి ,, 98 00 94 00		

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 70 00 75 00		
కూరపసుపు ,, ,, 80 00 85 00		
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి 105 00 140 00		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40,45		
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
బెల్లము బా 1-కి రు 40 00 60 00		
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 00 54 00		

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,, 82 00 88 00		
చదరం ,, 81 00 82 00		
రవుండు ,, 29 00 80 00		

6. లోహములు.

వెండి 100 తులంకు ,, 69 80 70 00		
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 40 21 80		
సవరము 1-కి ,, 18 80		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 254 00 270 00		
రాగి డిటా ,, 256 00 260 00		

7. దూది.

బోండావెన్న బారవ 1-కి రు 800 00		
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 00		

8. నూలు.

వుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 5 00		
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 7 40		
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,, 7 12 0		
నెం 22 ,, ,, 7 14 0		
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు ,, 6 60		
నెం 14½ ,, ,, 6 12 0		
నెం 12½ అలెన్న ,, 5 80		
నెం 12½ పాండిచేరి ,, 6 20		
నెం 14½ ,, ,, 6 60		
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,, 5 10 0		
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్ ,, 6 00		
నెం 10½ కోయంబుత్తూరు ,, 5 40		
నెం 12½ ,, ,, 6 40		
నెం 14½ ,, ,, 6 80		
నెం 12½ గోక ,, 6 00		
నెం 20 గోక ,, 7 40		
నెం 12½ న్యూకేయిను ,, 5 80		
నెం 12½ మూళ ,, 5 14 0		
నెం 10½ ,, ,, 5 50		

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహ సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండునడి.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, హింబాయి

మైనూరు పాశ్యపు వెంకటాచలవండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములలో నొకటియగు
రోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

Regd
Trade Mark

9. మ. జయంతిలాల్ అమృతలాల్ షా. సెడ్ అమృతలాల్ దామోదరదాస్, ఎల్లిస్ బ్రిడ్జ్ అహ
మ్యదాబాద్ నుండి వ్రాసినది. తమరికస్తూరిమాత్రలను ఒకతూరి వుపయోగించ వారు ఎప్పుడునూ దానినే
వాడవలసి తమకు తెలియజేయ చాలాసంతోషముగానున్నది. ఇంక 25 సీసాలను బంప ప్రార్థన.

10. మ. ఎ. డేవిడ్. హెడ్ మాస్టర్, హిందూరిజట్ న్యూగ్రాం దొనకొండ పి. జి. నెల్లూరు నుండి
వ్రాసినది. తమరుబంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాలా బాగా పనిచేస్తున్నావని తెలియజేయ సంతోషించుచున్నాను.
ఇంక 12 సీసాలను బంపకొరినాను.

మ. రామచంద్రరావు, డి. పి. డబ్బూ గుమాస్తాడ కవుతరాం పి. జి. కృష్ణా డి. వీరు వ్రాసినది.
తమరి కస్తూరిమాత్రలు పిల్లలకూ, మరియు పెద్దవారికినీ చాలా వుపయోగకరముగా నున్నది. గావున ఇంకనూ
12 సీసాలను బంపించవలెను.

11. మ. ఎ. చంగయ్య రెవిన్యూఇన్స్పెక్టర్ చిత్తూర్ పి. కడప డిస్ట్రిక్టు తమరికస్తూరిమాత్రలు రోగముపైన అత్య
ద్భుతముగా పనిచేస్తూవున్నది గావున, ఇంకను 6 సీసాలను బంపుము.

250 నుండి 300 మాత్రలుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పోస్టేజీవేరే పోస్టేజీతో 6 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0
25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలవొప్పున అన్ని దుకాణములందును దొరకును. (8)

594

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాలా, మైనూరు.

నూతనమైనవై! !

సవినశక్తి! !

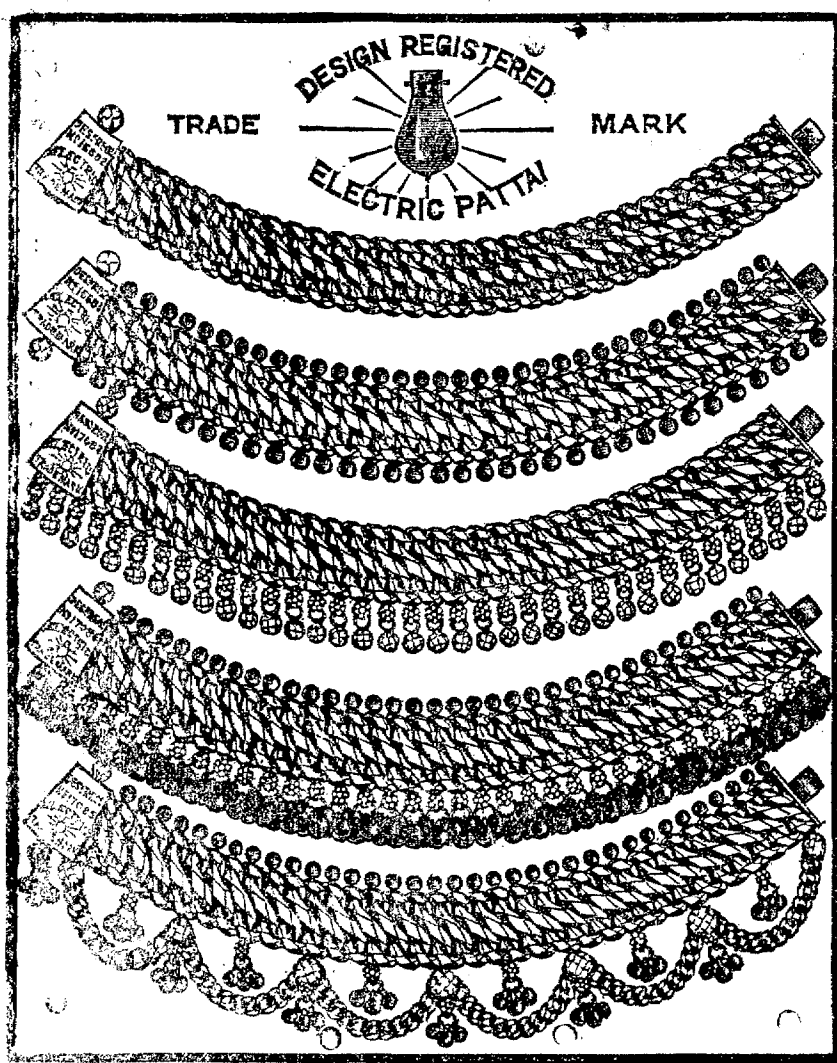
క్రొత్తకల్పనలు! !

చక్కని కులభవైతో మతాభిమానులకును సారస్వతాభిమానులకునుగూడ నింపైన కావ్యము.

— శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత) —

బయలువారు కృతికర్త: విద్యాక జి. జోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి హైస్కూలు, అదోని, అనిగాని ఈ
మేనేజరు ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మంచి కమిషను ఇయ్యబడును.

నూతనముగా ప్రదర్శించబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”
పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము

వెండికి గ్యారంటీ

పేరెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు
చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు
రిజిస్టరు అయినది.

ఆర్డరులపైని గొలుసులు
వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము.
కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక
వెండితో గొలుసు చేయవలసి
నదియు వ్రాయించ కోరెదము.
వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ
చేయుదుము.

జత 1-కి వజారి:-

పెద్దసైజు. చిన్నసైజు

సెం. 1	రు 6	రు 4
సెం. 2	" 7	" 5
సెం. 3	" 8	" 6
సెం. 4	" 8	" 6
సెం. 5	" 9	" 7

సోల్ ఏజెంటు:-

నారాయణదాస్ వీట్టి,

191. చైనాబజారు, రోడ్.

మద్రాసు.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాతీయ) భాషను తెలుగుపహాయమువల్ల శేరు.

కొనుటకు వీలయిన కులభవైతో వ్రాయబడినవి —

1. హిందీ స్వభాష 0-12-0 2. హిందీ నిఘంటువు
5-0-0 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(తేలికపాటి పం శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రో
జాలలో శుద్ధముగు హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునటుల
ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది ఇది స్వయం హిందీ వ్యాకరణముల
యొక్క సారము వెల 0-14-0 హిందీప్రచారక్ — మాన
ప్రతిక సం॥ చం॥ 1-8-0 పుస్తకముల క్యాలటరు ఉచితము

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

2805

(టిప్లికేట్. మద్రాసు.

తెప్పించుకొండి

సంసారసౌఖ్య మనుచివించ వీలు
లేనప్పుడు నీవు దురదృష్టవంతుడవే
అతిమాత్రము, మేహరోగము, క్షయ
మొదలగు వ్యాధులు మీకొకమచ్చను
గలిగించును అశీర్వాదులు, వలబద్ధము
మిమ్ములను దుఃఖితులుగా జేయును

(ఇదివరలో బరిష్ వరీయ వియన్నా)లో నుండిన మా మెడి
కల్ డైరెక్టరుగారికి పిలుస్తూ టియందు సావధానము గలదు
కాన మమ్ములను శేరుగామాచి మా సలహాను పొందుదు మీ
రట్లుచేయ వీలులేనప్పుడు పూర్తివివరములకు అచ్చుఅక్షర
ములలో వ్రాయుదు ఉత్తరములన్నియు అతిరహస్యముగా
నుంచబడును. ఆంధ్రదేశపువారలకై యింటర్ ప్రీటర్ మాడ
ఉంచబడియున్నాడు ది ఆర్ గెనో థెరపిస్ట్ మెడికల్
యిన్స్టిట్యూట్, బళ్లారిరోడ్డు, హైగ్రాండు, బెంగళూరు
పక్షిణ హిందూదేశము

ప్రాచీన వైద్యగ్రంథములు

శరభరాజీయము:- బసవరాజీయము వంటి

వైద్యగ్రంథము శరభరాజప్రణీతము. కులభవైతోని మంచి

యోగములుకలవు సగముభరకు అమ్ముచున్నాము వెల 0-12-0

కూటముద్దరము:- మాదవపండిత రచితమైన

వైద్యగ్రంథము తెలుగుటీకతో వెల 0-4-0

చారుచర్య:- భోజరాజకృతచారుచర్యము తెలుగు

సంగ్రహము తిక్కన కాలమునాటిది అలోగ్రంథములను జేరి

పున వెల 0-4-0

మేనేజరు, ఆర్డరసాయనశాల, ముక్కాల్, గ

కృష్ణాజిల్లా.

గాంధీ దైవజుడు

బాహ్య నకలు శేక్ ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవల
ను. భవిష్యత్తుకు గురించిన ప్రశ్నలకు రు 100 ప్రశ్న
ప్రశ్న 0-4-0 ఒక సంవత్సర మాస, వార్తలముల వ్రాయ
బడును రు 2-0-0 వి పి చార్జీ ప్రత్యేకము

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషా గుఱు, తిక్కాపేట,
2599 (చిత్తూరుజిల్లా)